

MEDDELTE VASSDRAGKONSESJONER

(ERHVERVS-, REGULERINGS- OG KRAFTLEIETILLATELSER)

XX. TILLATELSER MEDDELT I 1933.

Innholdsfortegnelse.

	Side
1. A/S Toten Cellulosefabrik. (Tillatelse til å leie inntil 750 kW. fra Vardal komm. kraftforsyning). Kgl. res. av 13 januar 1933. Jfr. bind IV, s. 175 ff.	3
2. A/S Rjukanfoss. [Tillatelse til å leie inntil 6500 kW fra Norsk Hydro (Svælgfoss) eller fra A/S Svælgfoss (Lienfoss)]. Kgl. res. av 16 februar 1933. Jfr. bind I, s. 83 og 140, bind XI, s. 34.	7
3. A/S Opdal Elektrisitetsverk. (Tillatelse til å erverve vannrettigheter i Vindøla). Kgl. res. av 10 mars 1933	20
4. Selbusjøen m. fl. sjøer. (Ophør av den midlertidige statsregulering). Kgl. res. av 17 mars 1933. jfr. bind V, s. 39, VI, s. 42, VII, s. 96, IX, s. 23, X, s. 64 og XII, s. 11	28
5. Falconbrigde Nikkelverk A/S. (Tillatelse til å leie inntil 1300 el. HK. fra Kristiansands Elektrisitetsverk). Kgl. res. av 31 mars 1933. Jfr. bind XVI, s. 57	30
6. A/S Lysefjord. (Ytterligere fristforlengelse). Kgl. res. av 21 april 1933. Jfr. bind II, s. 1, III, s. 4 og 34, IV, s. 61, X, s. 116, XV, s. 12, XVII, s. 61 og XVIII, s. 3	33
7. Nye Heie Fabrikker A/S. (Tillatelse til å leie inntil 100 kW. primakraft og inntil 800 kW. spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk). Kgl. res. av 26 mai 1933	35
8. Alfr. Andersen Mek. Verksted & Støperi A/S. (Forlengelse av kraftleiekonsesjon). Kgl. res. av 2 juni 1933. Jfr. bind XV, side 5	38
9. A/S Hunsfoss Fabrikker. (Tillatelse til å leie inntil 12 000 kW. spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk). Kgl. res. av 9 juni 1933	39
10. A/S Tyinfaldene. (Fristforlengelse). Kgl. res. av 6 juli 1933. Jfr. bind I, s. 151, IV, s. 21, VI, s. 49, VIII, s. 5, XIII, s. 3, XVI s. 25	44
11. A/S Nye Funnefoss Tresliperi. (Forlengelse av leietillatelse). Kgl. res. av 13 juli 1933. Jfr. bind XI, s. 48 og XVII, s. 3	48
12. Tårnelven Kraftaktieselskap. Kobholmvasdraget. (Fristforlengelse). Kgl. res. av 28 juli 1933. Jfr. bind X, s. 92, XIII, s. 36	50
13. A/S Porsa. (Tillatelse til å innstille driften). Kgl. res. av 11 aug. 1933. Jfr. bind IV, s. 49 og s. 244, IX, s. 70, XI, s. 31, XVI, s. 11, XVII, s. 102	51
14. Saugbrugsforeningen. (Tillatelse til å leie inntil 6 000 kW. fra Halden Lysverker). Kgl. res. av 11 august 1933. Jfr. bind I, s. 127, III, s. 1, XIII, s. 116, XIV, s. 25	54
15. A/S Tofte Cellulosefabrik. (Tillatelse til å leie inntil 12 000 kW. spillkraft fra Buskerud fylkes elektrisitetsforsyning). Kgl. res. av 6 oktober 1933. Jfr. bind XI, s. 64	57
16. A/S Sulitjelma Gruber. (Overtagelse av reguleringstillatelse, gitt Sulitelma Aktiebolag ved kgl. res. av 13 mars 1914). Kgl. res. av 20 oktober 1933. Jfr. bind II, s. 161, VI, s. 1, XVI, s. 45	60
17. A/S Kjaardavasdraget. (Fristforlengelse). Kgl. res. av 10 november 1933. Jfr. bind XIV, s. 10, XVII, s. 6 og XVIII, s. 53	61
18. Dr. Johan Yttri, Florø. (Tillatelse til å erverve Norddalsvasdraget). Kgl. res. av 24 november 1933	62

1. A/S Toten Cellulosefabrik.

(Tillatelse til å leie inntil 750 kW. elektrisk energi fra Vardal komm. kraftforsyning.)

Kgl. resol. av 13 januar 1933.

Ved kgl. resolusjon av 31 august 1917 fikk A/S Toten Cellulosefabrik tillatelse til å leie inntil 700 el. HK. fra Vardal Elektrisitetsverk.

Herom henvises til «Meddelte Vassdragkonsesjoner» IV s. 175 ff.

Tillatelsen utløp 1 juli 1932.

Departementet har fra A/S Toten Cellulosefabrik mottatt et andragende, datert 15 september 1932 om ny konsesjon, denne gang på leie av inntil 750 el. HK. fra Vardal kom. kraftforsyning.

Andragendet har vært forelagt for Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet, som i skrivelse av 23 november 1932 har anført følgende:

«Med Arbeidsdepartementets skrivelse av 27 september 1932 har Hovedstyret mottatt til uttalelse et andragende av 15 september 1932 fra Aktieselskapet Toten Cellulosefabrik om ny konsesjon på leie av inntil 750 kW. fra Vardal komm. Kraftforsyning.

Dette andragende er sålydende:

«Vi tillater os herved at andra om, at konsesjon paa kraftleie kan bli vort selskap meddelt i henhold til kontrakt med Vardal komm. Kraftforsyning undertegnet 30. juni og 8. juli 1932 med tillæg undertegnet 8. og 9. juli s. a.

Denne kontrakt er en forlængelse av kontrakt undertegnet 5. og 20. mars 1917 mellem de samme parter, paa hvilken kontrakt konsesjon blev erhvervet ved kgl. resolution av 31. august 1917. Dog gjælder det, at den leiede kraft er utvidet til at gjælde 750 kW. istedenfor tidligere 700

elektriske HK., likesom forskjellige kontraktsbestemmelser er forandret.

I betragtning av at der i realiteten handles om en fornyelse, gaar vi ut fra, at vort andragende kan bli hurtig behandlet, og at der ikke blir spørsmål om i nogen henseende at paalægge os mere byrdefulde betingelser end der er indtatt i den tidligere konsesjon.

Paa den anden side tør vi paa grund av de særdeles vanskelige tider indtrængende henstille, at der mest mulig blir lempet paa de tidligere betingelser.

Vi vedlægger:

1. Et eksemplar av vort selskaps love, saaledes som disse nu lyder.
2. Erklæring fra vort styre i overensstemmelse med konsesjonslovens § 24.
3. Bekræftet gjenpart av kontrakt mellem A/S Toten Cellulosefabrik og Vardal komm. Kraftforsyning av juni/juli 1932.»

Overingeniøren for elektrisitetsforsyningen i Opland fylke har i påtegning av 8 oktober 1932 til fylkesmannen i Opland anbefalt andragendet innvilget samt foreslått fastsatt en årlig avgift av kr. 1,00 pr. el. HK. av den kraft som benyttes over 500 el. HK. Avgiften anbefales for tilfelle tildelt Vardal kommune.

Overingeniørens ovennevnte uttalelse av 8 oktober 1932 er sålydende:

«Andragendet anbefales innvilget på gunstigere vilkår enn tidligere bestemt. I forholdenes medfør må kraften nu betales 37 pct. høiere enn før, nemlig med kr. 75,00 istedenfor kr. 54,50. Avgiften tillater jeg mig derfor å foreslå satt til 1 krone pr. HK. for den energimengde som benyttes utover 500 HK. Vassdragskommisjonen foreslog i sin tid 50 øre.

Avgiften som efter en sats av 1 krone vil dreie sig om kr. 500,00 pr. år, bør betales, ikke til staten, men til Vardal kommune som har risikoen ved mulig arbeidsledighet o. l.»

Vardal herredsstyre har i møte den 15 oktober 1932 avgitt følgende enstemmige uttalelse:

«Konsesjon anbefales. Likeledes anbefaler herredstyret at avgiften blir bragt i overensstemmelse med overingeniør Ankers påtegningsskrivelse av 8 oktober d. å.»

I påtegning av 22 oktober 1932 søker derpå Vardal formannskap om at konsesjonsavgiften må bli tildelt Vardal herredskasse.

Fylkesmannen i Opland har i påtegning hertil av 25 oktober 1932 meddelt at han slutter sig til overingeniørens og herredsstyrets ovennevnte uttalelser av henholdsvis 8 og 15 oktober 1932.

Hovedstyret skal bemerke følgende:

Ved kgl. resolusjon av 31 august 1917 fikk A/S Toten Cellulosefabrik konsesjon på leie av inntil 700 el. HK. fra Vardal Elektrisitetsverk. Tillatelsen er gitt i medhold av Erhvervsloven av 18 september 1909 og gjelder inntil 1 juli 1932. Den er altså nu utløpet. I nevnte konsesjons pkt. 8 var betinget en årlig avgift til staten av kr. 1,25 pr. hestekraft av den kraft som benyttes over 500 hestekrefter.

Det fremgår av andragendet at A/S Toten Cellulosefabrik har sluttet ny kraftleiekontrakt av $\frac{30 \text{ juni}}{8 \text{ juli}}$ 1932 med Vardal Kraftforsyning (Vardal komm. Elektrisitetsverk) om leie av 750 kW.

I henhold til kraftleiekontrakten skal A/S Toten Cellulosefabrik betale kr. 75,00 pr. maksimalt samtidig benyttet kW. samt 3 øre pr. kWh. for forbruk utover hvad der svarer til en brukstid av 6 500 timer pr. år. (§§ 1, 6 og 8). Kraftleiekontrakten gjelder foreløbig i 7 år regnet fra 1 juli 1932. Hvis kontrakten ikke opsies, løper den videre inntil opsigelse finner sted.

Den gjensidige opsigelsesfrist er 5 år med utløp hvert års 1 juli. Kontrakten kan

således første gang opsies innen 30 juni 1934 til ophør 1 juli 1939.

Hovedstyret vil foreslå tillatelsen meddelt for samme tidsrum som kraftleiekontrakten er gjeldende, dog ikke lenger enn inntil 1 juli 1939.

I den forannevnte uttalelse av overingeniøren foreslår denne avgiften fastsatt til 1 krone pr. hestekraft for den energimengde som benyttes utover 500 HK. Etter denne beregning kommer overingeniøren til det resultat at det samlede avgiftsbeløp vil dreie sig om kr. 500,00 pr. år som han mener bør betales ikke til staten, men til Vardal kommune som har risikoen ved mulig arbeidsledighet o. l. Vardal herredsstyre og fylkesmannen i Opland har uttalt sig overensstemmende hermed.

Den nye konsesjon må bli å meddele efter loven av 14 desember 1917, hvis § 23, pkt. 4 bestemmer:

«I konsesjonen kan der fastsettes en årlig avgift til statskassen av inntil 3 kroner pr. hestekraft og en årlig avgift til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer, av ikke over 4 kroner pr. hestekraft»

Den tilsvarende bestemmelse i loven av 18 september 1909 (Kap. IV, § 14) var sålydende:

«For konsesjonen kan der bestemmes en årlig avgift av indtil kr. 1,25 for hver hestekraft over 500.»

Som det vil sees er overingeniøren i sin omtale av avgiften gått ut fra loven av 1909.

Ved de av Hovedstyret meddelte kraftleiekonsesjoner vedrørende bedrifter i treforedlingsindustrien er avgiften som regel foreslått satt til kr. 1,00 pr. kW. Kun i tilfeller hvor den leiede kraft f. eks. er oplyst å skulle erstatte kull eller hvor avsetningsforholdene for vedkommende fabrikkprodukter har vært særlig vanskelige, er avgiften blitt sløftet.

Overensstemmende med tidligere praksis vil man foreslå at der også i nærværende konsesjon fastsettes en avgift av kr. 1,00 pr. kW. av den kraft hvorav der skal betales leie.

Da man i lignende tilfeller hvor det elektrisitetsverk der står som utleier av kraften tilhører kommunen, har anbefalt at avgiften tildeles staten, vil man også i nærværende tilfelle foreslå at avgiften tilfaller staten og ikke Vardal herredskasse som foreslått av overingeniøren, Vardal formannskap og fylkesmannen.

Under henvisning til foranstående vil Hovedstyret anbefale at der meddeles Aktieselskapet Toten Cellulosefabrik tillatelse til å leie inntil 750 kW. fra Vardal komm. Kraftforsyning på følgende betingelser:

1. Leietid.

Tillatelsen gjelder så lenge den mellom Aktieselskapet Toten Cellulosefabrik og Vardal komm. Kraftforsyning oprettede kraftleiekontrakt av $\frac{30 \text{ juni}}{8 \text{ juli}}$ 1932 om leie av inntil 750 kW. elektrisk energi står ved makt, dog ikke utover 7 år regnet fra 1 juli 1932.

2. Styre og kapital.

Selskapets styre, som skal ha sitt sete her i riket, skal utelukkende bestå av norske statsborgere.

Selskapets aktier skal lyde på navn. $\frac{3}{4}$ av aktiene skal til enhver tid befinne sig på norske hender.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke fra vedkommende regjeringsdepartement eller for nogen del avgis til utlandet uten tillatelse av Kongen.

Handler selskapet herimot skal det for hver gang erlegge en konvensjonalbot av inntil kr. 1,00 — en krone — pr. kW. pr. døgn efter vedkommende departements nærmere bestemmelse.

4. Kraftens anvendelse.

Forsåvidt selskapet anvender energien til bedrift som ved røk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal vedkommende departement, såfremt det av almene hensyn finner føie til å gripe inn anerkjennes som rett sak-

søker i anledning av mulige overtredelser av nabolovgivningen.

5. Norske funksjonærer og arbeidere.

Selskapet skal såvidt mulig benytte funksjonærer og arbeidere som har norsk innfødsrett eller statsborgerrett, dog kan tillates benyttet fremmede funksjonærer og arbeidere når de har hatt fast bopel her i riket det hele siste år, likesom vedkommende departement kan tilstede undtagelser fra denne regel når spesiell fagkunnskap eller øvelse eller lignende hensyn gjør det nødvendig eller ønskelig.

For hver dag nogen i strid med foranstående bestemmelser er i selskapets tjeneste erlegges til statskassen en løpende mulkt stor inntil 50 — femti — kroner for hver person.

6. Norsk arbeide og materiell.

Selskapet skal ved bygning og drift av det elektriske anlegg anvende norske varer, forsåvidt disse kan fåes like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pct. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeide og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pct. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pct. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll).

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer, når særegne hensyn gjør det påkrevet. For overtredelse av bestemmelsen i nærværende post erlegges konsesjonæren for hver gang efter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pct. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

7. Forsikring.

Tegning av nye forsikringer skal fortrinnsvis skje i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske.

8. Kraftavståelse.

Selskapet er forpliktet til å avstå inntil 10 pct. av den leiede kraft til de kommuner derunder også fylkeskommuner som Kongen bestemmer.

Kraften leveres til samme pris og på samme vilkår som etter leiekontrakten gjelder for selskapet og kan forlanges uttatt etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnett, enten dette tilhører selskapet eller vannfallets eier.

Forårsaker kraftens uttagelse økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Selskapet har rett til å forlange et varsel av et år for hver gang kraft uttas.

Opsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Opsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

9. Avgift.

Av den kraft hvorav der etter kraftleiekontrakten skal betales leie, erlegges til statskassen en årlig avgift av kr. 1,00 — en krone — pr. kW. Avgiften forfaller til betaling ved årets utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares derefter 6 pct. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av Arbeidsdepartementet.

10. Kontroll.

Selskapet har å underkaste sig de bestemmelser som til kontroll med foranstående betingelsers overholdelse måtte bli truffet av vedkommende regjeringsdepartement.

De eventuelle utgifter med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter

nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

11. Overtredelse av konsesjonsbetingelsene.

Overtredelse av postene 2 og 10 medfører tap av konsesjonen, hvis ikke forholdet blir bragt i orden etter reglene i lov om erhvervelse av vannfall, bergverk og annen fast eiendom av 14 desember 1917 nr. 16 §§ 31 og 32.

Behandlet i hovedstyremøte den 22 november 1932.»

Man vedlegger den omhandlede kraftleiekontrakt, selskapets vedtekter, og den i henhold til erhvervslovens § 24 avgitte erklæring fra selskapets styre om at der ikke foreligger nogen avtale siktende til å overdekke det virkelige forhold med hensyn til selskapets bestyrelse.

Departementet vil etter det foreliggende anbefale at der i henhold til erhvervslovens kap. IV meddeles A/S Toten Cellulosefabrik den ansøkte tillatelse til å leie inntil 750 kW. fra Vardal komm. Kraftforsyning.

Man antar at der for tillatelsen bør oppstilles vilkår i det vesentlige overensstemmende med hovedstyrets forslag, hvori som det vil sees er medtatt bestemmelser om avgift til staten og om kraftavståelse til kommuner.

Vilkårenes post 5 om norske funksjonærer og arbeidere antas dog etter forhandling med Justisdepartementet å burde gis følgende form:

«Til anlegg og drift skal utelukkende anvendes funksjonærer og arbeidere som har norsk innfødsrett eller statsborgerrett. Vedkommende myndighet kan dog tillate undtagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig. Såfremt ikke offentlige hensyn taler derimot, kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag nogen i strid med foranstående bestemmelser er i selskapets tje-

neste, erlegges til statskassen en løpende mulkt stor kr. 50,00 — femti kroner — for hver person.»

Man tillater sig således å

innstille:

Det tillates i medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV A/S Toten Cellulosefabrik å leie inntil 750 kW. elektrisk energi fra Vardal komm. Kraftforsyning på de i Arbeidsdepartementets foredrag av 13 januar 1933 inntatte betingelser.

2. A/S Rjukanfos.

(Tillatelse til å leie inntil 6 500 kW. elektrisk energi fra Norsk Hydros kraftstasjon ved Svælgfoss med reservestasjon eller fra A/S Svælgfos's kraftstasjon Lienfoss.)

Kgl. resol. av 16 februar 1933.

Fra Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har departementet mottatt en skrivelse av 24 november 1932 angående andragende fra A/S Rjukanfos om konsesjon på leie av inntil 6 500 kW. elektrisk energi fra enten Norsk Hydros kraftstasjon Svælgfos med reservestasjon eller fra A/S Svælgfos's kraftstasjon Lienfos for overføring til A/S Rjukanfos's fabrikklegg på Herøya.

Hovedstyrets skrivelse hitsettes:

«Med det ærede departements påtegnning av 22 juni 1929 mottok man til uttalelse et andragende av 14 juni 1929 med bilag fra A/S Rjukanfos om konsesjon på leie av inntil 5 000 kW. fra enten Norsk Hydros kraftstasjon Svælgfos med reservestasjon eller fra A/S Svælgfos's kraftstasjon Lienfos for overføring til A/S Rjukanfos's fabrikklegg på Herøya.

Andragendet er sålydende:

«I tilslutning til vort tidligere til Hovedstyret for Norges Vassdrags- og Elektricitetsvesen (kopi vedligger) innsendte koncessionsandragende av 18. februar 1929 angaaende utvidelse av lednings- og transformatoranlæg for overføring av elektrisk

energi mellem selskapets og allierte selskapers kraft- og fabrikanlæg i Telemark fylke — og under henvisning til Hovedstyrets skrivelse av 2. f. m. med vor svarskrivelse av 4. s. m. (kopier vedligger) — tillater vi os herved i henhold til koncessionslovens § 22 at andra om tilladelse til leie av indtil 5 000 kW. fra enten Norsk Hydros kraftstasjon Svælgfos med reservestasjon eller A/S Svælgfos's kraftstasjon Lienfos for overføring til vore fabrikanlæg paa Herøen.

Som i vor ovennævnte skrivelse til Hovedstyret av 4. f. m. fremholdt, tar kontrakten med Skiensfjordens kommunale kraftselskap og spesielt bestemmelsen om overføring av indtil 5 000 kW. fra vore kraftanlæg ved Notodden i første række sikte paa at sikre os de fornødne reserver for dampcentralen paa Herøen. Det er som der nævnt vort haab, at overføring av reservekraft til Herøen foreløbig ikke vil bli aktuell, og vi hadde derfor tænkt indtil videre kun at sikre os tilladelse til utførelse av de tekniske anlæg, som er nødvendige for overføringen, idet det var vor hensikt senere, naar behovet meldte sig, at fremkomme med andragende om koncession paa den fornødne kraftleie. Efter nærmere overveielse har vi imidlertid funnet det riktigst allerede paa nærværende tidspunkt at faa ogsaa denne side av koncessionsspørsmålet bragt i orden, saa alt kan vært klart, hvis behovet for kraftoverføring en dag skulde melde sig.

Kraftstationen Svælgfos med reservestation eies av vort moderselskap Norsk Hydro, og Lienfos — som formelt eies av A/S Svælgfos — kontrolleres ogsaa helt ut av Norsk Hydro. Av denne grund — og fordi vi endnu ikke vet, fra hvilken kraftstation kraften vil bli levert — har vi indtil videre ansett det ufornødent at oprette nogen kraftleiekontrakt med nogen av disse selskaper. Hvis det ansees paakrævet, kan saadan leiekontrakt dog bli opsat.

Baade fordi det her gjælder kraftoverføring fra vore egne selskaper og fordi kraften fortrinnsvis er ment at skulle tjene som en reserve for vor dampcentral paa Herøen, gaar vi ut fra at de vanlige kon-

cessionsbetingelser i nærværende tilfælde ikke vil bli gjort gjældende.

For ordens skyld bemerker vi, at der ogsaa — hvis forholdene skulde tilsi det — kan bli tale om overføring av kraft den omvendte vei fra vor kraftcentral paa Herøen til Notodden (ev. Rjukan). Da det imidlertid her ikke dreier sig om «energi, frembragt ved vandkraft», anser vi konsesjon paa saadan overføring og eventuel kraftleie for unødvendig.

Vi vedlægger erklæring fra vort styre om at der ikke foreligger nogen avtale sikende til at overdække det virkelige forhold med hensyn til selskapets bestyrelse.»

Med det ærede departements påtegning av 8 juli 1929 mottok man et tilleggsandragende av 6 juli 1929 fra A/S Rjukanfos sålydende:

«I tilslutning til vort ovennævnte konsesjonsandragende tillater vi os herved at fremholde, at meningen med den i andragendet nævnte kontrakt med Skiensfjordens kommunale Kraftselskap i første række er at sikre os fornøden reservekraft for vore fabrikker paa Herøen, hvor vi trenger 5 000 kW. Etter kontrakten med Skiensfjordens kommunale Kraftselskap skal vi ved overføring av indtil 5 000 kW. levere ind i Kraftselskapets net — ved en brukstid mindre end 7 000 brukstimer — 30 pct. og ved en brukstid av mere end 7 000 brukstimer 25 pct. mere energi end vi uttar av nettet. For at sikre os 5 000 kW. paa Herøen maa kraftleien altsaa omfatte 6 500 kW. — og vort ovennævnte andragende beriktiges derfor overensstemmende hermed.»

Notodden bystyre har i møte den 30 september 1929 med 24 mot 10 stemmer besluttet å anbefale at der blir «gitt konsesjon for det til 6 500 kW. forhøiede kvantum elektrisk energi på de betingelser, som er anført i bystyrets vedtak av 18 juni 1929, punkt 3, i anledning av A/S Rjukanfos og Skiensfjordens komm. Kraftselskaps anleggskonsesjonsandragender — behandlet i bystyresaker nr. 69 og 70 d. å., hvortil henvises.»

Notodden bystyres beslutning av 18 juni 1929, punkt 3, lyder så:

«Alle hensyn tatt i betraktning finner man, at der under ingen omstendigheter bør kunne bli tale om å meddele anleggskonsesjon på tekniske innretninger som muliggjør samkjøring utover maksimalt 5 000 kilowatt i forbindelse med en bestemt kraftstasjon ved Svelgfoss eller Lienfoss. En innrømmelse fra Notoddens side som her antydnet tar kun sikte på å åpne adgang for vedkommende interesserte part (eller parter) til å kunne benytte kraft herfra som lån eller som en nødhjelp under ledningsfeil eller havarier av annen art. Forutsetningen for anbefaling av en anleggskonsesjon innenfor den nevnte ramme (5 000 kW.) må imidlertid være, at der i konsesjonsdokumentene inntas bestemmelser om:

- a. at der fra kraftstasjonene ved Svelgfoss, Lienfoss og Tinfoss ikke overføres større mengder elektrisk energi enn man får tilbake og således at utligning skjer i løpet av et kvartal.
- b. at der anordnes betryggende kontroll- og måleapparater, at transformatoranlegg m. v. dimensjoneres for en maksimalbelastning av inntil 5 000 kW., at vassdragsstyret har å føre kontroll med konsesjonsbetingelsenes overholdelse samt at ogsaa Notodden kommune skal ha anledning til sådan kontroll.
- c. at samkjøringen ikke anordnes på en sådan måte at den er til skade for byens arbeidsliv ved periodiske innskrenkninger i bedriftenes arbeidsstyrke.
- d. at anleggskonsesjon eventuelt blir gitt en bestemt juridisk person og ikke — som i konsesjonsandragenderne anført — det ubestemte «A/S Rjukanfos og allierte selskaper», samt at der ikke blir adgang for andre enn konsesjons-haveren til å benytte ledningene.»

A/S Rjukanfos bemerker i skrivelse av 6 juli 1929 følgende til de av Notodden bystyre i møte 18 juni 1929 vedtatte betingelser:

«Ad a. Som fremhævet i konsesjonsandragendet er det forutsetningen, at kraften fra Notodden fortrinnsvis skal anvendes

som reserve for dampcentralen paa Herøen, og der vil derfor antagelig kun bli tale om kraftoverføring forholdsvis korte perioder. Foreløbig er det ogsaa sandsynligere, at der vil bli overført kraft fra Herøen til Notodden end omvendt. Vi finder imidlertid ikke uttrykkelig at kunne binde os til den i punkt a. formulerte betingelse.

Ad b. Vi gaar ut fra at der her som ellers vil bli utøvet vanlig kontrol fra vassdragsvæsenets side, og nogen yderligere kontrol fra Notodden kommune maa da være unødvendig.

Ad c. Vi henviser her til vore bemerkninger under a., men kan iøvrig ikke paata os nogen bindende forpliktelse som i punkt c. formulert.

Ad d. Som det av vort konsessionsandragende fremgaar, omfatter disse arbeider saavel ved vore fabrikanlæg paa Herøen som ved vore kraftanlæg ved Notodden og eventuelt ogsaa i forbindelse med overføring av kraft fra Rjukan til Aarlifos, og det er derfor sandsynlig at en del av arbeidene vil bli utført av A/S Rjukanfos, andre i Norsk Hydro eller A/S Svælgfos's navn. Vi finder det derfor vanskelig at begrænse konsessionsandragendet til et enkelt selskap alene og foreslaar derfor konsesjonen git til A/S Rjukanfos, Norsk Hydro og A/S Svælgfos i fællesskap.»

Notodden Haandverkerforening og Notodden Handelsstands Forening har i en skrivelse av 20. september 1929 til Notodden bystyre fremholdt som sin prinsipale opfatning at de foreliggende andragender forsaavidt angår overføring av elektrisk kraft fra kraftstasjonene ved Notodden ikke bør anbefales. Subsidiært slutter foreningene sig til bystyrets beslutning av 18 juni 1929. Det antas at andragendenes innvilgelse vil få store økonomiske følger for Notodden og at byen «i tilfelle vil få et ulivssår, som den aldri vil komme over.»

Notodden Huseierforening har i skrivelse av 28 september 1929 til Notodden bystyre nedlagt «en harmfuld protest mot den nye konsessionssøknad

som nu foreligger fra A/S Rjukanfos side, og slutter vi os i alle dele til den begrunnelse som indeholdes i Notodden Handelsstandsforenings og Notodden Haandverkerforenings protest mot at den ansøkte konsession indvilges.»

Huseierforeningen henviser til sine skrivelser av 10 og 12 juni 1929 henholdsvis til Direksjonen for Hypotekbanken og Boligbanken og til Den Norske Regjering hvori fremholdes at en eventuell innvilgelse av konsesjonsandragendet vil bety en ødeleggelse av byens eksistensbetingelser og derved et katastrofalt fall i byens faste eiendomsverdier.

Eidanger Herredsstyre har i møte den 1 oktober 1929 anbefalt andragendet, idet der henvises til herredsstyrets beslutning i møte 25 april 1929 i anledning av A/S Rjukanfos andragende om konsesjon på de elektriske anlegg. Denne beslutning er sålydende:

«Konsesjon kan ikke anbefales medmindre der treffes en tilfredsstillende overenskomst mellem Skiensfjorden Kom. Kraftselskap og Langesundsfjordens kom. Kraftselskap, hvorved sistnevnte selskap skal være fortrinsberettiget til å få avsatt sin til enhver tid ledige kraft ved den utveksling av kraft, leveranse av spillkraft og reserve som den foreliggende kontrakt mellem A/S Rjukanfos og Skiensfjorden forutsetter.

Uten sådan overenskomst vil jo nemlig Skiensfjorden bl. a. få adgang til å levere til fabrikken på Herøen, altså innen Langesundsfjordens distrikt, som spillkraft hvad der måtte være ledig av den kraft Langesundsfjorden har leiet og betaler for til Skiensfjorden, altså hvad der med rette er Langesundsfjordens egen spillkraft.»

Fylkesmannen i Telemark uttaler i skrivelse av 5 oktober 1929 til Hovedstyret følgende:

«Selv om man kan innrømme de betenkeligheter som fra Notoddens bystyre har vært gjort gjeldende mot å utføre en viss del av den derværende elektriske energi, antar jeg dog at man ved å veie de

forskjellige hensyn mot hverandre må kunne tillate utført den omhandlede kraftmengde, når det gjelder å anvende den som reservekraft for anleggene på Herøya, altså vesentlig i tilslutning til den foreliggende innstilling fra konsesjonskomiteens flertall.»

Advokat Bjarne Eriksen ved A/S Rjukanfos har i en P. M. av 14 januar 1929 nærmere redegjort for de konsesjonsandragender som i denne forbindelse foreligger fra selskapet. Av nevnte P. M. hitsettes følgende:

«A/S Rjukanfos er et datterselskap av Norsk Hydro-Elektrisk Kvælstofaktieselskab.

A/S Rjukanfos eier de tre kraftstasjoner — Frøistul, Vemork og Saaheim — paa Rjukan samt alle fabrikanlæg tilknyttet disse tre kraftstasjoner sammesteds.

Norsk Hydro eier Svælgfos Kraftstasjoner ovenfor Notodden samt kvælstoffabrikkene paa Notodden, som benytter kraften fra Svælgfos Kraftstasjoner. — Disse fabrikker benytter ogsaa kraften fra Lienfos Kraftstation paa Notodden. Denne kraftstation eies av A/S Svælgfos — som atter er et av Hydros datterselskaper.

De store nyanlæg paa Herøen ved Porsgrund for videre bearbeidelse av en del av den ammoniak, som fremstilles paa Rjukan — bygges og eies av A/S Rjukanfos.

For at skaffe den fornødne elektriske kraft til driftsmaskineri ved disse anlæg paa Herøen har A/S Rjukanfos opført en dampurbinstation paa Herøen med en kapasitet paa ca. 8 000 kW. Selskapet regner med foreløbig at ha bruk for 4 000 kW. — og dampurbinstasjonen har saaledes 100 pct. reserve.

Selskapet fandt det imidlertid risikabelt at basere hele leveransen av energi til alt driftsmaskineri for de vældige nyanlæg paa Herøen alene paa denne dampurbinstation. — Hvis der av en eller anden grund opstaar hel driftsstans ved dampurbinstasjonen, vil produktionen maatte indstilles ved samtlige fabrikanlæg paa Herøen — og som følge derav under en eventuel længere driftsstans ogsaa delvis ved

selskapets store fabrikanlæg paa Rjukan, der som nævnt leverer halvfabrikata til anlæggene paa Herøen.

Selskapet fandt det derfor hensiktsmæssig i tide at sikre sig adgang til under en saadan eventualitet at kunne tilføre elektrisk kraft andetsteds fra. Selskapet indledet derfor forhandlinger med Skiensfjordens kommunale Kraftselskap, for at finde en for alle parter tilfredsstillende løsning av nævnte spørsmål.

Medens disse forhandlinger paagik, optok A/S Rjukanfos til nærmere undersøkelse planerne om atter nye fabrikanlæg paa Herøen. Disse planer, som er nævnt i et foredrag av generaldirektør Aubert i Polyteknisk Forening for en tid siden, gaar i korthet ut paa anleggelse av fosforsyrefabrikker og hvad dermed staar i forbindelse for fremstilling av de saakaldte 3-sidige gjødningsstoffer. Hertil tiltrænges imidlertid noget større kraftmængder — og dette er grunden til at der i kontrakten mellem A/S Rjukanfos og Skiensfjordens kommunale Kraftselskap blev indtatt bestemmelser angaaende en option for A/S Rjukanfos til at faa overført indtil 30 000 kW. fra kraftstasjonerne i Telemarken.

For at kunne foreta disse kraftoverføringer, var det saavel for Skiensfjordens kommunale Kraftselskap som for A/S Rjukanfos nødvendig at utvide sine lednings- og transformatoranlæg paa forskjellige steder.

Da saadanne elektriske anlæg ikke kan iverksettes uten tilladelse av Hovedstyret for Vasdrags- og Elektricitetsvæsenet — i henhold til lov av 16. mai 1896 med tillægslove — indsendte begge selskaper fornødent koncessionsandragende til Hovedstyret. Det er disse koncessionsandragender, som paa vanlig maate er blitt forelagt de interesserte herreds- og bystyrrer til uttalelse.

Selskaperne har som bilag til sine koncessionsandragender vedlagt den mellem selskaperne indgaatte kontrakt. Denne kontrakt tar efter sin § 1 sikte paa at «skaffe Rjukanfos adgang til ved samarbeide med Kraftselskapet at utveksle energi mellem

sine kraftanlæg indbyrdes, overføre energi til sine anlæg i Telemark fylke, og likeledes for ved samkjøring at utnytte begge parterers anlæg paa en bedre maate ved utveksling av topkraft, spildkraft og reserve.»

Som det fremgaar av det ovenfor anførte, var den oprindelige grund til at forhandlinger blev indledet mellem A/S Rjukanfos og Skiensfjordens kommunale Kraftselskap den, at A/S Rjukanfos ønsket at skaffe sig en extra sikkerhet for kraft til driftsmaskineri — utover de 100 pct. reserve det allerede har i sin dampturbinstation. Kontrakten fastsætter derfor, at Skiensfjordens kommunale kraftselskap skal indrette sine kraftoverføringsanlæg saaledes, at den hertil fornødne kraft — i kontrakten stipulert til 5 000 kW. — kan overføres fra de forskjellige kraftstationer ved Notodden og i Vestfjordalen. Videre gir kontrakten, som ovenfor nævnt, Rjukanfos en option paa eventuelt senere at forlange av Skiensfjordens kommunale Kraftselskap, at dette eventuelt skal utvide sine kraftoverføringsanlæg saaledes, at der vil kunne overføres yderligere indtil 25 000 kW. — altsaa ialt 30 000 kW.

Kontrakten tilsikrer saaledes tre ting:

1. en bedre utnyttelse av begge kontraherende parterers kraftanlæg gjennom samkjøring ved utveksling av topkraft, spildkraft og reserve,
2. en extra sikkerhet for at A/S Rjukanfos's vældige fabrikanlæg paa Herøen ikke skal bli staaende paa grund av manglende elektrisk kraft til driftsmaskineri,
3. overføring av fornøden kraft til eventuelle nye store fabrikanlæg paa Herøen.»

Advokaten anfører videre at når der er innsendt andragende fra A/S Rjukanfos om tilladelse til å overføre inntil 5 000 kW. (senere forhøiet til 6 500 kW.) fra enten Norsk Hydros kraftstasjon Svælgfos med reservestasjon eller A/S Svælgfos's kraftstasjon ved Lienfos, så er det ikke nogen nærliggende mulighet for at denne kraftmengde vil bli overført til Herøya, idet det

foreløbig kun er spørsmål om en ekstra reserve til driftsmaskineriet på Herøya.

Efter at saken foreløbig var behandlet i hovedstyremøte den 11 desember 1929, sendte Hovedstyret med skrivelse av 5 juni 1930 et utkast til konsesjonsbetingelser til A/S Rjukanfos med forespørsel om selskapet hadde noget å bemerke til utkastet. Ved skrivelse av 3 desember 1930 har Norsk Hydro-Elektrisk Kvælstofaktieselskap fremkommet med følgende bemerkninger:

«Ad 1. Leietid.

Utkastet bestemmer at tilladelsen gjælder i 10 aar fra koncessionens datum. Nogen saadan tidsbegrænsning kan vi imidlertid ikke akseptere. Vi tilsikter ikke overføringen kun at være et midlertidig forhold og vi kan derfor ikke risikere de med overføringen forbundne omkostninger og de paa grundlag av overføringen forøvrig trufne dispositioner — uten at vi har sikkerhet for at forholdet kan bli varig.

Saa fremt Hovedstyret av prinsipielle grunde ikke finder at kunne gi koncession paa ubegrænset tid, tillater vi os at foreslaa at koncessionstiden blir sat til 99 aar.

Ad 4. Kraftens anvendelse.

Vi kan ikke akseptere betingelsen om at kraften kun skal benyttes som reserve for dampcentralen paa Herøen.

Riktignok er det det øieblikkelige behov for en saadan reserve som i første række har foranlediget koncessionsandragendet, — men det vil selvfølgelig ogsaa før eller senere bli spørsmål om at anvende kraften til andre formaal for kortere eller længere tid.

Det er ved saa store anlæg som vore og vore datterselskapers anlæg paa Rjukan, Notodden og Herøen av avgjørende betydning at ha størst mulig elasticitet med hensyn til den forhaandenværende kraft. — Der vil før eller senere kunne opstaa behov for en midlertidig anvendelse av kraften andre steder end hvor den nu benyttes, uten at det vil være hverken tid eller anledning til i hvert enkelt tilfælde at faa en speciel koncession.

Vi sikter her spesielt til spørsmålet om igangsettning av større eller mindre forsøksfabrikker i industriell maalestok — hvor det vil være av avgjørende betydning at vi med sikkerhet kan regne med at kunne disponere de fornødne kraftmengder paa det for en saadan forsøksfabrikasjon hensiktsmessigste sted.

Vi har saavel likeoverfor det ærede Hovedstyre som Departementet tidligere paapekt at en heldig løsning av disse spørsmål vil kunne være av overordentlig stor betydning — ikke bare for vort selskap men ogsaa for landet — idet en heldig løsning vil kunne lette os i vore bestræbelser for at faa mest mulig produktion inden landets grænser, istedetfor at man ellers maa regne med at en del av produktionen vilde kunne komme til at maatte utføres mere eller mindre som halvfabrikata.

Vi kan selvfølgelig forstaa at Hovedstyret paa den anden side nærer betænkeligheter ved at berøve et distrikt en del av den inden distriktet produserte kraft til fordel for et andet distrikt. Efter vor mening maa imidlertid her selvfølgelig lands-hensyn gaa foran hensynet til de forskjellige distrikter. I det lange løp vil det desuten utvilsomt være til fordel for det distrikt hvor kraftkilderne befinner sig, at kraften utnyttes paa den for selskapet mest lønnende maate, thi alene derved kan vedkommende distrikt ha haab om at kraften i fremtiden vil fortsætte at være den skattekilde for distriktet som den nu er.

I det foreliggende tilfælde må man desuten være opmerksom paa at det kun dreier sig om en mindre del av de inden distriktet produserte kraftmengder, idet andragendet kun gjælder 6 500 kW. av Svælgfos og Lienfos's samlede vel 40 000 kW. Ved siden av disse sistnævnte vel 40 000 kW. maa man imidlertid ogsaa regne med Tinfos Kraftstationers ca. 15 000 kW., som ogsaa anvendes sammesteds.

Disse 6 500 kW. som eventuelt vil kunne berøves produktionen paa Notodden er imidlertid de mindst værdifulde av vore vel 40 000 kW. Vore anlæg paa Notodden er nemlig — paa samme maate som vore

anlæg paa Rjukan — kun delvis ombygget — og endel av kraften benyttes derfor over den gamle nu utkonkurrerte lysbue metode. Det sier sig selv at den kraft som eventuelt blir tat fra Notodden ikke vil bevirke nogen nedsættelse av produktionen i vore nyanlæg, men kun vil bevirke en nedsættelse i produktionen paa vore gamle temmelig værdiløse anlæg.

Mens vi før den delvise ombygning av vore fabriker med vore vel 40 000 kW. paa Notodden produserte ca. 4 700 ton N. produserer vi nu efter den delvise ombygning med samme kraftmengde ca. 10 800 ton N. Hvis samtlige de i andragendet omhandlede 6 500 kW. for et helt aar overføres til Herøen, vil dette bety en reduktion i produktionen av N. paa Notodden av kun ca. 800 ton N. Selv ved en konstant overføring av disse 6 500 kW. til Herøen vil følgelig vor produktion paa Notodden fremdeles være over dobbelt saa stor som den var for nogen aar siden — før den delvise ombygning.

Det vil derfor sikkert i det lange løp være skattemæssig seet ogsaa gunstigere for Notodden, saafremt vi paa Herøen kan finde en mere lønnende anvendelse av disse 6 500 kW. end den nu nærmest tapbringende anvendelse over vor gamle lysbue metode paa Notodden.

Naar man ved siden herav er opmerksom paa de foran paapekte efter vor mening avgjørende argumenter som taler til fordel for at vi indrømmes en viss elastisitet med hensyn til anvendelsen av vore kraftmengder — skulde det synes indlysende at der i koncessionsbetingelserne ikke maa indtas nogen bestemmelser som vil kunne hindre os i at utnytte den overførte kraft gunstigst mulig.

Vi har under vor konferanse med Direktør Norberg Schulz paapekt ogsaa andre punkter i de oversendte koncessionsbetingelser som efter vor mening burde forandres. For at lette sakens videre behandling skal vi imidlertid la disse indvendinger falde — idet vi paa den anden side gaar ut fra at Hovedstyret foretar de fornødne forandringer i de foran spesielt paapekte 2 punkter.»

Saken blev derefter behandlet i hovedstyremøte 16. desember 1930, hvor det blev besluttet å anbefale konsesjon meddelt på følgende betingelser forsåvidt angår leietid og kraftens anvendelse:

«1. Leietid.

Tilladelsen gjelder i 20 år fra konsesjonens datum.

4. Kraftens anvendelse.

Den kraft som overføres fra Svælgfos og Lienfos kraftstasjoner til Herøya må kun benyttes således at overføringen ikke medfører nogen innskrenkning ved selskapsens nuværende drift på Notodden på grunn av manglende energitilførsel fra Svælgfos og Lienfos kraftstasjoner, videre må ikke eventuell samkjøring anordnes på sådan måte at den blir til skade for arbeidslivet på Notodden ved periodiske innskrenkninger i bedriftenes arbeidsstyrke.

Forsåvidt selskapet anvender energien til bedrift som ved røk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal vedkommende departement, såfremt det av almene hensyn finner føie til å gripe inn, anerkjennes som rett saksøker i anledning av mulige overtredelser av nabolovgivningen.»

De i hovedstyremøte den 16. desember 1930 anbefalte bestemmelser om leietid og om kraftens anvendelse blev med Hovedstyrets skrivelse av 18. desember 1930 forelagt A/S Rjukanfos til vedtagelse.

I skrivelse av 21. mars 1932 til Hovedstyret anfører A/S Rjukanfos følgende:

«I vor skrivelse av 3. desember 1930 meddelte vi, at vi for at lette sakens behandling var villige til at la de indvendinger falde som vi hadde at gjøre mot forslaget til konsessionsbetingelser oversendt os med Hovedstyrets skrivelse av 5. juni 1930 — med undtagelse av de opstillede betingelser vedrørende leietiden og kraftens anvendelse. I svarskrivelse av 18. desember 1930 har Hovedstyret forhøiet leietiden fra 10 til 20 aar og ændret betingelsene for kraftens anvendelse.

Med hensyn til leietiden forstaar vi ikke hvorfor denne skal presses længer

ned end ved vanlige koncessioner. Som vi paapekte i vor skrivelse av 3. desember 1930 er det her et varig forhold som tænkes etablert, at basere en del av vor fabriksdrift paa en saa tidsbegrænset koncession som nu foreslaaet, og at gaa til store omkostninger i den anledning, finder vi ufor-svarlig.

Hvad kraftens anvendelse angaar kan vi ikke akseptere nogen begrænsning heri. Vi henviser til vor utførlige redegjørelse for forholdene i vor skrivelse av 3. desember 1930, hvori vi indgaaende har presisert nødvendigheten av at staa frit i denne henseende. Eksempelvis med henblik paa forsøksdrift, mulig igangsætning av nye industrier, hvor lang transport av materialer ikke lønner sig etc., vil vi derfor i nærværende skrivelse nøie os med særskilt at paapeke et par av de uheldigste konsekvenser av at overførslen av disse 6500 kW. eventuelt strander paa uantagelige betingelser.

Som tidligere nævnt benyttes denne kraft for tiden over den gamle nu utkonkurrerte lysbuet metode. Den er saaledes git en litet effektiv anvendelse som man desuten maa regne med efterhvert vil ophøre helt. Kraften er m. a. o. for tiden daarlig utnyttet og man maa regne med at den overhodet ikke vil kunne bli utnyttet om den ikke nu tillates overført til Herøen.

Med hensyn til forholdene paa Herøen er tilstanden idag blit den, at hadde vi hat tilstrækkelig overført kraft til disposition, vilde det lønne sig for os at sjalte ut vort dampkraftanlæg og erstatte dette med kraftoverføring. Istedet anvender vi nu 40—45 000 tons kul aarlig som vi indfører fra utlandet for ca. 700—750 000 kroner. Dette forhold er ogsaa av stor betydning for nærværende koncession, idet det viser nødvendigheten av at ha tilstrækkelig elektrisk kraft disponibel paa Herøen, saaledes at vi under de foreliggende forhold kunde undgaat at være avhengig av kostbar kulindførsel fra utlandet. Vi skulde tro at naar man paa den ene side staar overfor en daarlig anvendelse av kraften og overfor muligheten av at den omhandlede kraft før

eller senere overhodet ikke vil knune utnytted i kraftkommunen, og paa den anden side har fuld økonomisk utnyttelsesmulighet for energien ved vore fabrikker paa Herøen, saa burde tilladelsen gis uten de betingelser vi umulig kan akseptere, koncessionslovgivningens bestemmelser er jo ikke til hinder herfor.

Vi resumerer situationen derhen at det nationaløkonomisk seet aabenbart er gunstig at overføre den heromhandlede kraft. Og vi kan ikke indse at kraftkommunen i det lange løp vil tape noget paa at faa den producerede kraft effektivt utnyttet og derigjennem erholde de skatter som efter lovgivningen tilkommer det distrikt hvor kraften frembringes.»

Videre har selskapet i skrivelse av 6 september 1932 til Hovedstyret fremholdt at det er nødvendig at konsesjonstiden settes så lang som tillatt efter norsk lov for å sikre anleggets rentabilitet.

Så vanskelige som forholdene for tiden er for industrien og da særlig for eksportindustrien, mener selskapet å ha krav på all den velvilje som kan fåes fra det offentlige.

Angående kraftens anvendelse henviser selskapet til hvad det har anført i de foran citerte skrivelser av 21 mars 1932 og av 3 desember 1930.

A/S Rjukanfos anfører videre i sin skrivelse av 6 september 1932 at ved å innrømme rimelige konsesjonsvilkår og derved muliggjøre kraftoverføringen til Herøya, vil selskapets konkurranseevne på det utenlandske marked styrkes, hvorved selskapet tidligere kan bli satt i stand til å øke sin produksjon. Det opplyses at det for tiden er sterk overproduksjon på kvælstoffmarkedet og at fabrikkene kun får avsatt en brøkdell av sin produksjon. Selskapet mener det vil være best for Notodden at energien anvendes på den måte som styrker selskapet best.

Ved å overføre den nødvendige energimengde til Eidanger Salpeterfabriker vil der ifølge selskapet kunne innsparas betydelige beløp, som nu anvendes til innkjøp

av utenlandske kull, hvorved selskapets rentabilitet vil økes og derigjennem også dets skatteevne. Hvis konsesjon ikke gis på akseptable vilkår, vil dette ifølge A/S Rjukanfos alene ha tilfølge at selskapet må fortsette med en uøkonomisk drift, som i lengden kan bringe selskapet og distriktene betydelige tap.

Notodden konsesjonskomitee uttaler i sin innstilling datert 23 september 1932 til Notodden formannskap at formålet med kraftoverføringen nu delvis er et annet og videregående enn fra først av forutsatt, idet konsesjonssøkeren nu krever adgang til å disponere den overførte kraftmengde som det til enhver tid finner hensiktsmessig, likesom konsesjonen ønskes for et meget langt tidsrum.

Komiteen anfører videre:

«Blir konsesjonen gitt på de ansøkte betingelser må man regne med at Notodden kommune for alltid blir berøvet vel $\frac{1}{7}$ -part av den kraftmengde som Notodden Salpeterfabriker hittil har benyttet innen kommunen. I den forbindelse må vi minne om at Notodden kommune tidligere, ved Norsk Hydros rasjonalisering og delvise omlegning av driften i de senere år, er rammet meget sterkt og i langt høiere grad enn de øvrige kommuner som har vært sæte for selskapets bedrifter, idet arbeidsstyrken på Notodden er redusert til henimot $\frac{1}{2}$ -part. Arbeidsløsheten har derved tatt overhånd i en sådan grad, at kommunens økonomi ikke bare er svekket, men skattefundamentene har sviktet og forsorgsavgiftene er øket på en sådan måte at kommunen ikke lenger har kunnet holde det gående, men har sett sig nødsaget til å søke en gjeldsordning. Tillater man nu hertil omhandlede energimengde ført vekk fra byen, må man forutse at følgen vil bli en ytterligere svekkelse av arbeidslivet — og dette vil byen ikke kunne bære ved egen hjelp. Sammen med byen vil også de omliggende landdistrikter rammes.

At byen ikke — som av konsesjonssøkeren antydnet — vil kunne erholde nogen kompensasjon ved økede skatter fra kraft-

stasjonene for det tap den således lider, må være klart. Av den kraft som eventuelt vilde bli overført fra Svælgfos vilde Notodden ikke få nogen inntekt i det hele tatt, da kraftstasjonen ligger i Heddal.

Man er opmerksom på hvad konsesjons-søkeren påpeker som den anførte ordningsfordeler for sig, og man bestrider ikke riktigheten av hvad herom anføres. Det må imidlertid være all mulig grunn til å undersøke om konsesjonssøkeren ikke kan opnå disse fordeler ved en ordning der ikke skjer på bekostning av Notodden kommune.

Om konsesjon på kraftutførsel fra Notodden blir nektet, vil ikke konsesjonssøkeren dermed være avstengt fra å kunne få anleggene på Herøya tilført all fornøden elektrisk kraft. Det finnes andre kraftoverføringsmuligheter, uten at Notodden behøver å anvise disse. Man forutsetter nemlig at både Vassdragsstyret og konsesjonssøkeren selv best vet hvor disse muligheter finnes.»

Komiteen anfører til slutt at den på det bestemtteste fraråder at omhandlede kraftkvantum føres vekk fra Notodden.

Notodden bystyre vedtok i møte 18 oktober 1932 enstemmig konsesjonskomiteens innstilling.

Justisdepartementet har efter anmodning hatt sakens dokumenter utlånt og har i skrivelse av 17 november 1932 til Hovedstyret anført:

«Dette departement vil gjøre opmerksom på at Notodden kommune er overordentlig vanskelig stillet, så vanskelig at den ikke makter sine gjeldsforpliktelser, men har optatt forhandlinger med sine kreditorer om en meget betydelig nedskjæring av sin gjeld.

Den vesentlige årsak til kommunens vanskelige stilling er den sterke økning av dens forsorgsutgifter og den sterke nedgang i skatteinntektene. Efter kommunens mening skyldes økningen i forsorgsutgiftene i stor utstrekning innskrenkninger ved Norsk Hydros anlegg deroppe.

Skatteinntektene fra Norsk Hydro som tidligere spilte en vesentlig rolle i den kom-

munale husholdning er gått så sterkt ned at de nu er relativt ubetydelige.

Yderligere innskrenkninger i driften av Norsk Hydros anlegg på Notodden og yderligere nedgang av skatteinntektene må forutsettes å ville medføre meget uheldige virkninger for kommunen, så uheldige at dette departement finner å måtte gjøre opmerksom på denne side ved nærværende sak.

I skrivelse av 26 september d. å. har Notodden kommune anmodet om at saken må bli oversendt til Arbeidsdepartementet og meddelt at representanter fra kommunen gjerne vil ha foretrede for Arbeidsdepartementet for å fremholde sitt synspunkt og for å redegjøre for på hvilken måte saken efter opfatningen hos kommunens vedkommende kan løses.»

Hovedstyret skal bemerke:

Av det foran anførte fremgår at A/S Rjukanfos ikke har funnet å kunne akseptere de av Hovedstyret i møte den 16 desember 1930 foreslåtte betingelser om leietid og kraftens anvendelse. For øvrig er de av Hovedstyret foreslåtte betingelser vedtatt.

Ad 1. Leietid.

Ifølge erhvervslovens § 23 post 1 er det ikke adgang til å meddele konsesjon på ubegrenset tid eller 99 år, idet nevnte paragraf bestemmer at konsesjon på leie av kraft gis for et tidsrum som ikke må overstige 50 år eller med Stortingets samtykke 60 år.

Under de konferanser som har vært holdt med A/S Rjukanfos's vedkommende har man fått det inntrykk at selskapet vil akseptere en leietid på 30 år, men at en konsesjon på kortere tid vil bli avslått, idet de ombygninger og nyanlegg som aktes foretatt, medfører så store omkostninger at en konsesjonstid på minst 30 år er nødvendig av hensyn til anleggenes rentabilitet.

Hovedstyret vil i henhold til de opplysninger som er fremkommet anbefale en konsesjonstid på 30 år.

Ad 4. Kraftens anvendelse.

Det fremgår av bl. a. selskapets foran citerte skrivelse av 21 mars 1932, at det

ikke kan akseptere nogen begrensning i kraftens anvendelse, idet selskapet finner å måtte stå fritt i den henseende bl. a. med henblikk på forsøksdrift og mulig igangsetning av nye industrier.

Man har under de konferanser som har vært holdt med selskapets vedkommende fått opplyst at det dog ikke er meningen å anvende den overførte kraft til videre salg f. eks. til kraftforsyning av de omliggende distrikter, men kun til driften av selskapets egne anlegg på Herøya.

Efter de opplysninger som foreligger, antar Hovedstyret at det vil være av meget stor betydning for en rasjonell drift av selskapets bestående anlegg på Herøya samt for de utvidelser av fabrikkdriften som utviklingen måtte kreve, at den overførte kraft står til fri disposisjon for fabrikkanleggene. Av stor betydning må det også antas å være at selskapet ved tilførsel av kraft kan undgå innførsel av utenlandske kull til meget store beløp. Det kan også bemerkes at — selv om Svælgfos og Lienfos kraftstasjoner formelt eies av henholdsvis Norsk Hydro og A/S Svælgfos, mens anleggene på Herøya eies av A/S Rjukanfos — så må disse selskaper i realiteten kunne sies å være ledd i et og samme industriforetagende.

Hovedstyret vil i henhold til de foreliggende opplysninger anbefale at bestemmelsen om kraftens anvendelse i en eventuell konsesjon gis følgende ordlyd:

«Den kraft — inntil 6 500 kW. — som i henhold til denne konsesjon tillates uttatt fra kraftstasjonene ved Svælgfos og Lienfos skal, bortsett fra overføringstapene, overføres til selskapets fabrikkanlegg på Herøya og kun benyttes av disse.

Forsåvidt selskapet anvender energien til bedrift som ved røk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal vedkommende departement, såfremt det av almene hensyn finner føie til å gripe inn, anerkjennes som rett saksøker i anledning av mulige overtredelser av nabolovgivningen.»

Hovedstyret skal for øvrig bemerke:

Efter de foreliggende opplysninger er det i første rekke for å ha tilstrekkelig ekstra reserve av elektrisk energi til fabrikkene på Herøya til enhver tid at A/S Rjukanfos ønsker å leie elektrisk energi fra Svælgfos og Lienfos kraftstasjoner. Selskapet regner dessuten med at der før eller senere vil bli bruk for kraften til andre formål for kortere eller lengere tid, således til igangsetning av større eller mindre forsøksfabrikker i industriell målestokk.

Hovedstyret antar at det vil være av stor praktisk betydning at disse store fabrikkanlegg så vidt mulig er sikret mot driftsstans ved tilstrekkelig reservekraft, likesom det også må antas å være av stor betydning å ha tilstrekkelig kraft til forsøksdrift m. v.

Under disse omstendigheter vil Hovedstyret ikke motsette sig omhandlede overføring av elektrisk energi fra kraftanleggene på Notodden til Herøya.

Da den elektriske energi skal tjene til erstatning for kraft frembragt ved kull, bør den formentlig ikke belegges med konsesjonsavgift.

Som foran anført har A/S Rjukanfos ikke funnet å kunne binde sig til den av Notodden bystyre foreslåtte betingelse om at der fra kraftstasjonene ved Svælgfos, Lienfos og Tinfos ikke overføres større mengder av elektrisk energi enn man får tilbake og således at utligning skjer i løpet av et kvartal.

Hovedstyret antar at det neppe vil være mulig for selskapet å oppfylle en sådan betingelse, idet muligheten for tilbakeføring av kraft også er avhengig av i hvilken utstrekning selskapet har bruk for kraften på Notodden.

Angående Notodden bystyres beslutning om at Notodden kommune skal ha adgang til å føre kontroll med konsesjonsbetingelsenes overholdelse, vil Hovedstyret bemerke at man anser den vanlige betingelse om at selskapet skal underkaste sig de bestemmelser om kontroll som til enhver tid måtte bli truffet av departementet, å være tilstrekkelig, idet der i henhold til denne bestemmelse om nødvendig må kunne

forlanges opsatt betryggende kontroll- og måleapparater.

Den eventuelle konsesjon bør formentlig utstedes til A/S Rjukanfos som etter de foreliggende opplysninger eier anleggene på Herøya, likesom det er styret for A/S Rjukanfos som har avgitt den innsendte erklæring om at det ikke foreligger nogen avtale siktende til å overdekke det virkelige forhold med hensyn til selskapets bestyrelse.

I henhold til det foran anførte vil Hovedstyret anbefale at der tillates A/S Rjukanfos å leie inntil 6 500 kW. fra enten Norsk Hydros kraftstasjon Svælgfos med reservestasjon eller fra A/S Svælgfos kraftstasjon Lienfos på følgende betingelser:

1. *Leietid.*

Tilladelsen gjelder i 30 år fra konsesjonens datum.

2. *Styre.*

Selskapets styre skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid utelukkende bestå av norske statsborgere.

3. *Overdragelse av kraft.*

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke fra vedkommende regjeringsdepartement eller for nogen del avgis til utlandet uten tilladelse av Kongen.

Handler selskapet herimot skal det for hver gang erlegges en konvensjonalbot av inntil kr. 1,00 — en krone — pr. kW. pr. døgn etter vedkommende departements nærmere bestemmelse.

4. *Kraftens anvendelse.*

Den kraft — inntil 6 500 kW. — som i henhold til denne konsesjon tillates uttatt fra kraftstasjonene ved Svælgfos og Lienfos skal, bortsett fra overføringstapene, overføres til selskapets fabrikanlegg på Herøya og kun benyttes av disse.

Forsåvidt selskapet anvender energien til bedrift som ved røk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal vedkommende departement, såfremt det av almene hensyn finner føie til

å gripe inn, anerkjennes som rett saksøker i anledning av mulige overtredelser av nabolovgivningen.

5. *Norske funksjonærer og arbeidere.*

Selskapet skal så vidt mulig benytte funksjonærer og arbeidere som har norsk innfødsrett eller statsborgerrett, dog kan departementet tillate benyttet fremmede funksjonærer og arbeidere når de har hatt fast bopel her i riket det hele siste år, likesom vedkommende departement kan tilstede undtagelser fra denne regel når spesiell fagkunnskap eller øvelse eller lignende hensyn gjør det nødvendig eller ønskelig.

For hver dag nogen i strid med foranstående bestemmelser er i selskapets tjeneste, erlegges til statskassen en løpende mulkt stor inntil 50 — femti — kroner for hver person.

6. *Norsk arbeide og materiell.*

Konsesjonæren skal ved bygning og drift av det elektriske anlegg anvende norske varer forsåvidt disse kan fåes like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pct. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeide og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell 10 pct. i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pct. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll).

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer, når særegne hensyn gjør det påkrevet.

For overtredelse av bestemmelsen i nærværende post erlegges konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15

— femten — procent av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

7. Forsikring.

Tegning av nye forsikringer skal fortrinnsvis skje i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske.

8. Kontroll.

Selskapet har å underkaste sig de bestemmelser til kontroll med foranstående betingelsers overholdelse som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende regjeringsdepartement.

De eventuelle utgifter med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

9. Overtredelse av konsesjonsbetingelsene.

Overtredelse av de i foranstående poster 2 og 8 fastsatte betingelser medfører i gjentakelsestilfelle konsesjonens tap, hvis ikke forholdet blir bragt i orden etter reglene i lov av 14 desember 1917 nr. 16 §§ 31 og 32.

Behandlet i hovedstyremøte den 22 november 1932, hvor Nygaardsvold tilførte protokollen følgende dissens, som Eiesland sluttet sig til:

«Under henvisning til de gjentagne forestillinger fra Notodden kommune samt også til skrivelse av 17 november 1932 fra Justisdepartementet til Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet finner jeg ikke å kunne anbefale nogen lempninger i de av Hovedstyret den 16 desember 1930 foreslåtte betingelser forsåvidt leietid og kraftens anvendelse angår.»

Sakens dokumenter vedlegges.

Departementet skal bemerke:

Den av A/S Rjukanfos opførte damp-turbinstasjon på Herøya har efter hvad der er opplyst en kapasitet på ca. 8 000 kW. Selskapet regner foreløbig å ha bruk for 4 000 kW. Stasjonen har således for tiden ca. 100 pct. reserve. Den produserte elektriske energi anvendes til driftsmaskineri ved selskapets store nyanlegg på Herøya

ved Porsgrunn, som bearbeider videre en del av den ammoniakk som fremstilles i selskapets fabrikk på Rjukan.

Selskapets andragende om å få leie 6 500 kW. fra Norsk Hydro er først og fremst begrunnet med nødvendigheten av å kunne møte den eventualitet at hel driftstans skulde opstå i damp-turbinstasjonen på Herøya og som følge derav — under en eventuell lengere driftstans — muligens også delvis stans ved de store fabrikk-anlegg på Rjukan. Kraften skal eventuelt leveres fra Svælgfos eller Lienfos kraftstasjoner, tilhørende henholdsvis Norsk Hydro og A/S Svælgfos. Det bemerkes at Norsk Hydro er innehaver av aktiemajoriteten såvel i A/S Rjukanfos som i A/S Svælgfos.

Foruten som reserve regner A/S Rjukanfos også med at det før eller senere vil bli bruk for kraften til andre formål for kortere eller lengere tid, således til igangsetning av større eller mindre forsøksfabrikker i industriell målestokk, hvor det vil være av avgjørende betydning å kunne disponere de fornødne kraftmengder på det for sådan fabrikkasjon hensiktsmessigste sted.

Selskapet ønsker videre å ha adgang til å bruke elektrisk energi frembragt ved vannkraft istedetfor energi frembragt ved kull.

Ansøkeren fremholder sterkt at en heldig løsning av disse spørsmål vil være av overordentlig stor betydning ikke bare for selskapet men også for landet, idet det vil lette bestrebelsene for å få mest mulig produksjon innenlands, istedetfor at man ellers må regne med at en del av produksjonen vil kunne komme til å måtte utføres mer eller mindre som halvfabrikasjon.

A/S Norsk Hydro har ved sine fabrikk-anlegg på Notodden til disposisjon ca. 42 000 kW. som produseres i de i Heddal beliggende kraftstasjoner ved Svælgfoss og Lienfoss. Fabrikk-anleggene på Notodden er delvis ombygget til fabrikkasjon efter nyere metode, mens en del av kraften fremdeles anvendes over den gamle lysbuemetode, som angivelig er utkonkurrert. Efter ansøkerens anførsler står man overfor den

mulighet at denne del av kraften før eller senere ikke vil kunne utnytted på stedet. Det er fra den gamle del av fabrikkene de omhandlede 6 500 kW. ønskes overført til Herøya.

Notodden bystyre har anbefalt den ansøkte konsesjon, dog kun på visse nærmere betingelser som i hovedsaken går ut på at der fra kraftstasjonene ved Svælgfoss og Lienfoss ikke overføres større mengder elektrisk energi enn man får tilbake og således at utligning skjer i løpet av et kvartal. Videre at samkjøringen ikke anordnes på sådan måte at den er til skade for byens næringsliv ved periodiske innskrenkninger i bedriftenes arbeidsstyrke. Notodden konsesjonskomite, hvortil bystyret har henholdt sig, fremholder at Norsk Hydros rasjonalisering og delvise omlegning av driften i de senere år har rammet kommunen meget hårdt, idet arbeidsstyrken på Notodden angivelig er redusert til henimot det halve. Arbeidsløsheten har derved, anføres det, tatt overhånd i en sådan grad, at kommunens økonomi ikke bare er svekket, men skattefundamentene har sviktet og forsorgsuttgiftene er øket på en sådan måte, at kommunen ikke lenger har kunnet holde det gående, men har sett sig nødsaget til å søke en gjeldsordning. Tillates den omhandlede energimengde ført vekk fra byen, må man forutse at følgen vil bli en ytterligere svekkelse av arbeidslivet, og dette vil byen ikke kunne bære ved egen hjelp.

Notodden Håndverkerforening, Notodden Handelsstands Forening og Notodden Huseierforening har i forestillinger til bystyret frarådet andragendets innvilgelse, som de mener vil få ødeleggende følger for byens økonomi.

Idet man for øvrig henviser til hvad der er referert og anført i den foran inn-tatte uttalelse fra Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet, skal departementet bemerke at det er helt på det rene at Notodden kommunes stilling er vanskelig, og det er innlysende at enhver innskrenkning i driften ved de derværende fabrikanlegg vil forverre stillingen. Det er derfor all grunn til å ha de av Notodden

bystyre m. fl. fremholdte betenkeligheter for øie ved behandlingen av det foreliggende andragende.

For A/S Rjukanfos må den ansøkte overførsel av energi — hvad også Notoddens vedkommende innrømmer — antas å være av meget stor betydning for en rasjonell drift av selskapets bestående anlegg på Herøya samt for forsøksdrift og for de utvidelser av fabrikkdriften som utviklingen måtte kreve. Det vil også være av stor praktisk betydning at disse store fabrikanlegg så vidt mulig er sikret mot driftstans ved tilstrekkelig reservekraft. Overførslen vil også kunne spare innførsel av kull til meget store beløp.

Under veiningen av de motstridende hensyn må man være opmerksom på, at man intet middel har til å tvinge A/S Norsk Hydro til å fortsette sin fabrikkasjon på Notodden i større utstrekning, enn selskapet finner formålstjenlig, eller til å ombygge og modernisere sine anlegg sammesteds. Et forsøk på å opna dette ved en konsesjonsnektelse i det foreliggende tilfelle vilde efter departementets opfatning være meget betenkelig og det vilde, så vidt man kan forstå, heller ikke føre til noget resultat.

Man henviser i denne forbindelse til ansøkerens uttalelse om at den gamle lysbuemetode er utkonkurrert og er en dårlig utnyttelse av kraften, således at man må regne med at den overhodet ikke vil kunne bli utnyttet om den ikke nu tillates overført til Herøya.

Skatteinntektene fra Norsk Hydro som tidligere spilte en vesentlig rolle i den kommunale husholdning, er ifølge uttalelse fra Justisdepartementet gått så sterkt ned at de nu er relativt ubetydelige.

Efter det anførte er departementet kommet til at det ikke vil være forsvarlig å avslå det foreliggende andragende for derigjennem å søke å tvinge A/S Norsk Hydro til en produksjon som det anser som en dårlig utnyttelse av kraften.

Departementet finner å kunne slutte sig til Hovedstyrets forslag om at den overførte energi ikke belegges med konsesjonsavgift.

Man finner ikke å kunne foreslå opstil-

let den av Notodden bystyre krevde betingelse om at der fra kraftstasjonene ved Svælgfoss, Lienfoss og Tinfoss ikke overføres større mengder elektrisk energi enn man får tilbake og således at utligning skjer i løpet av et kvartal. En betingelse som nevnt vilde formentlig gjøre tillatelsen nærmest illusorisk.

I henhold til hvad der av Hovedstyret er anført finner man heller ikke å kunne anbefale den av Notodden bystyre foreslåtte betingelse om at kommunen skal ha adgang til å føre kontroll med konsesjonsbetingelsenes overholdelse.

Departementet finner i det hele å kunne slutte sig til de av Hovedstyret foreslåtte betingelser, idet man dog vil anbefale punkt 5, om bruk av norske funksjonærer og arbeidere, gitt følgende form:

«Til anlegg og drift skal utelukkende anvendes funksjonærer og arbeidere som har norsk innfødsrett eller statsborgerrett. Vedkommende myndighet kan dog tillate undtagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig. Såfremt ikke offentlige hensyn taler derimot kan fremmede arbeidere også tillates benyttet, når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag nogen i strid med foranstående bestemmelser er i selskapets tjeneste erlegges til statskassen en løpende mulkt stor kr. 50,00 — femti kroner — for hver person.»

I henhold til det anførte skal departementet

innstille:

Det tillates i medhold av lov nr. 16 av 14 desember 1917, kap. IV A/S Rjukanfos å leie inntil 6 500 kW. elektrisk energi fra Norsk Hydro-Elektrisk Kvælstofaktieselskaps kraftstasjon Svælgfos med reservestasjon eller fra A/S Svælgfos's kraftstasjon Lienfos på de i Arbeidsdepartementets foredrag av 16 februar 1933 foreslåtte betingelser.

3. A/S Opdal Elektrisitetsverk.

(Tillatelse til å erverve vannrettigheter i Vindøla.)

Kgl. resol. av 10 mars 1933.

Fra A/S Opdal Elektrisitetsverk har departementet mottatt et andragende, dateret 5 august 1932, om tillatelse til erverv av vannrettigheter i Vindøla, Opdal, Sør-Trøndelag.

Andragendet har vært forelagt for Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet, som i skrivelse av 10 desember 1932 har avgitt følgende uttalelse:

«Det ærede departement har under 16 september 1932 sendt hovedstyret til uttalelse et fra A/S Opdal Elektrisitetsverk innkommet andragende om tillatelse til å erverve en del nærmere angitte vannrettigheter i Vindøla i Opdal herred. I anledning herav skal man tillate sig å anføre følgende:

Spørsmålet om å forsyne Opdal herred med elektrisk energi har gjentatte ganger vært overveid uten å føre til noget resultat. I 1917 og 1920 bistod man her således kommunen med undersøkelser og planleggelse, jfr. ingeniør Arnebergs vedliggende skrivelse av 1 mars 1920 til Vassdragsdirektøren. Denne festet sig ved Vindøla som en passende kraftkilde for kommunen. I 1929 var der oppe spørsmål om kommunal utbygning av et nærmere angitt fall i Festa som tilhører staten og der blev forhandlet om leie av dette. Planen blev imidlertid forkastet av herredsstyret i mai 1930. Spørsmålet om kommunal forsyning blev så tatt op igjen i 1931, men førte heller ikke da frem. Ved denne anledning uttalte hovedstyret i skrivelse av 25 september 1931 til Arbeidsdepartementet bl. a. at en rekke områder i Opdal allerede var forsynt fra private småverker (20 stk. som forsyner 700 à 800 av herredets 4 300 innbyggere) og at det var å foretrekke at også det nye verk bygges og drives av et privat selskap og at kommunal elektrisitetsforsyning av hele den ikke forsynte del neppe lot sig gjennomføre på økonomisk basis.

Spørsmålet aktes nu løst gjennom et aksjeselskap, A/S Opdal Elektrisitetsverk med kommunen som største aksjonær. Opdal herredsstyre har i møte 13 februar 1932 erklært sig villig til å tegne aksjer for kr. 40 000,00 på følgende betingelser:

1. At andre enn kommunen tegner aksjer for minst kr. 50 000,00.
2. At anleggssummen inklusive kjøp av vassdraget ikke kommer til å overstige kr. 150 000,00.
3. At resten av den nødvendige kapital kan reises ved lån.
4. At den private aksjetegning godkjennes av herredet.
5. At konsumprisen ikke kommer til å overstige kr. 200,00 pr. kW.
6. At Statsbanene og Spisevognselskapet tegner sig som abonnent for minst 40 kW. å kr. 200,00 for minst 5 år. Beslutningen blev fattet med 16 mot 5 stemmer.

A/S Opdal Elektrisitetsverk, som blev dannet i henhold hertil, har under 5 august 1932 innsendt andragende om erhvervskonsesjon sålydende:

«A/S Opdal Elektrisitetsverk søker underdanigst om tillatelse til å erverve følgende vassdragsseiemdommer i Opdal:

Gr. nr. 147, br. nr. 3.	Sliperfallet.
» 151, » 8.	Horvlivindøla.
» 152, » 2.	Slipersäterelven.
» 165, » 2.	Løkvindøla.
» 166, » 8.	Movindøla.
» 166, » 9.	Lønsetelven II.
» 166, » 10.	Lønsetvindøla.
» 166, » 17.	Storfallet.
» 167, » 7.	Gravundfossene.

Kjøpesummen er kr. 25 000,00.

Vassdraget gir uregulert 500 nat.HK. og antas ved full regulering å yde 5 000 nat.HK.

A/S Opdal Elektrisitetsverk er stiftet for å forsyne Opdal herred med elektrisk energi til lys og kraft. Aksjekapitalen er kr. 93 000,00, hvorav Opdal kommune eier for kr. 40 000,00, Opdal samvirkelag for kr. 8 000,00 og Norsk Spisevognselskap for kr. 5 000,00. Resten av aksjekapitalen er på privatfolks hender i Opdal sånær som kr. 2 500,00 der eies av selgeren av vassdraget advokat Gundersen i Oslo.

Selskapets sete er i Opdal og dets styre består av følgende norske statsborgere:

Lensmann Øivind Hoel, Opdal, formann.
Gårdbruker S. H. Bjørndal, Opdal.
Skogforvalter Hans Norderhus, Opdal.
Ordfører P. O. Haugset, Opdal, næstformann.
Kjøpmann Hellaug Fjøsne, Opdal.

Vi tør andra om at den årlige avgift blir fastsatt til minste sats, 10 øre pr. nat.HK. såvel til stat som kommune. Staten har ved sine organer Statsbanene og Norsk Spisevognselskap stor økonomisk fordel av anlegget. Disse organer har tinget strøm fra oss for kr. 8 000,00 pr. år og vil herved spare ca. kr. 15 000,00 årlig mot nu å drive motoranlegget ved Opdal stasjon.

Selskapet må avgi i alt 20 el. HK. gratis til 5 av de oprindelige eiere av vassdraget. Ytterligere kraft må selskapet bli fritatt for å yde.

Vassdraget skal nu utbygges til 515 HK. og er søknad om konsesjon for den høispente kraftstasjon med ledninger innsendt under 12 juli d. å. Etter mottatte tilbud og nøie beregninger skal det hele anlegg med kraftoverføring, transformatorer og fordelingsnett komme på kr. 153 000,00. Det blir benyttet norske fabrikater i den utstrekning dette lar sig gjøre og utelukkende norske arbeidere — vesentlig innenbygds.»

Andragendet er bilagt med selskapets lover, hvorav bl. a. fremgår at aksjenes pålydende er kr. 500,00 og at minst 10 pct. av overskuddet etterat ordinære avskrivninger er foretatt skal avsettes til et reservefond. Anvendelsen av den øvrige del av overskuddet bestemmes av generalforsamlingen efter forslag fra styret.

Av planen for utbygningen — datert 31 august 1932 — fremgår bl. a. at inntaksdammen tenkes lagt like nedenfor Lønset bro (veibroen over Vindøla) med overløpskrone på kote 497,9 m. o. h. og kraftstasjonen på en avsats i fjellsiden ca. 25 m. over vannspeilet i Driva og ca. 300 m. nedenfor Vindølas utløp i samme. Kraftstasjonens gulv kommer til å ligge på kote 381,7 m. o. h., tilsvarende et bruttofall av 116,2 m. Det fremholdes at man ikke har villet gå lavere for ikke å komme i kollisjon med plan for Drivas utbygning med inntak ved Ishoel og opplyses at elektrisitetsverket ikke har erhvervet rettigheter lenger ned enn til kote 370,0 m. o. h.

Nedbørområdet ved inntaket opgis til

167 km.² og rørledningens samlede lengde til ca. 800 m., hvorav de øverste 600 m. skal bestå av trerør og resten av sveisede stål-rør. Turbinen blir en peltonturbin på 515 HK. Direkte koblet til turbinen installeres en trefasegenerator på 375 kVA. med 230 volt og 50 perioder.

Av omkostningsoverslaget — datert 23 august 1932 — fremgår at selve utbygningen inklusive utgifter til vassdragets erhvervelse er beregnet å komme på kr. 109 000,00, motsvarende kr. 218,00 pr. innstallert turb.HK.

Selskapet har avgitt erklæring om at der ikke foreligger nogen avtale siktende til å overdekke det virkelige forhold med hensyn til selskapets bestyrelse og at der ikke foreligger nogen avtale siktende til å overdekke det virkelige forhold med hensyn til eiendomsretten til grunnkapitalen.

Hovedstyret for Norges Statsbaner anfører under 9 august 1932 i skrivelse til nærværende hovedstyre at Statsbanene og Spisevognselskapet bl. a. har opstilt følgende betingelser for det tegnede forhåndsabonnement:

«At den angitte minstevannføring og planene for utbygningen av anlegget og kraftoverføringen er godjent av Hovedstyret for Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen.»

«At byggearbeidene skjer under kontroll av Hovedstyret for Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen.»

Hovedstyret for Statsbanene finner det ønskelig at disse betingelser inntas i tillatsen forsåvidt der er anledning til det.

Forutsetningene for Statsbanenes og Spisevognselskapets omhandlede abonnement på 40 kW. er videre bl. a. at regulær kraftleveranse kan påbegynnes senest 1 oktober 1933 og at kontrakt sluttes for 5 henholdsvis 10 år. I sistnevnte tilfelle med rett for Statsbanene og Spisevognselskapet til etter utløpet av de første 5 år å redusere kraftmengden samt til om så måtte ønskes å omlegge abonnementet etter verkets daggjeldende tariffer. Statsbanene og Spisevognselskapet skal kunne benytte kraften

til hvilket som helst, herunder også til egen bebyggelse utenfor Statsbanenes område.

Opdal herredsstyre har behandlet saken i møte 26 august 1932 og enstemmig fattet sådan beslutning:

«Søknaden anbefales innvilget og avgiften såvel til stat som kommune anbefales fastsatt til 10 øre pr. nat.HK.»

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag anfører under 30 august 1932 at herredsstyrets vedtak er gjort i lovlig sammensatt møte og at han intet har å bemerke til samme.

Hovedstyret skal bemerke følgende:

Efter det foreliggende omfatter søknaden erhvervelse av fallet i Vindøla mellom kote ca. 498 m. o. h. og kote 370 m. o. h. Herav aktes foreløbig utnyttet et bruttofall av 116,2 m. og uten nogen regulering av vassdraget. Efter sammenligning med foreliggende hydrografisk materiale antar hovedstyret at vassdragets lavvannføring er tilstrekkelig for den påtenkte turbininstallasjon av 515 HK. Videre at man ved den i Vassdragsvesenets veiledningsplan av 1920 antydede regulering vil kunne få vann til vel 3 500 nat.HK. Det er således på det rene at der til omhandlede erhvervelse trenges tillatelse efter erhvervsloven av 1917.

Da A/S Opdal Elektrisitetsverk efter det oplyste er et helt norsk selskap med helt norsk styre med sete i Norge og med helt norsk grunnkapital blir andragendet å behandle i medhold av nevnte lovs § 2.

Selskapets formål er som nevnt å levere energi til den almindelige elektrisitetsforsyning i Opdal kommune.

Hovedstyret antar at der ikke er almene hensyn til stede som taler imot at den omsøkte tillatelse blir meddelt. Hovedstyret anbefaler derfor at konsesjonen blir gitt.

Konsesjonen foreslås gitt for 50 år med innløsningsrett for staten efter 35 år.

Fristene for arbeidets påbegynnelse og fullførelse har man opstilt efter lovens ordinære bestemmelser.

Da hensikten er å levere energi til almindelig forsyning skulde vilkår om kraftavståelse til kommuner etter erhvervslovens § 2,12 være upåkrevd. Loven er imidlertid formet så på dette punkt at man har funnet å måtte betinge avståelse av 10 pct. av kraften til kommuner. Under hensyn til at kontrakten med Statsbanene og Spisevognselskapet er nokså kortvarig, har man funnet å burde foreslå kraftavståelse også til staten. Bli vilkåret effektivt antas de vanlige 5 pct. å være snaut, man foreslår 10 pct., se for øvrig post 10.

Hvad avgiftene angår finner hovedstyret etter omstendighetene å kunne anbefale at lovens minimumssatser anvendes, altså kr. 0,10 pr. nat.HK. til staten og kr. 0,10 pr. nat.HK. til kommuner.

I anledning av at Hovedstyret for Statsbanene gjør sitt abonnement betinget av at planer og utbygning godkjennes av nærværende hovedstyre henvises til post 13 i vedfødte utkast til betingelser, hvori man har inntatt vanlige bestemmelser om offentlig approbasjon av planer og arbeider. Man antar at det skulde være tilstrekkelig.

De øvrige opstilte betingelser trenger antagelig ikke nogen nærmere begrunnelse.

Man har etter forholdene ikke funnet grunn til å opstille vilkår om midler til almindelig virksomhet m. v. og midlertidig forsamlingslokale, læge, sykehus, jfr. erhvervslovens § 2,6, og om husrum m. v., jfr. samme lovs § 2,7. Utkastet til betingelser har vært forelagt søkeren og vedlegges i undertegnet stand, jfr. medfølgende skrivelse fra A/S Opdal Elektrisitetsverk av 4 desember 1932. Som det vil sees kan konsesjonæren ikke forplikte sig til å fjerne som heftelse på anlegget avgivelse av ubetydelige mengder elektrisk energi til en del bruk.

Efter erhvervslovens § 2, post 21, 2net punktum, skulde imidlertid dette formentlig ikke være til hinder for at konsesjonen meddeles.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte den 22 november 1932.»

Hovedstyrets utkast til konsesjonsbetingelser er sålydende:

1.

Selskapets styre (direksjon og representantskap) skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid utelukkende bestå av norske statsborgere.

Selskapets aksjer eller parter skal lyde på navn. De kan ikke med rettsvirkning tegnes, erhverves eller eies av eller pantsettes til andre enn staten, norske kommuner, norske statsborgere, Norges Bank eller med vedkommende regjeringsdepartements godkjennelse andre norske banker eller selskaper.

Selskapets vedtekter så vel som senere forandringer i disse blir å forelegge vedkommende departement til godkjennelse.

2.

Utbygning av vannfallet må påbegynnes innen 2 — to — år fra konsesjonens datum og vannbygningsarbeidene må fullendes og anleggets drift påbegynnes innen en ytterligere frist av 5 — fem — år.

Driften må ikke uten Kongens samtykke i så lang tid som 3 år kontinuerlig stanses eller kontinuerlig innskrenkes til mindre enn en tredjepart av det i den forløpne tid innsatte, på regelmessig drift beregnede maskineris energi, heri ikke iberegnet hvad der måtte være avgitt til bruk for stat eller kommune etter post 10, og sådanne stansninger eller innskrenkninger må ikke nogensinne i løpet av 10 år samlet finne sted i så meget som 5 år.

Ved tidsberegningene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major) streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For overtredelse av de i nærværende post omhandlede bestemmelser erlegger selskapet til statskassen en løpende mulkt stor kr. 50,00 — femti kroner — pr. dag hvori vedkommende frister oversittes.

3.

Til anlegg og drift skal utelukkende anvendes funksjonærer og arbeidere som

har norsk innføds- eller statsborgerrett. Vedkommende myndighet kan dog tillate undtagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig. Såfremt ikke offentlige hensyn taler derimot kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag noen i strid med foranstående bestemmelser er i konsesjonærens tjeneste erlegges til statskassen en løpende mulkt stor inntil kr. 50,00 — femti kroner — for hver person.

4.

Konsesjonæren skal ved bygning og drift av anleggene anvende norske varer forsåvidt disse kan fåes like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mere enn 10 pct. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeide og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pct. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pct. av den utenlandske vares pris (eksklusiv toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer, når særlige hensyn gjør det påkrevd.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegges konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pct. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

5.

Forsikring tegnes fortrinsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske.

6.

Arbeiderne må ikke pålegges å motta varer istedenfor penger som vederlag for arbeide eller pålegges nogen forpliktelse med hensyn til innkjøp av varer (herunder dog ikke sprengstoff, verktøi og andre arbeidsmaterialer). Verktøi og andre arbeidsredskaper, som utleveres arbeiderne til benyttelse, kan bare kreves erstattet når de bortkastes eller ødelegges, og da bare med sin virkelige verdi beregnet etter hvad de har kostet konsesjonæren med rimelig fradrag for slitasje. Hvis konsesjonæren holder handelsbod for sine arbeidere, skal nettooverskuddet etter revidert årsregnskap anvendes til almennyttig øiemed for arbeiderne. Anvendelsen fastsettes etter samråd med et av arbeiderne opnevnt utvalg, som i tilfelle av tvist kan forlange saken forelagt for vedkommende regjeringsdepartement til avgjørelse.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anlegget.

7.

Konsesjonæren er forpliktet til i den utstrekning som fylkesveistyret bestemmer å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veier og broer hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet og ved transport til og fra de bedrifter, som tilhører konsesjonæren og som forsynes med kraft fra anlegget. Veier og broer som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten, forsåvidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlig ulempe for anlegget og de bedrifter som erholder kraft fra dette.

8.

Konsesjonæren er forpliktet til etter avgjørelse av vedkommende departement å erstatte vedkommende fattigkommune dens utgifter til fattigunderstøttelse av de ved anlegget ansatte arbeidere og deres familier.

9.

Anvendes vannkraften til produksjon av elektrisk energi må konsesjonæren ikke

uten samtykke fra vedkommende regjeringsdepartement inngå i nogen overenskomst til kunstig forhøielse av prisene her i riket på energi.

10.

Konsesjonæren er forpliktet til å avgis inntil 10 pct. av den gjennomsnittlige kraftmengde som vannfallet etter den foretatte utbygning kan frembringe med den påregnelige vannføring år om annet til den kommune, hvor kraftanlegget er beliggende eller andre kommuner, derunder også fylkeskommuner, idet fordelingen bestemmes av vedkommende regjeringsdepartement. Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 10 pct. av kraften.

Kraften avgis i den form hvori den produseres. Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnett, hvad enten ledningene tilhører konsesjonæren eller andre. Forårsaker kraftens uttagelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften leveres efter en maksimalpris beregnet på å dekke produksjonsomkostningene — deri innbefattet 6 pct. rente av anleggskapitalen — med tillegg av 20 pct. Hvis prisen beregnet på denne måte vil bli uforholdsmessig høi, fordi bare en mindre del av den kraft vannfallet kan gi er tatt i bruk, kan dog kraften istedet forlanges avgitt efter en maksimalpris som svarer til den gjengse pris ved bortleie av kraft i distriktet. Maksimalprisen fastsettes ved overenskomst mellem vedkommende departement og konsesjonæren eller i mangel av overenskomst ved skjønn. Denne fastsettelse kan såvel av departementet som av konsesjonæren forlanges revidert hvert 5 år. Hvis konsesjonæren leier ut kraft, og kraften til kommune eller stat kan uttas fra kraftledning til nogen av leietagerne, kan kommunen eller staten i hvert tilfelle forlange kraften avgitt til samme pris og på

samme vilkår som leierne av lignende kraftmengder under samme forhold.

Konsesjonæren har rett til å forlange et varsel av et år for hver gang kraft uttas. Opsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Opsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Undlater konsesjonæren å levere denne kraft uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han efter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1,00 pr. dag for hver kW. som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til efter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko såvidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

11.

Konsesjonæren skal betale en årlig avgift til staten av kr. 0,10 pr. nat.HK. beregnet efter den gjennomsnittlige kraftmengde, som vannfallet efter den foretatte utbygning kan frembringe med den påregnelige vannføring år om annet og en årlig avgift til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer av kr. 0,10 pr. nat.HK. beregnet på samme måte.

Avgiften, hvorav svares 6 pct. rente efter forfall, har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse.

12.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgiftene efter post 11 og kontroll med vannforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 10, skal forsåvidt de ikke er fastsatt av Kongen med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende regjeringsdepartement.

13.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende vannfallets utbygning, således at arbeidet ikke kan iverksettes før

planene er approbert av departementet. Anlegget skal utføres på en solid måte og til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

14.

Når 50 år er forløpet fra konsesjonens datum, tilfaller vannfallet med alle de innretninger hvorigjennem vannets løp og leie forandres, såsom damanlegg, kanaler, tunneler, bassenger, rørledninger m. m., de til utbygningen og kraftanlegget erhvervede grunnstykker og rettigheter, kraftstasjon med tilhørende maskineri og annet tilbehør samt arbeiderboliger og andre bygninger, som hører med til kraftanlegget, staten med full eiendomsrett og uten vederlag. Hvilke bygninger og innretninger som hører med til kraftanlegget avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn. Det som ikke tilfaller staten kan den innløse for dets verdi etter skjønn på sin bekostning eller forlange fjernet innen en av departementet fastsatt frist.

Anlegget med installert maskineri skal ved konsesjonstidens utløp være i fullt driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle avgjøres ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Konsesjonæren plikter på egen bekostning å utføre hvad skjønnet i så henseende måtte bestemme.

15.

I det 35te år efterat konsesjonen er gitt skal staten kunne innløse det hele anlegg i den utstrekning hvori det etter post 14 tilfaller staten ved konsesjonstidens utløp. Benytter staten sig ikke herav, skal den i det 10de år derefter ha samme adgang. Bestemmelse om innløsning må være meldt konsesjonæren 5 år i forveien. Innløsningssummen skal bestemmes således at vannfallet med tilhørende grunnstykker og rettigheter samt vannbygningsarbeider og hus betales med hvad de bevislig har kostet konsesjonæren med fradrag for amortisasjon i forhold til den forløpne del av konsesjonstiden, mens rørledninger, maskiner og

annet tilbehør innløses for sin tekniske verdi efter skjønn på statens bekostning.

Såfremt anlegget innløses plikter staten å overta de av konsesjonæren med offentlig tillatelse inngåtte kontrakter om bortleie av kraft for et tidsrum som ikke må strekke sig ut over 5 år efter innløsningen. Staten har rett til for sådan bortleie av kraft å kreve en godtgjørelse som svarer til den gjennomsnittlig betalte pris på elektrisk kraft her i riket for lignende formål. I mangel av mindelig overenskomst herom fastsettes prisen ved et av Kongen opnevnt skjønn, hvis avgjørelse ikke kan påankes.

16.

Konsesjonæren skal efter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrografiske iakttagelser, som i det offentliges interesse finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

17.

Konsesjonæren underkaster sig de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende regjeringsdepartement til kontroll med overholdelsen av de opstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av konsesjonæren efter nærmere av vedkommende departement fastsatte bestemmelser.

18.

Forsåvidt der måtte påhvile de konesderte eiendommer eldre panteheftelser, servitutter av vesentlig betydning, leierettigheter og lignende heftelser, plikter konsesjonæren innen to år å fjerne disse eller sørge for at de viker prioritet for de i konsesjonen pålagte forpliktelse, derunder mulktter som måtte pålegges i henhold til denne. Heftelser av mindre betydning kan av vedkommende departement tillates å forbli stående. Alle heftelser, som efter konsesjonens tinglysning (jfr. post 20) er påført vedkommende eiendommer og gjenstander bortfaller når disse ifølge konsesjo-

nen overgår til staten eller innløses av denne.

19.

Overtredelse av foranstående poster 1, 9 og 17 medfører i gjentakelsestilfelle tap av konsesjonen således at reglene i lov om erhvervelse av vannfall m. v. av 14 desember 1917 §§ 31 og 32 får tilsvarende anvendelse.

20.

Idet konsesjonæren vedtar foranstående betingelser for konsesjon på vedkommende eiendomserhvervelser som forpliktende for sig og de konsederte eiendommer, inngår han på at nærværende konsesjon, som ikke kan overdras uten kongelig tillatelse, på konsesjonærens bekostning tinglyses ved hans verneting og innen de jurisdiksjoner, hvor de konsederte eiendommer og anlegg m. v. er beliggende.

Foranstående betingelsers post 14 og 15 blir på samme måte å tinglyse vedkommende konsesjonærens øvrige eiendommer.

Konsesjonæren skal innen 2 år innsende til departementet konduktørkart over samtlige de av ham erhvervede eiendommer og rettigheter. Likeledes har konsesjonæren å avgi meddelelse om de eiendommer som er eller senere måtte bli erhvervet og for hvis vedkommende der skal skje tinglysning av postene 14 og 15.

Ved skrivelse av 18 januar 1933 har man forelagt saken for Justisdepartementet som under 1 mars 1933 har anført at det ikke har noget å bemerke ved at den ansøkte erhvervstillatelse blir meddelt.

Man vedlegger sakens dokumenter, hvoriblandt plan for utbygningen samt selskapets lover og fortegnelse over aksjonærene med påtegnet erklæring fra selskapets styre om at der ikke foreligger nogen avtale siktende til å dekke det virkelige forhold med hensyn til selskapets bestyrelse eller eiendomsretten til grunnkapitalen.

Som det vil sees har spørsmålet om å forsyne Opdal herred med elektrisk energi vært drøftet i lengere tid og søkes nu gjen-

nemført gjennom utbygning av Vindøla av et aksjeselskap med Opdal kommune som største aksjonær.

Efter det av hovedstyret opplyste vil der trenges tillatelse efter erhvervsloven til den ansøkte erhvervelse.

Man antar at der ikke foreligger almene hensyn som taler mot den søkte erhvervelse og man vil anbefale at tillatelse blir gitt i henhold til erhvervslovens § 2.

Konsesjonsvilkårene anbefaler man fastsatt overensstemmende med hovedstyrets utkast.

Konsesjonen er foreslått tidsbegrenset til 50 år, med innløsningsrett for staten i det 35te år eller 10 år derefter.

Kraftavståelse er foreslått betinget med 10 pct. til kommuner og 10 pct. til staten.

Avgifter er foreslått satt til kr. 0,10 til staten og kr. 0,10 til kommuner pr. nat.HK.

Man antar med hovedstyret at de i post 13 foreslåtte sedvanlige bestemmelser om offentlig approbasjon av planer m. v. er fyldestgjørende overfor det av Statsbanene som vilkår for fast abonnement stilte krav.

Der er ikke foreslått opstillet betingelser om midler til almendannende virksomhet m. v., lægehjelp, sykehus eller boliger for arbeiderne.

De på de erhvervede eiendommer hvilende forpliktelser til å avgi ubetydelige mengder elektrisk energi til en del bruk antas ikke å være til hinder for at konsesjon gis, jfr. erhvervslovens § 2, post 21.

Betingelsene er vedtatt av ansøkeren.

Man tillater sig således å

i n n s t i l l e :

Det tillates i henhold til lov nr. 16 av 14 desember 1917 A/S Opdal Elektrisitetsverk å erverve de i andragende av 5 august 1932 nevnte vannrettigheter i Vindøla i Opdal, Sør-Trøndelag fylke, på de i Arbeidsdepartementets foredrag av 10 mars 1933 inntatte betingelser.

4. Selbusjøen m. fl. sjøer.

(Om ophør av den midlertidige statsregulering.)

Kgl. resol. av 17 mars 1933.

Ved kgl. resolusjon av 5 juli 1918 blev der besluttet iverksatt en midlertidig statsregulering av Selbusjøen, Dragstsjøen, Sørungen og Slindvatnene i Nidelvens vassdrag, Sør-Trøndelag fylke. Denne regulering var et ledd i planene for ved provisoriske foranstaltninger å øke produksjonen av elektrisk kraft for derved å avhjelpe mangelen på brensels- og belysningsstoffer og for å motvirke bedriftsstans. Den nødvendige rådighet over fast eiendom var forutsatt i mangel av mindelig overenskomst erhvervet med hjemmel i lov nr. 5 av 14 mai 1917 om landets forsyning med livsfornødenheter m. v. Man henviser herom til «Meddelte Vassdragkonsesjoner», bind V, side 39—52.

Ifølge de resolusjonen tilknyttede reguleringsbetingelsers post 1 skulde tidspunktet for reguleringstidens utløp bestemmes av Kongen.

Ved kgl. resolusjon av 6 juni 1919 blev der etterat saken hadde vært forelagt Stortinget meddelt Trondheim kommune tillatelse til å foreta videregående, permanente reguleringer bl. a. i de ovenfor nevnte sjøer: Selbusjøen, Dragstsjøen og Sørungen. Herom henvises til «Meddelte Vassdragkonsesjoner», bind VI, side 42—49 samt St. prp. nr. 190, 1918, innst. S. LVII, 1918 og st. forh. for s. å. side 2589—94.

Ved kgl. resolusjon av 17 september 1920 fikk derhos Selbu kommune tillatelse til å foreta en permanent regulering av de ovenfor nevnte sjøer: Slindvatnene, jfr. «Meddelte Vassdragkonsesjoner», bind VII, side 96—109.

De nevnte permanente reguleringer er gjennomført for alle sjøer undtagen for Sørungen, som ennå reguleres i henhold til bestemmelsene for den provisoriske regulering.

Ved skrivelse av 8 februar 1933 har Hovedstyret for Vassdrags- og

Elektrisitetssvesenet avgitt uttalelse angående ophør av de ovenfor nevnte midlertidige reguleringer. Av hovedstyrets skrivelse hitsettes:

«I skrivelse av 13 september 1932 til fylkesmannen i Sør-Trøndelag anførte hovedstyret at de provisoriske reguleringer i medhold av kgl. resolusjon av 5 juli 1918 nu antagelig bør bringes til ophør og foreslog at man satte tidspunktet herfor til 1 april 1933.

Trondheim elektrisitetsverk har ifølge påtegning av 8 oktober 1932 intet å innvende herimot.

Heller ikke fylkesmannen har ifølge skrivelse av 24 oktober s. å. noget å innvende.

Hovedstyret skal bemerke følgende:

Det som gav støtet til den omhandlede midlertidige regulering var naturligvis hensynet til kraftforsyningen i distriktet, se i denne forbindelse reguleringsbestemmelsernes pkt. 4 som lød så:

«Den ved reguleringen tilveiebragte kraftøkning kan ikke uten Kongens samtykke anvendes til annet enn til å minske forbruket av brensels- og belysningsstoffer eller for å avverge arbeidsstans.

Av den ved reguleringen i Øvre og Nedre Lerfoss innvunne økning av kraften, skal på forlangende avgis inntil en nærmere bestemt del til Fjæremfossens kommunale kraftselskap til samme pris og på samme vilkår som i kontrakten av 1916 om levering av inntil 1 000 kW. Den omhandlede del ansettes til 500 kW. så lenge kraftanleggene har maskininstallasjon til å utnytte 6 m.³/sek. av den økede vannføring. I tilfelle av at mere av den tilveiebragte økning tas i bruk, heves nevnte del i samme forhold.

Innvånere innen Strinden har samme adgang til å bli delaktig i den ved reguleringen tilveiebragte økning av kraften som innvånere innen Trondhjem.

Fordelingen av kraftøkningen for øvrig og de nærmere bestemmelser som i den an-

ledning måtte vise sig nødvendige, fastsettes av Kongen eller den han dertil bemyndiger.

Energien leveres til ikke høiere pris og ikke på ugunstigere vilkår enn de som tidligere gjelder for levering til de samme eller lignende konsumenter.

De omkostninger som ved den økede energileveranse måtte påføres kraftverkene bæres av disse. Dog kan i de tilfelle da omkostningene med tilknytning av nye konsumenter blir uforholdsmessig store, vedkommende konsumenter tilpliktes å bære en av Arbeidsdepartementet fastsatt del av disse omkostninger.

Enhver tvist som måtte opstå i anledning av bestemmelsene i nærværende post, avgjøres av Kongen eller den han dertil bemyndiger.»

Den i nevnte punkt omhandlede kraftleiekontrakt utløp etter hvad man underhånden har bragt i erfaring i 1931. Siden er der ikke kommet nogen ny kontrakt i stand, men der pågår kraftlevering etter nærmere avtale mellom partene.

Hensynet til distriktets kraftforsyning kan ikke skjønnes å stille sig i veien for at den midlertidige regulering nu bringes til ophør, men henviser i samme forbindelse til de betingelser som blev tilknyttet den ved kgl. resolusjon av 6 juni 1919 meddelte reguleringstillatelse, post 23, hvorefter der av den for hvert vannfall innvunne økning av kraften kan kreves avgitt til kommuner inntil 45 pct. og til staten inntil 5 pct., alt på nu vanlige vilkår.

Tanken om å bringe den midlertidige regulering til ophør har som det vil sees fått tilslutning av såvel elektrisitetsverket som fylkesmannen.

Av annen skrivelse av d. d. fremgår det at der er tvist mellom en del grunneiere ved Sørungen og Trondheim elektrisitetsverk angående visse spørsmål. Dette forhold kan imidlertid ikke skjønnes å få nogen betydning i den her omhandlede forbindelse.

Hovedstyret tillater sig i henhold til ovenstående å foreslå at den midlertidige

regulering av Selbusjøen m. fl. sjøer i henhold til kgl. resolusjon av 5 juli 1918 nu bringes til ophør. Man foreslår at tidspunktet herfor settes til 1 april 1933.

Sakens dokumenter følger vedlagt.

Behandlet i møte den 7 februar 1933.»

Departementet skal bemerke at de omhandlede midlertidige reguleringer i realiteten er avløst av de konsederte permanente reguleringer undtagen for Sørungens vedkommende.

Såvel skadeserstatninger til grunneierne som konsesjonsavgifter til stat og kommuner er således erlagt i henhold til hvad der er bestemt for de permanente reguleringer.

Når den provisoriske regulering ikke tidligere formelt er ophevet, har det sin grunn i at departementet i sin tid fant at fastsettelsen av tidspunktet for ophør av statsreguleringen burde utstå inntil der var truffet en ordning med hensyn til kraftleveringen til distriktets landkommuner.

Med hovedstyret finner man det ønskelig at den midlertidige regulering av Selbusjøen m. fl. sjøer nu bringes til ophør. Bestemmelsene i konsesjonen for den permanente regulering vil da bli gjeldende også for Sørungen, i hvilken sjø, der for tiden kun reguleres i den utstrekning som det er tillatt ved tillatelsen til den provisoriske regulering. Det bemerkes at der for tiden er tvist mellom grunneierne ved Sørungen og Trondheim kommune om efter hvilke satser reguleringserstatningene skal erlegges.

Grunneierne har imidlertid fått erstatning for den skade de lider ved den regulering som faktisk er iverksatt.

Man antar med hovedstyret at der ikke av hensyn til landkommunenes kraftforsyning er tilstrekkelig grunn til å opprettholde den midlertidige reguleringstillatelse. Som det vil sees, kan det i henhold til konsesjonen for den permanente regulering av Selbusjøen m. fl. sjøer til de kommuner, som departementet bestemmer og efterhvert som utbygning skjer, kreves avgitt inntil 45 pct. av den for hvert vannfall

innvunne økning av kraften på de i reguleringsloven angitte vilkår.

Departementet vil anbefale at det treffes bestemmelse, som av hovedstyret foreslått om at den midlertidige regulering av Selbusjøen, Dragstsjøen, Sørungen og Slindvatnene opphører fra 1 april 1933.

Departementet tillater sig således å

innstille:

Kgl. resolusjon av 5 juli 1918 om iverksettelse av midlertidige reguleringer i Selbusjøen, Dragstsjøen, Sørungen og Slindvatnene oppheves fra 1 april 1933.

5. Falconbridge Nikkelverk A/S.

(Tillatelse til å leie ytterligere inntil 1300 el. HK. fra Kristiansands Elektrisitetsverk.)

Kgl. resol. av 31 mars 1933.

Ved kgl. resolusjon av 25 juli 1929 blev der meddelt Falconbridge Nikkelverk A/S tillatelse til å leie inntil 4 500 el. HK. fra Kristiansands Elektrisitetsverk på nærmere angitte vilkår.

Herom henvises til «Meddelte Vassdragkonsesjoner» XVI side 57 ff.

Fra advokat Georg Lous på vegne av ovennevnte selskap har departementet motatt et andragende, datert 21 oktober 1932, om tillatelse til leie av ytterligere 1 300 el. HK. fra Kristiansands Elektrisitetsverk.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i skrivelse av 3 mars 1933 avgitt følgende uttalelse om andragendet:

«I skrivelse av 21 oktober 1932 stilet til Kongen søker advokat Georg Lous på vegne av Falconbridge Nikkelverk A/S om konsesjon på leie av ytterligere 1 300 el. HK. fra Kristiansands Elektrisitetsverk.

Dette andragende er sålydende:

«På vegne av Falconbridge Nikkel-

verk A/S, Kristiansand, tillater jeg mig herved å ansøke om tillatelse til å leie inntil 1 300 elektriske HK. av Kristiansands Kommunale Elektrisitetsverk.

Falconbridge Nikkelverk A/S har tidligere ved kgl. resolusjon av 25 juli 1929 fått konsesjon på leie av 4 500 elektr. HK. fra samme elektrisitetsverk. Da selskapet nu har under forberedelse en økning av produksjonen med tilsvarende utvidelse av selskapets raffineringensanlegg i Kristiansand, trenger man hertil den økning av kraftleveringen, hvorpå der nu søkes konsesjon.

Om denne økning av kraftleveringen er der under forbehold av konsesjon avsluttet en tilleggskontrakt, hvorav en avskrift vedlegges.

Falconbridge Nikkelverk A/S som ved sitt anlegg i Kristiansand driver raffinering av Nikkel for det kanadiske selskap Falconbridge Nickel Mines Ltd., Toronto, og Raffineringsverket A/S, Kristiansand, har siden starten i 1929 stadig vært i full drift. Der er i anledning av den tidligere meddelte konsesjon gitt fullstendige opplysninger om selskapets kapital, styre og øvrige forhold. Der er ikke senere inntrådt nogen forandring heri.

Selskapets kapital er kr. 1 500 000,00 fullt innbetalt.

Styret består av:

1. Ingeniør Claus Frimann Dahl, Ths. Heftyes gt. 14, Oslo, styrets formann.
2. James Gordon Hardy, 100 Adelaide Street West, Toronto.
3. Ingeniør Anton Martin Grønningsæter, E. 100 Adelaide Street West, Toronto.
4. Oberst Einar Jørgensen, Kristiansand.
5. Ingeniør Sverre B. Steen, Kristiansand, administrerende direktør.

En flerhet av styrets medlemmer og den administrerende direktør er således norske statsborgere, bosatt i Norge. Selskapets aktier eies av The Falconbridge Nickel Mines Ltd., Toronto, Kanada og to av dettes direktører. Som dette selskaps representant i Kristiansand i henhold til konse-

sjonslovens § 28 er opnevnt ingeniør Sverre B. Steen.

Kraften vil bli ført frem gjennom Kristiansands Kommunale Elektrisitetsverks nuværende ledning og vil bli anvendt innen Kristiansand by. Der kreves ingen ny overføring og heller ingen nye elektriske anlegg.

Da tilleggskraften skal uttas og betales etter kW.timemåler, går man ut fra at kW.timene blir omregnet til kW.år og at disse danner basis for beregningen av den årlige konsesjonsavgift så at man kun kommer til å betale for den kraft som virkelig brukes, således som det også hittil er forholdt etter den nu gjeldende kraftleiekontrakt.

I raffineringsanlegget vil der ikke trenge noe nytt elektrisk anlegg. Kristiansands Kommunale Elektrisitetsverk vil selv søke konsesjon på de nye anlegg som verket trenger i anledning av tilleggsleveringen.»

Man vedlegger den i andragendet nevnte avskrift av tilleggskontrakt om leie av inntil 1 300 el. HK.

Andragendet er forelagt Kristiansands bystyre og dessuten Oddernes herredsstyre, idet en del av nikkilverkets eiendom ligger i Oddernes herred.

Kristiansands bystyre har i møte den 9 desember 1932 enstemmig anbefalt at der meddeles Falconbridge Nikkelverk A/S tillatelse til å leie ytterligere inntil 1 300 el. HK. fra Kristiansands Elektrisitetsverk i overensstemmelse med den med dette verk oprettede kontrakt.

Oddernes herredsstyre har i møte den 4 februar 1933 enstemmig anbefalt andragendet innvilget.

Fylkesmannen i Vest-Agder fylke har i påtegning hertil av 17 januar 1933 meddelt at han intet har å bemerke til søknaden.

Hovedstyret skal bemerke følgende:

Ved kgl. resolusjon av 25 juli 1929 meddeltes Falconbridge Nikkelverk A/S

konsesjon på leie av inntil 4 500 el. HK. fra Kristiansands Elektrisitetsverk.

Tillatelsen gjelder sålenge kraftleiekontrakten av 7 mai 1929 mellom Falconbridge Nikkelverk A/S og Kristiansands Elektrisitetsverk står ved makt, dog ikke utover 1 juli 1944.

Tilleggskontrakten for omhandlede leie av ytterligere 1 300 el. HK. utløper samtidig med kontrakten av 7 mai 1929. (Tilleggskontraktens § 5.)

Man vil anbefale den søkte konsesjon meddelt for den tid tilleggskontrakten står ved makt, dog ikke utover 1 juli 1944.

I henhold til pkt. 9 i betingelsene for den kgl. resolusjon av 25 juli 1929 skal der — av den kraft hvorav der skal betales leie — erlegges en årlig avgift av:

Kr. 0,50 pr. kW. i de første 5 år
 » 0,75 » » - » neste 5 år
 og » 1,00 » » - den resterende tid.

Avgiften erlegges til staten så vel som til kommuner.

Man vil anbefale samme betingelse om avgift til staten og kommuner inntatt i den søkte konsesjon, dog således at 5-års periodene for disse nye avgifter blir å regne fra 25 juli 1929 overensstemmende med den kgl. resolusjon.

Under henvisning hertil anbefales tillatelsen meddelt på i det vesentlige samme betingelser som fastsatt for den kgl. resolusjon av 25 juli 1929 med undtagelse av pkt. 5, der nu skal lyde således:

«5. *Norske funksjonærer og arbeidere.*

Til anlegg og drift skal utelukkende anvendes funksjonærer og arbeidere som har norsk innfødsrett eller statsborgerrett. Vedkommende myndighet kan dog tillate undtagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig. Såfremt ikke offentlige hensyn taler derimot kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver gang nogen i strid med foranstående bestemmelser er i selskapets tje-

neste erlegges til statskassen en løpende mulkt stor kr. 50,00 — femti kroner — for hver person.»

Behandlet i hovedstyremøte den 2 mars 1933.»

Man vedlegger den omhandlede tilleggskontrakt.

Departementet vil anbefale at det foreliggende andragende innvilges, og at tillatelsen meddeles på de samme betingelser som er fastsatt ved kgl. resolusjon av 25 juli 1929 med den av hovedstyret foreslåtte forandring av punkt 5.

Betingelsene blir da sålydende:

1. *Leietid.*

Tillatelsen gjelder sålenge tilleggskontrakt III av 1932 står ved makt, dog ikke utover 1 juli 1944.

2. *Styre.*

Selskapets direksjon skal ha sitt sete her i riket og for et flertalls vedkommende bestå av norske statsborgere bosatt i riket.

Selskapets administrerende direktør skal være en norsk statsborger bosatt her i riket.

3. *Overdragelse av kraft.*

Den kjøpte kraft kan ikke overdras videre uten samtykke fra vedkommende regjeringsdepartement eller for nogen del avgis til utlandet uten tillatelse av Kongen.

Handler selskapet herimot, skal det for hver gang erlegge en konvensjonalbot av inntil kr. 1,00 — en krone — pr. kW. pr. døgn efter vedkommende departements nærmere bestemmelse.

4. *Kraftens anvendelse.*

Forsåvidt selskapet anvender energien til bedrift som ved røk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal vedkommende departement, såfremt det av almene hensyn finner grunn til å gripe inn, anerkjennes som rett sak søker i anledning av mulige overtredelser av nabolovgivningen.

5. *Norske funksjonærer og arbeidere.*

Til anlegg og drift skal utelukkende anvendes funksjonærer og arbeidere som har norsk innfødsrett eller statsborgerrett. Vedkommende myndighet kan dog tillate undtagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig. Såfremt ikke offentlige hensyn taler derimot kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag nogen i strid med foranstående bestemmelse er i selskapets tjeneste erlegges til statskassen en løpende mulkt stor kr. 50,00 — femti kroner — for hver person.

6. *Norsk arbeide og materiell.*

Selskapet skal ved bygning og drift av det elektriske anlegg anvende norske varer forsåvidt disse kan fåes like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pct. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet.

Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeide og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pct. i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pct. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll).

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegges konsesjonæren for hver gang efter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — procent av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

7. Forsikring.

Forsikring tegnes fortrinsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske.

8. Kraftavståelse.

Selskapet er forpliktet til å avstå inntil 10 pct. av den leiede kraft til de kommuner, derunder også fylkeskommuner, som Kongen bestemmer.

Kraften leveres til samme pris og på samme vilkår som etter leiekontrakten gjelder for selskapet og kan forlanges uttatt etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnettene enten dette tilhører selskapet eller vannfallets eiere.

Forårsaker kraftens uttagelse økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout må ikke skje uten departementets samtykke.

Selskapet har rett til å forlange et varsel av et år for hver gang kraft uttas. Opsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Opsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

9. Avgift.

Av den kraft, hvorav der skal betales leie, erlegges fra konsesjonens datum en årlig avgift pr. kW. til staten, stor:

- kr. 0,50 de første 5 år,
- » 0,75 de næste 5 år
- og » 1,00 den resterende tid.

Likeledes erlegges til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer en årlig avgift pr. kW., stor:

- kr. 0,50 de første 5 år,
- » 0,75 de næste 5 år
- og » 1,00 den resterende tid.

Avgiften forfaller til betaling ved årets utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares derefter 6 pct. årlig rente. Avgiften inndrives ved utpantning.

5 års periodene regnes fra 25 juli 1929. De nærmere bestemmelser om avgiftens

beregning og erleggelse fastsettes av Arbeidsdepartementet.

10. Kontroll.

Selskapet har å underkaste sig de bestemmelse som til kontroll med overholdelsen av de foranstående betingelser måtte bli truffet av vedkommende departement.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av selskapet efter nærmere bestemmelse av departementet.

11. Overtredelse av konsesjonsbetingelsene.

Overtredelse av postene 2 og 10 medfører tap av konsesjonen, hvis ikke forholdet blir bragt i orden efter reglene i lov om erhvervelse av vannfall, bergverk og annen fast eiendom av 14 desember 1917, nr. 16 §§ 31 og 32.

Man tillater sig således å

innstille:

Det tillates i medhold av lov av 14 desember 1917 nr. 16, kap. IV, Falconbridge Nikkelverk A/S å leie ytterligere inntil 1 300 el. HK. fra Kristiansands Elektrisitetsverk på de i Arbeidsdepartementets foredrag av 31 mars 1933 inntatte betingelser.

6. A/S Lysefjord.

(Ytterligere forlengelse av byggefristen.)

Kgl. resol. av 21 april 1933.

Ved kgl. resolusjon av 28 september 1909 blev det tillatt A/S Lysefjord å erverve og regulere Årdals- og Lyseelvene i Årdal og Forsand herreder i Rogaland fylke bl. a. på betingelse av at anleggsarbeidene skulde påbegynnes innen 5 år fra tillatelsens datum og fullføres innen en ytterligere frist av 7 år derefter. Disse frister er gjentagende forlenget, senest ved kgl. resolusjon av 13 januar 1931, da de blev forlenget til henholdsvis 28 september 1932 og 28 september 1937.

Herom henvises til «Meddelte Vassdragkonsesjoner» XVIII side 3 ff.

Fra A/S Lysefjord har departementet mottatt et andragende av 19 desember 1932 om ytterligere fristforlengelse. Andragendet har vært forelagt for Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet, som i skrivelse av 16 mars 1933 har avgitt følgende uttalelse:

«Arbeidsdepartementet har under 23 desember 1932 sendt hovedstyret til uttalelse en fra A/S Lysefjord innkommet søknad om ytterligere forlengelse av fristen for påbegynnelse og fullførelse av utbygningsarbeidene m. v. Den lyder så:

«Vårt selskap har ved kgl. resolusjon av 28 september 1909 fått konsesjon på erhvervelse av vannrettigheter i Årdal og Lyse, samt på regulering og utbygning av de vannfall som omfatter disse vannrettigheter. De i ovennevnte resolusjon fastsatte frister for påbegynnelse og fullførelse av utbygningsarbeidet er ved forskjellige anledninger senere forlenget.

I årene 1929 og 1930 drev vi et intenst arbeide for å skaffe den nødvendige kapital til utbygning av vannfallet og anlegg av en større fabrikk. Vi var kommet meget langt med disse planer og var tilsagt en meget stor finansiell støtte fra et par betydelige utenlandske finansgrupper. Imidlertid satte den nuværende krise inn og etter hvert som den forverredes, blev det vanskeligere og vanskeligere og etter en tid blev det klart at det under de nuværende forverrede forhold ikke vilde være mulig å få samlet den nødvendige kapital.

På grunn av den vanskelige økonomiske situasjon og under henvisning til ovenstående, tillater vi oss å andra om at fristen for påbegynnelse av utbygningsarbeidene må bli utsatt med 5 år og at fristen for fullførelse forlanges tilsvarende.»

Saken har vært til behandling i distriktet med følgende resultat:

Årdal herredsstyre har i møte 1 februar 1933 enstemmig fattet sådan beslutning:

«Heradstyret vil på det beste tilrå at den umsøkte utsetjing vert gitt.»

Forsand herredsstyre har i møte 2 februar 1933 enstemmig anbefalt den søkte fristforlengelse innvilget.

Rogaland fylkes Elektrisitetsforsyning anbefaler likeledes søknaden innvilget.

Fylkesmannen likeså.

Hovedstyret skal bemerke følgende:

Ved kgl. resolusjon av 28 september 1909 fikk A/S Lysefjord tillatelse til å erverve og regulere de omhandlede vassdrag bl. a. på betingelse av at anleggsarbeidene skulde påbegynnes innen 5 år fra tillatelsens datum og fullføres innen en ytterligere frist av 7 år derefter. Disse frister er forlenget, senest ved kgl. resolusjon av 13 januar 1931 da de blev fastsatt til henholdsvis 28 september 1932 og 28 september 1937.

Distriktets vedkommende har som det vil sees uten forbehold anbefalt utsettelse. Også hovedstyret finner efter det som foreligger å måtte tilråde at man stiller sig imøtekommende til tanken om en ytterligere forlengelse av de omhandlede frister. Å gå så langt som til 5 års utsettelse av påbegynnesfristen kan man dog ikke anbefale, gjeldende lov foreskriver ordinært 2 år. Da påbegynnesfristen utløp 28 september ifjor foreslæes nevnte frist forlenget med 3 år, altså til 28 september 1935. Bruker man lovens ordinære 5-årsfrist for fullførelse kommer man til 28 september 1940, hvad man anbefaler.

Hovedstyret tilrår nu som sist at tillatelsen ikke gjøres avhengig av nye betingelser.

Hvis fristforlengelse innrømmes går hovedstyret nu som forrige gang ut fra at der ikke innkreves påløpen mulkt for oversittelsen av den gjeldende påbegynnesfrist.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte den 16 mars 1933.»

Departementet skal bemerke:

Hensett til at de utsettelser som hittil er innvilget konsesjonæren utgjør tilsam-

men 18 år for påbegynnelsesfristen og 16 år for fullførelsesfristen har departementet vært i tvil om hvorvidt ikke søknaden av prinsipielle grunner bør avslåes.

Efter de avgitte distriktsuttalelser samt under hensyn til de ekstraordinære vanskeligheter som for tiden må antas å gjøre sig gjeldende ved finansieringen av foretagendet, vil man dog anbefale nogen imøtekommenhet overfor søknaden. Man finner med hovedstyret å kunne tilråde en ytterligere forlengelse av påbegynnelses- og fullførelsesfristene med 3 år eller henholdsvis til 28 september 1935 og 28 september 1940.

Man er enig med hovedstyret i at fristforlengelsen ikke bør gjøres avhengig av nye betingelser.

Man er videre enig med hovedstyret at der ikke blir å opkreve mulkt for oversittelsen av den nugjeldende påbegynnelsesfrist.

I henhold til det anførte skal departementet

innstille:

De senest ved kgl. resolusjon av 13 januar 1931 fastsatte frister for påbegynnelsen og fullførelse av regulerings- og utbygningsarbeider i Årdals- og Lyseelvene i Rogaland forlenges til henholdsvis 28 september 1935 og 28 september 1940.

7. Nye Høie Fabrikker A/S.

(Tillatelse til å leie inntil 100 kW. primakraft og inntil 800 kW. spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk.)

Kgl. resol. av 26 mai 1933.

Med skrivelse fra Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet av 18 mai 1933 har departementet mottatt 2 andragender fra Nye Høie Fabrikker A/S om tillatelse til å leie ca. 70 kW. primakraft og inntil 800 kW. spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk.

Hovedstyrets skrivelse er sålydende:

«Med Arbeidsdepartementets skrivelse av 23 februar 1933 har Hovedstyret mottatt til uttalelse et andragende av 20 februar 1933 fra Nye Høie Fabrikker A/S om konsesjon på leie av inntil 800 kW. spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk.

Dette andragende er sålydende:

«Undertegnede A/S Nye Høie Fabrikker, Oddernes pr. Kristiansand tillater sig herved å andra om konsesjon på erhvervelse av inntil 800 kW. spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk.

A/S Nye Høie Fabrikker leier for tiden ca. 70 kW. årgangskraft av Vest-Agder Elektrisitetsverk. Dessuten har fabrikken et eldre vannkraftanlegg med en maskininstallasjon på 150 HK. Årgangsydelsen er ca. 70 kW. Forannevnte kraftmengder anvendes i fabrikken til lys og motordrift.

Med Vest-Agder Elektrisitetsverk er videre inngått ny overenskomst av 5 og 15 november 1932 om leie av 800 kW. spillkraft til fremstilling av damp, og i den anledning aktes installert en elektrisk kjele på 800 kW. i fabrikkens fyrhus — i forbindelse med en Ruthsaccumulator — ved siden av de bestående kullfyrte kjeler. Fabrikkens gjennomsnittlige årlige kullforbruk er ca. 800 tonn, som aktes delvis erstattet med de forannevnte 800 kW. elektrisk kraft i den utstrekning som Vest-Agder Elektrisitetsverk kan levere.

Hvad kraftprisen angår er den bestemt i forhold til de til enhver tid gjeldende kullpriser levert på jernbanevogn på Mosby stasjon i partier på 10 tonn, se kontraktens § 4.

I henhold til foranstående tillater man sig å andra om at konsesjonen må bli innvilget og at vårt selskap såvel som Vest-Agder Elektrisitetsverk må bli fritatt for kraftoverdragelse og avgift i denne anledning.»

I henhold til erhvervslovens § 22 har Nye Høie Fabrikker A/S i skrivelse av 26 april 1933 enn videre søkt konsesjon på de tidligere leiede 70 kW. primakraft i henhold til kontrakt med Vest-Agder Elektrisitetsverk av 18 mai 1929.

Dette andragende lyder således:

«I tilknytning til vårt andragende av 20 februar 1933 angående leie av 800 kW. spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk tillater vi oss herved å sende nytt andragende om kraftleie omfattende foruten ovennevnte spillkraft også ca. 70 kW. primakraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk i henhold til kontrakt av 18 mai 1929. Avskrift av kontrakten vedlegges.

Det opplyses, at de 70 kW. benyttes ved siden av kraft fra egen utbygning til drift av motorer og til lys i fabrikkene.

Vi tør henstille til det ærede Hovedstyre, at vårt andragende om konsesjon på erhvervelse av ovennevnte kraftkvantum må bli innvilget, samt at vårt selskap og kraftleverandøren må bli fritatt for kraftoverdragelse og avgift i denne anledning.»

Oddernes herredsstyre har i møte den 28 mars 1933 enstemmig anbefalt selskapets andragende om kraftleie innvilget.

Fylkesmannen i Vest-Agder har i påtegning hertil av 4 april 1933 likeledes anbefalt andragendet innvilget.

Hovedstyret skal bemerke følgende:

Nye Høie Fabrikker A/S er ifølge Handelskalenderen stiftet i 1921 og har nu en aktiekapital på kr. 700 000,00. Det driver bomullsveveri og farveri og er beliggende i Oddernes herred.

I henhold til kontrakt av 18 mai 1929 har Nye Høie Fabrikker A/S leiet inntil 100 kW. fra Vest-Agder Elektrisitetsverk. På denne kontrakt leveres for tiden ca. 70 kW. til drift av motorer og lys i fabrikkene. Med Vest-Agder Elektrisitetsverk er videre inngått ny overenskomst av 5/15 november 1932 om leie av inntil 800 kW. spillkraft.

Da den alt overveiende del av den leiede kraft skal anvendes til erstatning for kull, antar Hovedstyret at der i likhet med tidligere avgjørelser av lignende saker ikke bør fastsettes nogen avgift.

Under henvisning til foranstående vil Hovedstyret anbefale at Nye Høie Fabrik-

ker A/S meddeles tillatelse til å leie inntil 100 kW. primakraft samt inntil 800 kW. spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk på følgende betingelser:

1. Leietid.

Tillatelsen gjelder sålenge kontraktene av 18 mai 1929 og 5/15 november 1932 står ved makt, dog ikke lenger enn inntil 1 januar 1943.

2. Styre.

Selskapets styre skal ha sitt sete her i riket og for et flertalls vedkommende bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke fra vedkommende regjeringsdepartement eller for nogen del avgis til utlandet uten tillatelse av Kongen.

Handler selskapet herimot skal det for hver gang erlegge en konvensjonalbot av inntil kr. 1,00 — en krone — pr. kW. pr. døgn efter vedkommende departements nærmere bestemmelse.

4. Kraftens anvendelse.

Forsåvidt selskapet anvender energien til bedrift som ved røk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal vedkommende departement, såfremt det av almene hensyn finner føie til å gripe inn anerkjennes som rett sak søker i anledning av mulige overtredelser av nabolovgivningen.

5. Norske funksjonærer og arbeidere.

Til anlegg og drift skal utelukkende anvendes funksjonærer og arbeidere som har norsk innfødsrett eller statsborgerrett. Vedkommende myndighet kan dog tillate undtagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig. Såfremt ikke offentlige hensyn taler derimot kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag nogen i strid med foran-

stående bestemmelser er i selskapets tjeneste erlegges til statskassen en løpende mulkt stor kr. 50,00 — femti kroner — for hver person.

6. Norsk arbeide og materiell.

Selskapet skal ved bygning og drift av det elektriske anlegg anvende norske varer forsåvidt disse kan fåes like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pct. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeide og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pct. i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pct. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll).

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer, når særegne hensyn gjør det påkrevet. For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegges konsesjonæren for hver gang efter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pct. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

7. Forsikring.

Tegning av nye forsikringer skal fortrinnsvis skje i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske.

8. Kraftavståelse.

Selskapet er forpliktet til å avstå inntil 10 pct. av den leiede kraft til de kommuner derunder også fylkeskommuner som Kongen bestemmer.

Kraften leveres til samme pris og på samme vilkår som efter leiekontrakten gjelder for selskapet og kan forlanges uttatt

etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnett, enten dette tilhører selskapet eller vannfallets eier.

Forårsaker kraftens uttagelse økede utgifter bæres disse av den som uttar kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Selskapet har rett til å forlange et varsel av et år for hver gang kraft uttas.

Opsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Opsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

9. Kontroll.

Selskapet har å underkaste sig de bestemmelser som til kontroll med foranstående betingelsers overholdelse måtte bli truffet av vedkommende regjeringsdepartement.

De eventuelle utgifter med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet efter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

10. Overtredelse av konsesjonsbetingelsene.

Overtredelse av postene 2 og 9 medfører tap av konsesjonen, hvis ikke forholdet blir bragt i orden efter reglene i lov om erhvervelse av vannfall, bergverk og annen fast eiendom av 14 desember 1917 nr. 16 §§ 31 og 32.

I henhold til erhvervslovens § 23 pkt. 5 er under post 8 i foranstående forslag til betingelser fastsatt 10 pct. kraftavståelse for kommuner. Under henvisning til tidligere avgjørelser i lignende saker vil man anbefale at konsesjonskraften i nærværende tilfelle tildeles Vest-Agder fylkeskommune.

Behandlet i hovedstyremøte 16 mai 1933.

Erklæring fra styret i henhold til erhvervslovens § 24 samt sakens øvrige dokumenter vedlegges.»

Man vedlegger sakens dokumenter, hvoriblandt erklæring i henhold til er-

hvervslovens § 24 om at der ikke foreligger nogen avtale siktende til å overdekke det virkelige forhold med hensyn til selskapets bestyrelse.

Departementet vil etter det foreliggende anbefale at der i medhold av erhvervslovens kap. IV meddeles Nye Høie Fabrikker A/S tillatelse til å leie inntil 100 kW. primakraft og inntil 800 kW. spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk.

Med hensyn til konsesjonsbetingelsene slutter departementet sig til hovedstyrets forslag, idet man spesielt skal bemerke at da den overveiende del av den leiede kraft skal anvendes til erstatning for kull, finner man med hovedstyret å kunne anbefale at leien ikke belegges med avgift.

Tillatelsen er foreslått tidsbegrenset til 1 januar 1943.

Forøvrig er betingelsene de vanlige.

Man tillater sig således å

innstille:

Det tillates i medhold av lov nr. 16 av 14 desember 1917 kap. IV Nye Høie Fabrikker A/S å leie inntil 100 kW. primakraft og inntil 800 kW. spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk på de i Arbeidsdepartementets foredrag av 26 mai 1933 inntatte betingelser.

8. Alfr. Andersen Mek. Verksted & Støperi A/S.

(Forlengelse av konsesjon til å leie elektrisk energi av Vestfold Kraftselskap.)

Kgl. resol. av 2 juni 1933.

Ved kgl. resolusjon av 20 januar 1928 blev der på nærmere angitte vilkår meddelt Alfr. Andersen Mek. Verksted & Støperi A/S, Larvik, tillatelse til å leie av Vestfold Kraftselskap inntil 500 el. HK. i henhold til kontrakt av 18 november 1914 med Treschow-Fritzøe og inntil 500 kW. i henhold til kontrakt av 7 og 14 mai 1927 med kraftselskapet så lenge de mellom partene oprettede kraftleiekontrakter står ved makt, dog ikke utover 1 juli 1932.

Man henviser herom til «Meddelte Vassdragkonsesjoner», bind XV, side 5—8.

Med skrivelse av 18 mai 1933 fra Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har departementet mottatt et andragende, datert 12 januar 1933 fra Alfr. Andersen Mek. Verksted & Støperi A/S om 5 års forlengelse av konsesjonen.

Andragendet er sålydende:

«Vi tillader os herved høfligst at andrage det ærede Hovedstyre om forlængelse av koncession for leie av kraft fra Vestfold Kraftselskab for yderligere 5 aar paa samme betingelse som den tidligere erholdte koncession.

Grunden hvorfor vort andragende fremkommer først nu, er at vi i den senere tid har havt under overveielse en del omlægninger av vore elektriske kraftanlæg.

I haab om at modtage Deres ærede innvilgning av vort andragende, tegner»

Av hovedstyrets forannevnte skrivelse av 18 mai 1933 hitsettes:

«Andragendet er anbefalt innvilget av Larvik bystyre i møte den 3 april 1933 samt av fylkesmannen i Vestfold i påtegning hertil av 7 april 1933.

Under henvisning hertil tillater Hovedstyret sig å anbefale den Alfr. Andersen Mek. Verksted & Støperi A/S ved kgl. resolusjon av 20 januar 1928 meddelte kraftleiekonsesjon forlenget med 5 år således at konsesjonen utløper 1 juli 1937.

Sakens dokumenter vedlegges.

Behandlet i hovedstyremøte 16 mai 1933.»

De med hovedstyrets skrivelse fulgte bilag vedlegges.

Departementet finner etter det foreliggende å kunne anbefale at heromhandlede kraftleiekonsesjon forlenges med 5 år eller til 1 juli 1937.

Man tillater sig således å

innstille:

Den Alfr. Andersen Mek. Verksted & Støperi A/S, Larvik, ved kgl. resolusjon av 20 januar 1928 meddelte tillatelse til på

nærmere betingelser å leie 500 el. HK. av Vestfold Kraftselskap i henhold til kontrakt med Treschow-Fritzøe og 500 kW. i henhold til kontrakt med kraftselskapet forlenges inntil 1 juli 1937.

9. A S Hunsfoss Fabrikker.

(Tillatelse til å leie inntil 12 000 kW. spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk m. v.)

Kgl. resol. av 9 juni 1933.

Fra A/S Hunsfoss Fabrikker har departementet mottatt et andragende, datert 20 februar 1933, om tillatelse til å leie inntil 12 000 kW. spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk.

Andragendet har vært forelagt for Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet, som i skrivelse av 18 mai 1933 har avgitt følgende uttalelse:

«Med Arbeidsdepartementets, Vassdragsavdelingens påtegning av 24 februar 1933 har Hovedstyret mottatt til uttalelse et andragende av 20 februar 1933 fra A/S Hunsfoss Fabrikker om konsesjon på leie av inntil 12 000 kW. spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk.

Dette andragende er sålydende:

«Undertegnede A/S Hunsfoss Fabrikker, Vennesla pr. Kristiansand, tillater sig herved å andra om konsesjon på erhvervelse av inntil 12 000 kW. spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk.

I den anledning skal vi tillate oss å anføre:

Hunsfoss Fabrikkers gjennomsnittlige årlige kullforbruk andrar til ca. 15 000 tonn som benyttes til fremstilling av damp. Det er for tiden i fabrikkens installert 4 automatiske kullfyrte kjeler, 1 automatisk flisfyrte kjele, samt 1 eldre elektrisk kjele av Pensol type som forbruker ca. 2 000 kW. elektrisk energi der produseres i eget utbygget vannfall. Til erstatning for de 4 kullfyrte kjeler aktes installert en elektrisk kjele med en kapasitet på 12 000 kW.

De mellom vårt selskap og Vest-Agder Elektrisitetsverk førte forhandlinger har

resultert i vedlagte kraftleiekontrakt datert 17 januar d. å., som er vedtatt av begge parter. Som det vil sees er det kun den kraft som ellers går unyttet i havet som tenkes utnyttet ved den her omhandlede kraftlevering, som således kan reduseres eller stanses når Vest-Agder Elektrisitetsverk finner det nødvendig for å kunne forsyne konsumenter som benytter annen kraft enn spillkraft.

Hvad kraftprisen angår er den bestemt ved den til enhver tid gjeldende pris på kull innlempet i fabrikkens lager ved Hunsfoss, se kontraktens § 3 samt tillegg til kontrakt.

Saken vil forøvrig være det ærede departement bekjent fra våre forhandlinger med Norges Statsbaner, som resulterte i den nugjeldende fraktavtale av 8 september 1932.

I henhold til foranstående tillater man sig å andra om at konsesjonen må bli innvilget, og at vårt selskap såvel som Vest-Agder Elektrisitetsverk må bli fritatt for kraftoverdragelse og avgift i den anledning.»

Vennesla herredsstyre har i møte den 5 april 1933 med 12 mot 4 stemmer avgitt følgende uttalelse om saken:

«Herredstyret vil uttale at man for tiden ikke finner å kunne anbefale denne ansøking innvilget og vil fraråde at den ansøkte tillatelse gis, idet man er bange for at dersom fremstillingen av damp ved Hunsfoss Fabrikker for fremtiden blir foretatt ad elektrisk vei vil en del av de nu beskjeftigede arbeidere bli overflødige. Vennesla har allerede nu 500 arbeidsledige menn og kan ikke tåle nogen forhøielse av dette tall.

Skulde ansøkingen mot herredstyrets formodning bli innvilget, må herredstyret på det mest innstendigste henstille at tillatelsen blir gjort betinget av at konsesjonæren — eventuelt in solidum med V. A. E. — bli tilpliktet til:

1. Å svare en avgift til Vennesla herred av inntil kr. 4,00 pr. levert HK.
2. Å levere til Vennesla herreds behov

inntil 10 pct. av den leiede kraft til samme priser og på samme vilkår som etter kontrakten gjelder for konsesjonen — kraften uttatt fra ledningsnett.

3. Å svare en årlig avgift til Vennesla herred til dekning av de utgifter som herredet utvilsomt vil få ved å måtte overta forsørgelsen av de arbeidere som mulig blir ledige ved Hunsfoss Fabrikker ved overgang til elektrisk dampfremstilling samt til dekning av de utgifter som herredet måtte få ved å måtte overta disse arbeideres eendommer for hvilke påhvilende lån herredet står som ansvarlig garantist.

Herredstyret vil videre uttale at man er av den mening at dersom lovens § 23, post 4 og 5, nogengang skulde komme til anvendelse så kan den ikke bli anvendt bedre enn i dette tilfelle.»

Fylkesmannen i Vest-Agder har i påtegning hertil av 20 april 1933 meddelt følgende:

«Fylket henholder sig til sin uttalelse i påtegning til hovedstyret av 28 f. m. på andragende fra Vest-Agder Elektrisitetsverk om konsesjon og ekspropriasjonstillatelse for et høispent elektrisk kraftoverføringsanlegg fra Ålefjær til Hunsfoss Fabrikker i Vennesla, og vil anbefale at konsesjon blir meddelt som ansøkt.»

Hovedstyret skal bemerke følgende:

Hunsfoss Fabrikker har som det fremgår av foranstående den 17 januar 1933 avsluttet kontrakt om leie av inntil 12 000 kW. spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk inntil 1 juli 1942 (ca. 10 år).

Spillkraften skal anvendes i forbindelse med et elektrisk kjeleanlegg til fremstilling av damp. Det elektriske kjeleanlegg trer istedenfor bedriftens 4 kullfyrte kjeler der årlig bruker 15 000 tonn kull. I forbindelse med det nye kjeleanlegg akter Vest-Agder Elektrisitetsverk å bygge en 4,5 km. lang 60 000 volt kraftledning for kraftens overføring fra verkets sekundærstasjon ved Ålefjær til Hunsfoss Fabrikker. Kjeleanlegg

get såvelsom kraftledningen bekostes av Vest-Agder Elektrisitetsverk. Nyanleggene er beregnet å koste kr. 215 000,00. Herav faller kr. 165 000,00 på kjeleanlegget og kr. 50 000,00 på ledningsanlegget.

Vest-Agder Elektrisitetsverk vil ikke få noget større kapitalutlegg i anledning av denne spillkraftlevering, idet nyanleggene blir finansiert dels av leverandørene i henhold til foreliggende kjøpekontrakter og dels ved forskudtering fra Hunsfoss Fabrikker og Fiskå Verk. Tilbakebetalingen skjer ved avdrag etterhvert som kraftleien fra Hunsfoss forfaller til betaling.

Kraftprisen skal fastsettes på basis av kullprisen og kullenes brennverdi. For tiden vil kraftprisen bli ca. 0,3 øre pr. kWh.

Vest-Agder Elektrisitetsverk opplyser at inntil 9 000 kW. skal leveres fra de kraftanlegg som elektrisitetsverket disponerer og resten dels fra Fiskå Verk som til sine tider kan ha ledig kraft som ønskes bortleiet og dels fra Kristiansand Elektrisitetsverk.

Det kan i denne forbindelse opplyses at Kristiansand Elektrisitetsverk i skrivelser av 31 januar og 22 februar 1933 har henvendt sig til Hovedstyret angående verkets eventuelle deltagelse i leveringen av spillkraft til Hunsfoss Fabrikker, idet verket anser sig skadelidende som følge av Vest-Agder Elektrisitetsverks spillkraftlevering til Hunsfoss og anmoder om at der som betingelse for konsesjonen blir medtatt at Kristiansand Elektrisitetsverk skal ha rett til å delta i leveringen med en bestemt del under forutsetning av at Kristiansand Elektrisitetsverk også deltar forholdsvis i finansieringen.

I anledning av forannevnte forestillinger fra Kristiansand Elektrisitetsverk tillater man sig å henvise til vedlagte P. M. fra Elektrisitetsdirektøren av 13 mai 1933, hvori forholdet til Kristiansand Elektrisitetsverk og spørsmålet om sistnevnte elektrisitetsverks deltagelse i spillkraftleveringen til Hunsfoss Fabrikker er nærmere utredet. Som det vil fremgå av denne redegjørelse, foreligger der såvidt skjønnes ingen avtale mellom de to verker som kan

sies å være tilsidesatt av Vest-Agder Elektrisitetsverk ved opprettelsen av spillkraftkontrakten med Hunsfoss Fabrikker.

Vennesla herredsstyre har som det sees av herredsstyrets foran gjengitte uttalelse, anbefalt at søknaden ikke innvilges, idet herredsstyret er bange for at dersom fremstillingen av damp ved Hunsfoss Fabrikker for fremtiden blir foretatt ad elektrisk vei, vil en del av de nu beskjeftigede arbeidere bli overflødige og deres underhold ført over på kommunen.

Det er naturligvis så at den øieblikkelige følge av overgangen til elektrisk fremstilling av damp må bli at en del av fabrikkens folk som tidligere betjente de kullfyrte kjeler blir overflødige, noget som i og for sig må fremstille sig som meget betenkelig for kommunen som allerede har et meget stort antall arbeidsledige. På den annen side må man vel gå ut fra at en slik rasjonalisering som det her er tale om i det lange løp vil medføre fordeler som må antas å opveie de øieblikkelige ulemper. Fabrikkens konkurranseevne bedres, idet der opnåes en større elasticitet i fabrikkens drift. Den nasjonaløkonomiske betydning ved en slik levering skulde ligge deri at man benytter vannkraft som man ellers ikke får betalt istedenfor utenlandsk kull.

Det kan for øvrig bemerkes at fabrikkens vedkommende under en konferanse om saken, fremhevet at fabrikkens vilde sørge for at overgangen til elektrisk drift blir til minst mulig ulempe for fabrikkens arbeidere.

Med hensyn til de betingelser herredsstyret ønsker knyttet til en eventuell konsesjon kan bemerkes:

Ad post 1 og 3.

Hovedstyret kan ikke anbefale at der svares avgift av en kraftleveranse som det her er tale om. Som allerede opplyst er kraftprisen beregnet på basis av kullprisen. Etter prisene idag betinger dette en kraftpris av ca. 0,3 øre pr. kWh. Prisene for disse leveringer er såvidt lave at en avgift antagelig vilde stoppe elektrisitetsens videre anvendelse på dette område. Hovedstyret

har da også ved alle tidligere anledninger hvor det har vært tale om anvendelse av elektrisk kraft til erstatning for kull til fremstilling av damp frarådet fastsettelse av nogen avgift.

Ad post 2.

Hovedstyret kan heller ikke anbefale at der i konsesjonen inntas nogen bestemmelse om at 10 pct. av den leiede kraft skal avstås til Vennesla til priser og vilkår som etter kontrakten gjelder for konsesjonæren. Det gjelder her en levering avpasset etter ganske spesielle forhold og som ikke har noget tilfelles med et elektrisitetsverks almindelige faste leveringer. Vennesla kan få sitt behov av elektrisk energi dekket fra Kristiansand Elektrisitetsverk og til rimelige priser. Der foreligger derfor ikke nogen spesiell grunn til å tildele kommunen kraft av denne levering. Hovedstyret vil istedet foreslå at den kraft som i henhold til erhvervslovens § 23 pkt. 5 skal avstås til kommuner gis tilbake til fylkeskommunen.

Hovedstyret har etter de foreliggende opplysninger intet vesentlig å innvende mot at spillkraftleveringen til Hunsfoss Fabrikker kommer i stand og vil anbefale at der meddeles A/S Hunsfoss Fabrikker tillatelse til å leie inntil 12 000 kW. spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk på følgende betingelser:

1. Leietid.

Tillatelsen gjelder sålenge kraftleveringskontrakten av 17 januar 1933 står ved makt, dog ikke lenger enn inntil 1 juli 1942.

2. Styre.

Selskapets styre som skal ha sitt sete her i riket, skal for et flertalls vedkommende bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke fra vedkommende regjeringsdepartement eller for nogen del avgis til utlandet uten tillatelse av Kongen.

Handler selskapet herimot, skal det for hver gang erlegge en konvensjonalbot av

inntil kr. 1,00 — en krone — pr. kW. pr. døgn etter vedkommende departements nærmere bestemmelse.

4. Kraftens anvendelse.

Forsåvidt selskapet anvender energien til bedrift som ved røk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal vedkommende departement, såfremt det av almene hensyn finner føie til å gripe inn, anerkjennes som rett sak søker i anledning av mulige overtredelser av nabolovgivningen.

5. Norske funksjonærer og arbeidere.

Til anlegg og drift skal utelukkende anvendes funksjonærer og arbeidere som har norsk innfødsrett eller statsborgerrett. Vedkommende myndighet kan dog tillate undtagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig. Såfremt ikke offentlige hensyn taler derimot kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag nogen i strid med foranstående bestemmelser er i selskapets tjeneste, erlegges til statskassen en løpende mulkt stor kr. 50,00 — femti kroner — for hver person.

6. Norsk arbeide og materiell.

Selskapet skal ved bygning og drift av det elektriske anlegg anvende norske varer forsåvidt disse kan fåes like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pct. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet.

Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeide og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pct. i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pct. av den utenlandske vares pris (ekskl. toll).

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegges konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — procent av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

7. Forsikring.

Forsikring tegnes fortrinsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske.

8. Kraftavståelse.

Selskapet er forpliktet til å avstå inntil 10 pct. av den leiede kraft til de kommuner, derunder også fylkeskommuner som Kongen bestemmer.

Kraften leveres til samme pris og på samme vilkår som etter leiekontrakten gjelder for selskapet og kan forlanges uttatt etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnettets enten dette tilhører selskapet eller vannfallets eier.

Forårsaker kraftens uttagelse økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout må ikke skje uten departementets samtykke.

Selskapet har rett til å forlange et varsel av et år for hver gang kraft uttas. Opsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Opsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

9. Kontroll.

Selskapet har å underkaste sig de bestemmelser som til kontroll med overholdelsen av de forannevnte betingelser måtte bli truffet av vedkommende departement.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av departementet.

10. Overtredelse av konsesjonsbetingelsene.

Overtredelse av postene 2 og 9 medfører tap av konsesjonen, hvis ikke forholdet blir bragt i orden etter reglene i lov om erhvervelse av vannfall, bergverk og annen fast eiendom av 14. desember 1917, nr. 16 §§ 31 og 32.

I post 8 i ovennevnte forslag til betingelser er fastsatt 10 pct. kraftavståelse for kommuner i henhold til erhvervslovens § 23 pkt. 5. Man vil anbefale at konsesjonskraften i nærværende tilfelle tildeles Vest-Agder fylkeskommune.

Behandlet i hovedstyremøte 16 mai 1933.»

Man vedlegger sakens dokumenter, hvoriblandt avskrift av den omhandlede kraftleiekontrakt samt erklæring fra selskapets styre i henhold til erhvervslovens § 24 om at der ikke foreligger nogen avtale siktende til å overdekke det virkelige forhold med hensyn til selskapets bestyrelse.

Departementet finner etter det foreliggende å kunne anbefale at den ansøkte kraftleietillatelse blir meddelt.

Som det vil sees har Vennesla herredsstyre ikke funnet å kunne anbefale konsesjonen. Subsidiært har herredsstyret henstillet at der til tillatelsen knyttes betingelser til kompensasjon for det tap herredet mener å komme til å lide ved at selskapets overgang fra kull til elektrisitet vil overflødiggjøre en del av dets arbeidere.

Departementet finner i tilslutning til det av hovedstyret anførte ikke å kunne anbefale de av Vennesla herredsstyre foreslåtte betingelser.

Man vil anbefale tillatelsen meddelt på de av hovedstyret foreslåtte betingelser. Leietiden foreslås begrenset til 1 juli 1942. Avgifter er ikke foreslått, da den elektriske kraft skal anvendes til erstatning for kull. Betingelsene er forøvrig de vanlige.

I anledning av Kristiansands Elektrisitetsverks anmodning om å bli sikret deltagelse i spillkraftleveringen til Hunsfoss Fabrikker skal departementet bemerke at der sees å ha vært ført forhandlinger mellom Vest-Agder Elektrisitetsverk og Kristi-

ansands Elektrisitetsverk om sådan deltageelse. Det er opplyst at Vest-Agder Elektrisitetsverk i august 1932 har foreslått Kristiansand å delta i leveringen med $\frac{1}{3}$, og at det i februar 1933 har forelagt Kristiansand et utkast til kontrakt, hvorefter byen skulde få rett til å få levere til Hunsfoss all den spillkraft som Vest-Agder Elektrisitetsverk ikke kunde levere. Der er imidlertid ikke opnådd enighet om disse forslag.

Mellem de to verker er opprettet en kontrakt av 20 januar 1931. Kontrakten, som er ment å skulle være en samkjøringskontrakt, bestemmer i § 1:

«Kristiansand og Vest-Agder er enig om å opta samarbeide for at begge parters kraft- og overføringsanlegg kan bli utnyttet til dekkelse av begge parters samlede behov for elektrisk energi. Om dette samarbeide er der nu truffet de i denne overenskomst opsatte avtaler. Partene er enig om at der i tilslutning til denne overenskomst blir å treffe tilleggsavtaler som kan tjene samme formål.»

I kontraktens § 10 heter det:

«Leveringen til Fiskå Verk fordeles således, at Kristiansand leverer 1 472 kW. og Vest-Agder 6 000 kW. som grunnbelastning, og at Kristiansand dekker Fiskås øvrige forbruk i den utstrekning Kristiansand til enhver tid kan og vil levere.

Kristiansand har således fortrinnsrett til levering av spillkraft til Fiskå, som dog fra den tid energileveringen fra Vest-Agder til Fiskå påbegynnes og inntil 1 juli 1934 skal utta spillkraft fra Kristiansand for minst kr. 80 000,00 pr. år.

Hvis Fiskå ønsker mere spillkraft enn Kristiansand kan eller vil levere, har Vest-Agder adgang til å levere den del derav, som Kristiansand ikke kan eller vil levere.

Vest-Agder stiller sig overfor Kristiansand som garantist for at Fiskå Verk i det i 2. passus angitte tidsrum uttar spillkraft fra Kristiansand for minst kr. 80 000,00 pr. år.

For så vidt og i den utstrekning denne garanti blir aktuell, skal Vest-Agder ha an-

ledning til å inngå i Fiskås rettigheter etter samme kontraktsbestemmelse, og denne kraft kan Vest-Agder også — hel eller delvis — utta etter 1 juli 1934, nemlig i løpet av de nærmeste 5 — fem — år fra den tid Skjerka settes i drift, dog kun i den utstrekning, hvori dette kan skje ved hjelp av Kristiansands til enhver tid eksisterende, disponible anlegg og uten innskrenkninger i Kristiansands øvrige kraftleveringer, herunder også spillkraftleveringer.»

Der er senere skjedd de forandringer i forbindelse med denne paragraf, at Fiskå Verk har opsagt kontrakten av 11 august 1906 med Kristiansand om 1472 kW. (2 000 HK.), således at denne levering opphører 5 januar 1934. Videre er Vest-Agder Elektrisitetsverks levering av 6 000 kW. grunnbelastning til Fiskå Verk redusert til 5 000 kW. (kgl. resolusjon av 20 mars 1931).

Foruten de citerte bestemmelser inneholder samkjøringskontrakten regler om kraftlevering innen Oddernes herred, hvor Kristiansand fra tidligere forsyner visse strøk, samt forskjellige bestemmelser av teknisk natur.

Efter det foreliggende finner departementet med hovedstyret at der ikke foreligger nogen avtale mellom de to verker som kan sies å være tilsidesatt av Vest-Agder Elektrisitetsverk ved opprettelsen av spillkraftkontrakten med Hunsfoss Fabrikker. Man bemerker at fabrikkene er beliggende i Vennesla herred.

Man vil anbefale at den kraft som i henhold til konsesjonsvilkårenes post 8 kan kreves avstått til kommuner tildeles Vest-Agder fylkeskommune.

Man tillater sig således å

innstille:

1. Det tillates i medhold av lov nr. 16 av 14 desember 1917, kap. IV, A/S Hunsfoss Fabrikker å leie inntil 12 000 kW. spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk på de i Arbeidsdepartementets foredrag av 9 juni 1933 inntatte betingelser.
2. Den kraft som i henhold til oven-

nevnte betingelsers post 8 kan kreves avstått til kommuner tildeles Vest-Agder fylkeskommune.

10. A/S Tyinfaldene.

(Fristforlengelse.)

Kgl. resol. av 6 juli 1933.

Ved kgl. resolusjon av 16 september 1908 fikk A/S Tyinfaldene tillatelse til å erhverve en rekke eiendommer og rettigheter i Årdal tinglag samt til å foreta reguleringsarbeider m. v. i Tyinvassdraget bl. a. på betingelse av at regulerings- og utbygningsarbeidene skulde være fullført og driften av anleggene påbegynt innen 16 september 1920. Herom henvises til «Meddelte Vassdragkonsesjoner» I side 151 ff.

Ved kgl. resolusjon senest av 3 mai 1929 er ovennevnte frist forlenget til 16 september 1934 på betingelse av opprettholdelse av arbeidsdriften i en viss utstrekning og levering av 50 el. HK. til Årdal til en pris av kr. 30,00 pr. el. HK. pr. år. Videre forutsattes det at A/S Tyinfaldene vedstod sitt tilsagn om rentefrihet for et lån til Årdal, stort kr. 50 000,00, til utløpet av den innvilgede utsettelsestid.

Herom henvises til «Meddelte Vassdragkonsesjoner» XVI side 25 ff.

Ved kgl. resolusjon av 15 januar 1926 fikk A/S Tyinfaldene tillatelse til utvidet regulering av Tyavassdraget samt til erverv, regulering og overføring av Rausdøla bl. a. på betingelse av at den hele kraft skulde være utbygget, reguleringen fullført og anleggets drift påbegynt innen 15 januar 1933, se «Meddelte Vassdragkonsesjoner» XIII side 3 ff., betingelsenes post I, 2.

I skrivelse av 6 mai 1932 har A/S Tyinfaldene andratt om fristforlengelse vedrørende tilleggskonsesjonen.

Andragendet er sålydende:

«Efter post I, 2 i konsesjonsbetingelsene skal arbeidene med reguleringen og kraftutbygningen være ferdig senest 7 år fra konsesjonsdatum, altså den 15 januar 1933. Ved kgl. resolusjon av 3 mai 1929

har vi fått utsettelse med fullførelsen av de efter hovedkonsesjonen tillatte regulerings- og utbygningsarbeider i Tyavassdraget til den 16 september 1934.

Vi tillater oss ved nærværende å anse om utsettelse til samme datum med fullførelsen av de i tilleggs-konsesjonen omhandlede arbeider, idet vi til begrunnelse for dette andragende henviser til vårt andragende av 13 mars 1928 angående utsettelse med utførelsen av de i hovedkonsesjonen omhandlede arbeider.

Vi har fremdeles ikke kunnet finne nogen anvendelse for kraften i Tyavassdraget.»

Det påberopte andragende av 13 mars 1928 er inntatt i «Meddelte Vassdragkonsesjoner» XVI side 26—28.

Der påberopes heri de almindelige finansielle vanskeligheter som opstod efter krigen og som har fortsatt å gjøre sig gjeldende i forsterket grad helt til den siste tid. Videre fremhevedes at moderselskapet Norsk Hydro var gått igang med ombygning av sine gamle fabrikker, et arbeide som i 1ste etappe vilde medføre et kapitalutlegg av ca. 80 mill. kroner i løpet av 1½ år. Det vilde, anførtes der, under disse forhold være meget vanskelig for ikke å si umulig for A/S Tyinfaldene og Norsk Hydro å skaffe den for en forsert utbygning av Tyinfaldene nødvendige kapital.

Hovedstyret for Vassdrag- og Elektrisitetsvesenet har på foranledning avgitt en uttalelse, datert 10 februar 1933, hvorav hitsettes følgende:

«Søknaden har vært til behandling i distriktet med følgende resultat:

Vang herredsstyre som har behandlet saken i møte 28 mai 1932 har enstemmig fattet sådan beslutning:

«Da det har vist sig at vedkommende departement tidligere ikke har tatt noget hensyn til Vang herredsstyres uttalelser, finner man for tiden ikke å ville uttale sig hverken for eller mot utsettelse.»

Fylkesmannen i Opland har under 4 juni 1932 anbefalt at andragendet imøtekomes.

Årdal herredsstyre har i møte 5 november 1932 enstemmig bemyndiget ordføreren og viceordføreren til å avgi uttalelse for herredet. Den lyder så:

«..... Me er fullt merksame på at slik som stoda no er må og vil søknaden um utsetting stettast, då A/S Tyinfaldene ikkje innan dei freist som er sett i konsesjon kann verta ferdige med det anleggsarbeidet som no stend att og som vedkjem denne konsesjon. Når saki stend i denne stoda torer me likevel vona at det vyrde departement ved ei mogeleg utsetting må syte for at A/S Tyinfaldene i fyrste rekkja må verta tilplikta å stetta dei krav som departementet fyrr hev sett ved utsettingi av hovudkonsesjon for Tyavassdraget og ved denne tilleggs-konsesjon, og attåt dette må det verta sytt for at A/S Tyinfaldene må verta tilplikta å gjeva vederlag for det tap heradet lid ved at anlegget ikkje vart ferdigt innan den freist som var sett for utbyggingi.

I dette høve må det difor i fyrste rekkja verta tilplikta selskapet å skaffe arbeid. Arbeid for dei få som no er i arbeid og dinest arbeid for dei mange som no gjeng arbeidslause i heradet. Det er ikkje fremant for det vyrde departement at arbeidsløysa innan heradet hev auka uhugnasamt dei siste åri. Dei mange fyreteljingar og krav frå heradet hev bore bod um dette. Me vil i dette høve visa til skriv av 27 november 1930 og 23 februar 1931 og dei vedlegg som då vart lagt ved skrivet. Etter desse vedleggi var det i Årdal november månad 1930 76 arbeidslause som hadde søkt um arbeid ved anlegget og som då gjekk arbeidslause og dei fleste av desse hadde før vore i arbeid ved anlegget. Dette talet hev auka mykje sidan den tidi avdi selskapet hev minka arbeidsstyrken mykje. Etter opgáva frå selskapet hadde dette den 24 november 1930 105 menn i arbeid, medan arbeidsstyrken i dag er millom 60 og 70 mann. Ein må difor rekna med at det no gjeng minst 120 arbeidsledige i heradet. Kva fylgje dette hev havt for eit herad med eit folketal på 1630 menneskje treng ein vist ikkje grunngeva. Heradet hev dei tvo siste åri

etter evne prøvt møte den verste naudi ved beinveges tilskot til jorddyrking og ved utbetringar på bygdevegane. I budgettåret 1931—32 vart det soleis av heradet utbetalt i jorddyrkingstilskot kr. 5 736,44 og i budgettåret 1932—33 til og med 2 november er det utbetalt kr. 1 233,00. Attåt dette er det so utbetalt til vegarbeid kr. 4 063,60. Men denne vesle hjelpi hev ikkje kunna stetta dei mange og rettvise krav um arbeid, og det som verre er, det er at heradet snart ikkje eig midlar til å møta arbeidskravi med. Den opsparte midelen innan heradet hev kvarve burt og skatteinnkomone minkar, som prov for dette vil me visa til skatteinnkoma ved anlegget dei tri siste budgettåri:

Av budgettet 1930—31 stort kr. 103 000,00 vart utlikna på anleggsarbeidarane kr. 24 168,70, selskapet kr. 38 587,47 og funksjonerane kr. 9 945,60, saman *kr. 72 701,77.*

I 1931—32 var budgettet og kr. 103 000,00 og då vart det utlikna på arbeidarane ved anlegget kr. 24 635,25, selskapet kr. 21 561,12 og funksjonerane kr. 10 115,82, saman *kr. 56 312,19.*

I 1932—33 budgettet til utlikning netto kr. 77 200,00. (Bruttobudgettet var kr. 88 350,92.) På arbeidarane ved anlegget kr. 5 104,40, selskapet kr. 23 630,38 og funksjonerane kr. 9 725,25, saman *kr. 38 460,03.*

Skatteprosenten var dei tvo fyrste åri 13 på innkoma og 3,6 pst. på eiga, medan han det siste året var 15 på innkoma og 4 pro mille på eiga. Me torer vona at desse tal er prov nok til å syna fylgjone av at arbeidsstyrken og innkoma ved anlegget minkar og attåt dette eit døme på det sviktande grunnlag heredet sin økonomi og skatteinnkoma er tufta på. Ein vil og i dette høve gjera det vyrde departement merksam på at den samla matrikul i heradet ikkje er større enn 263,6 skyldmark og at heradet er skogfattigt og at folket ikkje kann taka noki innkoma frå sjøen. Gardsbruk saman med anleggsarbeidet må gjeva folket den innkoma det skal liva av. Men den vesle jordviddi i heradet kann i dag på langt nær ikkje brødføda det folketal som

er i heradet. Bygdi si framtid står og fell med den utvikling og dei livevilkår anlegget gjev folket i bygdi. Til i dag hev Årdal herad greidt sine skyldnader innetter og utetter. Men det vyrde departement må vera merksam på at for kvar innskrenkning i arbeidsstyrken ved anlegget vert heradet drege nærmare og nærmare inn i den stoda at det ikkje lenger maktar sine skyldnader, men må hava statsstudnad for å greida seg. Me treng ikkje her å peika på at utlogone til forsorgi i eit herad med so stor arbeidsløysa hev auke mykje dei siste åri. Det er fyrr i skrivet nemnt at det no ved anlegget er millom 60 og 70 mann i arbeid. Til dette er å merkja seg at mange av desse arbeidarane arbeider på innskrenka arbeidstid — 5 dager i vika — og at arbeidsplassen ligg so langt burte frå heimen at arbeidarane ikkje kann kome heim. Dette fører då det med seg at nettoinnkoma av arbeidet vert svært liti. Det siste års store opsegjing av arbeidarane ved anlegget saman med innskrenkingi av arbeidstidi gjer det turvande at departementet ved ei mogeleg utsetting må segja greidt frå um den plikt selskapet hev til å skaffe arbeid. I mange år hev det vore strid millom heradet og selskapet um dette spursmålet. Etter departementet si siste avgjerd vedkomande dette spursmålet hadde heradet rekna med at selskapet hadde plikt på seg å halda minst 100 mann i fast arbeid. Årdals heradstyre hev ved skriv til departementet sagt frå at jamvel denne arbeidsstyrken ikkje stettar dei krav som er sette i utsettingsvillkåri, og me må difor so sterkt me kann krevja at dette talet ikkje må minkast. Tvertum. Me hev alltid kravt og må krevja at selskapet no må verta tilplikta å skaffe alle arbeidsføre menn i bygdi arbeid, og me torer og vona at det vyrde departement må syte for at dette kravet no vert imøtekome. I utsettingsvillkåri må det og verta sagt greidt frå um dette, so ein heretter må verta friteken for den strid som det til i dag hev vore um dette spursmålet.

Ei anleggstid på yver tjuge år hev gjeve heradet røynsla for at det ikkje er berre fyremunar men og ulempor og store

fårar for eit herad å få eit anlegg inn i bygdi. Ein gjer visst ingen urett um ein no segjer frå at fårane og ulempone alt hev meldt seg og vil koma til å melda seg med sterkare krav um det no ikkje vert større fart i arbeidet enn det er i dag. Forsorgsutleggi hev auka og vil koma til å tviauka etter kvart, som desse, som no ikkje er arbeidsføre må slutta ved anlegget. Dei fleste av desse er heimlause og utan midlar, og det må difor verta heradet sin skyldnad å skaffe desse ein heim og gjeva deim det ophald dei treng, då selskapet etter departementet si avgjerd ikkje etter konsesjonsvilkåri hev plikt på seg å skaffe husvære åt arbeidarane sine og hev vorte fritেকে for å avsettja fond. (Det vesle fond som er avsett er berre etter tilleggs-konsesjon.) No hev departementet høve til å settja krav, og det vilde ikkje vera ugrunna um selskapet vart tilplikta å byggja husvære åt arbeidarane sine.

I samhøve med dette kravet må og selskapet verta tilplikta å levera minst 50 el. HK. frå den provisoriske kraftstasjon på same vilkår og til same pris som var sett for dei 50 HK. som heradet hev rett på etter utsettingsvilkåri 3 mai 1929. Tek ein umsyn til den kraftmengd heradet etter konsesjonsvilkåri hev rett til og dei vilkåri som der er sette, må det vel segjast at dette kravet er svært rimelegt. Ikkje minst når ein veit at i mange år hev ein stor del av krafti i den provisoriske kraftstasjon vore unytta.

Det kunde vera fleire krav å setja i ei tilråding til denne søknaden. Me viser i so måte til dei mange krav som heradstyret fyrr hev sett i tilrådingane til denne konsesjon. Men me hev rekna med at kravet um arbeid saman med dei andre kravi som er sette er av so stor verd for bygdi si framtid, at me i fyrste rekkje må beda det vyrde departement um å vareta heradet sine krav i desse spursmåli.

Og me hev den voni at departementet i vilkåri for denne utsettingi vil setta slike krav til selskapet at heradet ikkje i næraste framtid må beda um statsmaktene sin studnad for å greida seg.»

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane anfører under 3 desember 1932:

«Eg er samd med heradstyret i at utsetting bør gjevast.

Med umsyn på vilkøri er eg ogso i det meste samd med heradstyret. Heradet vil koma i store vanskar um ikkje arbeidsdrifti vart halde uppe på same nivå som fyrr. Um vilkøri for utsettingi etter departementet sitt brev av 16 mai 1929 er etterkome hev eg ikkje material til å avgjera, men etter dei opplysningar heradstyret gjev tykkjest det som um arbeidsdrifti ikkje hev vore fullt so stor som fyresetnaden var.

Eg meinar ogso det vilde vera ynskande um selskapet fekk plikt til å levera 50 el. HK. til på same vilkor som etter utsetjingsløyvet av 3 mai 1929.»

Hovedstyret skal bemerke følgende:

Fristen for fullførelsen av de arbeider som omfattes av hovedkonsesjonen utløper 16 september 1934 og for tilleggs-konsesjonen 15 januar 1933, den søkte fristforlengelse som bare angår sistnevnte, dreier sig således om $1\frac{3}{4}$ år.

Da de arbeider som omfattes av tilleggs-konsesjonen henger nøie sammen med arbeidene vedrørende hovedkonsesjonen er det naturlig at fullførelsesfristen blir den samme for begge konsesjoner. I tilslutning til de fra distriktet falne uttalelser anbefaler derfor Hovedstyret søknaden innvilget.

Som det vil sees krever Årdals herredsstyre bl. a. at selskapet forpliktes til å skaffe arbeide for alle de arbeidsløse i herredet. Myndighetene må ved en fristforlengelse først og fremst sørge for at selskapet oppfyller de krav som er satt ved utsettelsen vedrørende hovedkonsesjonen. I uttalelsen opplyses at arbeidsstyrken ved selskapets anlegg nu er bare mellem 60 og 70 mann, mens herredet efter Arbeidsdepartementets siste avgjørelse vedkommende dette spørsmål regner med at selskapet skal ha minst 100 mann i fast arbeide.

Den betingelse som det her siktes til

og som blev opstilt i 1929 ved fristforlengelsen vedkommende hovedkonsesjonen er sålydende:

«Selskapet vedlikeholder arbeidsdrift omtrent i samme utstrekning som tidligere til beskjeftigelse av den i vedkommende bygder hjemmehørende befolkning efter nærmere bestemmelse av Arbeidsdepartementet. Selskapet er i utsettelsestiden pliktig til å melde ledige plasser til mulige arbeidsledighetsnevnder i det eller de herreder hvori anleggsdriften foregår.»

Hovedstyret tilrår at man oppstiller den samme betingelse her. Det tør være å anbefale at man henstiller til selskapet å strekke sig så langt det kan med å beskjeftige arbeidere.

Årdal krever avstått ytterligere 50 el. HK. fra selskapets provisoriske kraftstasjon. Ved forlengelse av fristen for hovedkonsesjonen i 1929 blev der opstilt vilkår om kraftlevering til Årdal herred. Der kan ikke skjønnes å foreligge tilstrekkelig grunn til å stille krav om ytterligere kraftavståelse i nærværende forbindelse.

Med hensyn til det av Årdal antydde krav om plikt for selskapet til å bygge husrum for sine arbeidere bemerkes at sådan betingelse allerede er tilknyttet tilleggs-konsesjonen. Å gjøre betingelsen gjeldende også for hovedkonsesjonen — som mangler sådan — er det så vidt skjønnes ikke anledning til.

I henhold til foranstående tillater man sig å innstille:

Den ved kgl. resolusjon av 15 januar 1926 fastsatte frist for fullførelse av ytterligere regulering av Tyavassdraget samt av regulering og overføring m. v. av Rausdøla i forbindelse med Tyinanlegget forlenges til 16 september 1934.

Tillatelsen foreslås gitt på følgende betingelse:

«Selskapet vedlikeholder arbeidsdrift omtrent i samme utstrekning som tidligere til beskjeftigelse av den i vedkommende bygder hjemmehørende befolkning efter nærmere bestemmelse av Arbeidsdepartementet. Selskapet er i utsettelsestiden plik-

tig til å melde ledige plasser til mulige arbeidsledighetsnevnder i det eller de herreder, hvori anleggsdriften foregår.»

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte den 7 februar 1933.»

Departementet skal fremheve at det nu gjelder en forholdsvis kortere forlengelse av den ved tilleggs-konsesjonen av 15 januar 1926 fastsatte frist for fullførelse. Man finner det overensstemmende med det av hovedstyret anførte naturlig at hovedkonsesjonens og tilleggs-konsesjonens frister utløper samtidig og vil derfor anbefale at den ansøkte fristforlengelse blir innvilget.

Man vil anbefale at fristforlengelsen blir gjort avhengig av den av hovedstyret foreslåtte betingelse om vedlikehold av arbeidsdriften m. v.

Departementet vil i tilfelle henstille til selskapet å strekke sig så langt som mulig med å beskjeftige arbeidere i Årdal.

Andre betingelser finner man i tilslutning til det av hovedstyret anførte ikke grunn til å oppstille.

Man tillater sig således å

innstille:

Den ved kgl. resolusjon av 15 januar 1926 fastsatte frist for fullførelse av ytterligere regulering av Tyavassdraget samt av regulering og overføring m. v. av Rausdøla i forbindelse med Tyinanlegget forlenges til 16 september 1934 på den i Arbeidsdepartementets foredrag av 6 juli 1933 inntatte betingelse.

11. A/S Nye Funnefoss Tresliperi.

(Forlengelse av tillatelse til å leie Funnefoss Tresliperi.)

Kgl. resol. av 13 juli 1933.

Ved kgl. resolusjon av 17 januar 1930 fikk A/S Nye Funnefoss Tresliperi tillatelse til å leie det Sør-Odal kommune tilhørende Funnefoss Tresliperi med tilliggende vannfallsrettigheter for tidsrummet inntil 26 august 1932 på nærmere angitte betingelser.

Herom henvises til «Meddelte Vassdragkonsesjoner» XVII, side 3 ff.

Departementet har fra A/S Nye Funnefoss Tresliperi ved advokat Birger Olafsen mottatt et andragende, datert 1 mai 1933, om forlengelse av konsesjonen.

Andragendet har vært forelagt for Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet, som i skrivelse av 21 juni 1933 har avgitt følgende uttalelse:

«Ved kgl. resolusjon av 4 april 1924 fikk A/S Funnefoss Tresliperi på nærmere angitte betingelser tillatelse til å leie tresliperiet med tilliggende vannrettigheter for et tidsrum av 10 år fra 1 juli 1919. Selskapet gikk konkurs i november 1928. Etter at Fellesbanken A/S som brukspant-haver forgjeves hadde forsøkt å få leid bort tresliperiet til en akseptabel pris blev der på bankens initiativ dannet et nytt aksjeselskap, A/S Nye Funnefoss Tresliperi og med dette selskap inngått kontrakt av 21 januar 1929 om leie og drift av sliperiet i panthaverens interesse, idet nettoinntekten av driften går til brukspanthaveren. Etter kontrakten overtok selskapet den eldre leiekontrakt av 14 juni 1923 mellem Sør-Odal kommune og A/S Funnefoss Tresliperi med endringer forsåvidt angår leietid og leie.

Den nu innkomne søknad — datert 1 mai 1933 — lyder:

«Ved kgl. resolusjon av 17 januar 1930 blev der meddelt A/S Nye Funnefoss Tresliperi tillatelse til å leie det Sør-Odal kommune tilhørende Funnefoss Tresliperi med tilliggende vannfallsrettigheter for tidsrummet inntil 26 august 1932. Tillatelsen er grunnet på en kontrakt mellem styret for Sør-Odals kommunes brukspanter og A/S Nye Funnefoss Tresliperi, hvorved dette selskap for en tid av 5 år, inntil 26 august 1932, leier tresliperiet med tilliggende vannrettigheter. Denne kontrakt er nu blitt forlenget til 1 januar 1938.

Når den oprinnelig blev avsluttet for tidsrummet bare inntil 26 august 1932 skyldes det bestemmelsen i den daværende erhvervslov § 35 om at en brukspanthaver

kun kan sitte med vannfall til brukelig pant i et tidsrum av inntil 5 år. Denne bestemmelse er som bekjent på foranledning av styret for Sør-Odal kommunes brukspanter forandret ved lov av 24 mars 1933.

Den 1 mai 1933 har styret for Sør-Odal kommunes brukspanter gjennom mig innsendt andragende til Arbeidsdepartementet om at den tid som styret kan sitte med brukspantene må bli forlenget til 1 januar 1938. I tilslutning til dette andragende ansøker jeg, på vegne av A/S Nye Funnefoss Tresliperi, om at konsesjonstiden for dets leiekonsesjon av 17 januar 1930 må bli forlenget til samme tid.»

Saken har vært til behandling i distriktet med følgende resultat:

Nes herredsstyre har i møte 7 juni 1933 enstemmig anbefalt søknaden innvilget.

Fylkesmannen i Akershus meddeler under 16 s. m. at herredsstyrets vedtak er fattet i lovlig møte og anbefaler søknaden.

Hovedstyret skal bemerke følgende:

Som det fremgår av foranstående har styret for Sør-Odal kommunes brukspanter samtidig med nærværende søknad søkt om at den tid det kan sitte med brukspantene må bli forlenget til 1 januar 1938. Hovedstyret har i annen ekspedisjon av idag — hvortil henvises — anbefalt dette imøtekommet i den utstrekning den nu gjeldende lov gir anledning til, nemlig til 26 august 1937. I henhold hertil og til de foreliggende opplysninger og erklæringer anbefaler hovedstyret at der i medhold av den almindelige konsesjonslovs § 5 meddeles A/S Nye Funnefoss Tresliperi fornyet tillatelse på leie av Funnefoss Tresliperi med tilliggende vannfallsrettigheter. Tillatelsen foreslås gitt for samme tidsrum som forannevnte forlengelse av brukspanttiden, altså til 26 august 1937 — og for øvrig på uforandrede betingelser.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte den 20 juni 1933.»

Departementet avgir samtidig innstilling om at den tid styret for Sør-Odal kommunes brukspanter kan sitte med disse blir forlenget til 26 august 1937 i henhold til erhvervslovens § 35, jfr. lov nr. 6 av 24 mars 1933.

Under henvisning hertil vil man også anbefale at konsesjonen på leie av tresliperiet blir forlenget tilsvarende eller til 26 august 1937.

Man vil anbefale den forlengede tillatelse meddelt på samme betingelser som den tidligere.

Man tillater sig således å
innstille:

Den ved kgl. resolusjon av 17 januar 1930 meddelte tillatelse for A/S Nye Funnefos Tresliperi til å leie det Sør-Odal kommune tilhørende Funnefos Tresliperi med tilliggende vannfallsrettigheter forlenges i henhold til lov nr. 16 av 14 desember 1917 § 5 til 26 august 1937 på uforandrede betingelser.

12. Tårnelven Kraftaktieselskap. Kobholmvasdragets regulering.

(Forlengelse av fristen for fullførelse til 31 desember 1935.)

Kgl. resol. av 28 juli 1933.

Ved kgl. resolusjon av 7 september 1923 blev det tillatt Tårnelven Kraftaktieselskap å leie statens rettigheter i Kobholmvasdraget i Sør-Varanger samt til i medhold av lov av 14 desember 1917 om vassdragsreguleringer å regulere det nevnte vassdrag i det vesentlige overensstemmende med fremlagt plan.

Samtidig blev det i medhold av kap. IV i konsesjonsloven av 14 desember 1917 tillatt A/S Sydvaranger å leie kraft fra Tårnelven Kraftaktieselskaps kraftstasjon i Kobholmvasdraget.

Herom henvises til «Meddelte Vassdragkonsesjoner» X, side 92—105, hvor det til grunn for resolusjonen liggende foredrag samt konsesjonsvilkårene er inntatt.

Førstnevnte tillatelse blev gitt bl. a. på betingelse av at utbygning av vannfallet og den projekterte regulering skulde påbegynnes innen 2 — to — år fra konsesjonens datum og fullføres innen en ytterligere frist av 5 — fem — år.

De nevnte byggefrister blev ved kgl. resolusjon av 9 april 1926 forlenget med 3 år, henholdsvis til 7 september 1928 og 7 september 1933.

Under 22 juni 1933 har Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet avgitt uttalelse angående en av A/S Sydvaranger inngitt søknad om ytterligere forlengelse av fullførelsesfristen. Hovedstyrets skrivelse er sålydende:

«Ved kgl. resolusjon av 7 september 1923 fikk Tårnelven Kraftaktieselskap tillatelse til å leie Kobholmvasdraget og til å regulere vassdraget i det vesentlige overensstemmende med fremlagt plan. Denne omfattet regulering av Kobholmvatn og Store Valvatn i Kobholmvasdraget og Trillingvatn i Tårnelven, hvorfra der tenkes overført en viss mengde vann. Tillatelsen blev bl. a. gitt på betingelse av at utbygning av vannfallet og den projekterte regulering skulde påbegynnes innen 2 år fra konsesjonens datum og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år. Ved kgl. resolusjon av 9 april 1926 blev disse frister forlenget henholdsvis til 7 september 1928 og 7 september 1933.

Kraftanlegget blev satt i regulær drift 22 juli 1930 og av den projekterte regulering gjenstår kun reguleringen av Trillingvatn.

A/S Sydvaranger har under 7 februar d. å. søkt om ytterligere fristforlengelse vedrørende reguleringen av nevnte vann.

Søknaden lyder så:

«Blandt de i sin tid forelagte planer i henhold til hvilke ovennevnte konsesjon blev meddelt, inngår også regulering av Trillingvatn. Under henvisning til rapport nr. 5 fra Kobholmmanlegget, hvori vi meddelte at Trillingsvatnsreguleringen i tilfelle vil bli utført innen anleggsperiodens utløp, og til den senere førte korrespondanse til-

later vi oss å meddele at det ikke vil være mulig for oss å fullføre denne regulering innen den fastsatte frist, nemlig 7 september 1933. Arbeidets art tillater nemlig ikke forcering og nødvendiggjør at det mest mulig utføres kun i sommermånedene.

Arbeidet blev påbegynt 1931, fortsatt sommeren 1932, og vi påregner ennu å trenge sommeren 1933 og sommeren 1934 samt en del av sommeren 1935. Vi tillater oss derfor ærbødigst å andra om forlengelse av denne frist til utløpet av året 1935.»

Saken har vært til behandling i distriktet med følgende resultat:

Sør-Varanger herredsstyre har intet å innvende mot at der tilstås utsettelse til utgangen av 1935 med å tilendebringe regulering av Trillingvatnene. Beslutningen blev vedtatt med 24 mot 3 stemmer.

Et forslag om utsettelse til utgangen av 1934 på betingelse av at der kun anvendes arbeidere hjemmehørende i kommunen forkastedes med 17 mot 10 stemmer.

Fylkesmannen i Finnmark har ikke fremkommet med nogen bemerkning.

Hovedstyret finner efter det foreliggende at man også nu bør stille sig imøtekommende og anbefaler at den ansøkte fristforlengelse innrømmes. Som forholdene ligger an finner man heller ikke nu grunn til å anbefale tillatelsen gjort avhengig av betingelser.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte den 20 juni 1933.»

De av hovedstyret påberopte bilag tillater man sig å vedlegge.

Departementet finner på grunnlag av de gitte opplysninger og erklæringer å burde anbefale at konsesjonærens søknad om forlengelse av fullførelsesfristen, for så vidt angår det gjenstående reguleringsarbeide, innvilges.

I henhold hertil tillater man sig å

innstille:

Den ved kgl. resolusjoner av 7 september 1923 og 9 april 1926 fastsatte frist for fullførelse av Tårnelven Kraftaktieselskaps regulering av Kobholmvasdraget forlenges til 31 desember 1935.

13. A/S Porsa.

(Tillatelse til å innstille driften m. v. i 5 år.)

Kgl. resol. av 11 august 1933.

Ved kgl. resolusjon av 10 november 1916 fikk A/S Porsa Kobbergruber tillatelse til å erhverve nedre Porsa vannfall i Kvalsund i Finnmark og ved kgl. resolusjon av 16 november 1917 blev Arbeidsdepartementet bemyndiget til å bortleie det staten tilhørende øvre Porsa vannfall til selskapet.

Herom henvises til «Meddelte Vassdragkonsesjoner» IV side 49 og side 244.

Kontrakt om bortleie av øvre Porsa vannfall blev avsluttet i januar 1918.

I 1922 blev selskapets bergverkskonsesjon tillatt overført til et nydannet selskap A/S Porsa og ved kgl. resolusjon av 4 august 1922 blev vannfallskonsesjonen av 1916 overdratt til samme selskap (se «Meddelte Vassdragkonsesjoner IX s. 70 ff.) og Arbeidsdepartementet blev bemyndiget til å overdra ovennevnte leiekontrakt av 1918 til det nye selskap.

Kontrakt med dette blev avsluttet i 1922.

Ved kgl. resolusjon av 14 mars 1924 blev fristen for fullførelse av utbygning av øvre Porsa vannfall og for påbegynnelse av anleggets drift forlenget med 5 år til 10 november 1928, se «Meddelte Vassdragkonsesjoner XI side 31 ff.

Ved kgl. resolusjon av 5 april 1929 blev fristen for fullførelse av regulering av øvre Porsa vatn og utbygning av øvre Porsa vannfall samt påbegynnelse av anleggets drift forlenget til 10 november 1933, se «Meddelte Vassdragkonsesjoner» XVI side 11 ff.

Ved kgl. resolusjon av 4 juli 1930, jfr. «Meddelte Vassdragkonsesjoner» XVII side 102 ff., fikk «Chr. Michelsens Fond» til-

latelse til å erverve aksjemajoriteten i A/S Porsa.

Ved kgl. resolusjoner av 3 oktober 1930 og 5 februar 1933 er der gitt utsettelse med erleggelse av leieavgift for øvre Porsa vannfall (til 18 oktober 1931).

Departementet har fra advokat Wilhelm Bugge på vegne av styret i Chr. Michelsens Fond mottatt et andragende, datert 7 januar 1933, om samtykke til nedleggelse av driften ved A/S Porsa og om frafallelse av leien for øvre Porsa vannfall.

Andragendet har vært forelagt for Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet, som i skrivelse av 20 mai 1933 bl. a. har anført følgende:

«Av den nu innkomne søknad hitsettes:

«— — — — Av det opprinnelige projekteerte anlegg er ferdig opført kaier med laste-, losse- og taubaneanlegg. Videre operedningsverk med fornødent maskineri, samt boliger for funksjonærer og arbeidere som i alt kan gi husrum for ca. 80 mann. Videre er utbygningen av Nedre Porsa Vannfall fullført med en kraftstasjon hvori er installert 2 turbiner med tilsammen 700 HK. Endelig er der fra grubene utbrutt i årenes løp ca. 100 000 tonn, som er opberedet ved operedningsanlegget. Derimot er utbygningen av Øvre Porsa Vannfall ikke fullført. En dam som opprinnelig blev bygget ved Porsa vann blev tatt av flommen i 1919 og er senere ikke gjenopført og på tappetunnelen med sjakt for lukearrangement gjenstår å sprengte ca. 18 meter.

I henhold til den meddelte bergverkskonsesjon § 4 må der på minst et arbeidssted innen konsesjonsfeltet foregå uavbrutt drift. Tillatelse til midlertidig å innstille alt arbeide kan imidlertid gis av Kongen for inntil 5 år ad gangen. Overskridelse av denne forpliktelse medfører formentlig konsesjonalbot etter konsesjonens § 18. Erhvervskonsesjonen på Nedre Porsa Vannfall samt leiekontrakten på Øvre Porsa Vannfall inneholder henholdsvis i §§ 2 og 3 tilsvarende bestemmelser. Dessuten skal der ifølge § 2 i leiekontrakten betales en årlig

leiegodtgjørelse stor kr. 2 500,00, hvilken godtgjørelse begynner å løpe den dag anlegget helt eller delvis er tatt i bruk, dog senest innen 7 år fra leiekontraktens datum. Det bemerkes at nogen leieavgift hittil ikke har vært betalt, idet A/S Porsa på ansøking har fått utsettelse med betaling av leieavgiften senest inntil 18 oktober 1931.

Imidlertid har den almindelige nedgang på verdensmarkedet medført at Chr. Michelsens Fond ikke lenger finner det forsvarlig å opprettholde driften av grubene. Denne er derfor allerede delvis nedlagt i løpet av 1932, og spørsmålet om å gjenopta driften i den opprinnelig projekteerte form må således som situasjonen for tiden ligger an nærmest ansees som utelukket. Fondsstyret har derfor under overveielse å nedlegge grubedriften i Porsa for godt, å selge husene til den lokale befolkning til nedrivning og flytning samt å overføre det maskineri som kan brukes til A/S Vigsnes Kobberverk i Avaldsnes på Karmøen, der likeledes tilhører Chr. Michelsens Fond. Fondsstyret mener at dette er den mest hensiktsmessige anvendelse av det nuværende Porsa-anlegg. Den lokale befolkning vil med fordel kunne utnytte trematerialene som ellers må innføres langveis fra, og Vigsnes Kobbergruber, hvor driftsutsiktene for tiden er lovende og sikret for år fremover, vil kunne nyttiggjøre sig en vesentlig del av Porsas maskineri og derved undgå å sette sig i utgifter til anskaffelse av sådant maskineri annetsteds fra. Hvad endelig kraftstasjonen angår, er det Fondsstyrets mening eventuelt å holde kraftanlegget vedlike. Visstnok er der for nærværende ingen bruk for kraftanlegget, heller ikke til elektrisk lys, idet der bokstavelig ikke finnes annen befolkning i Porsa enn den der for tiden er knyttet til verket. Derimot kunde man tenke sig at kraftstasjonen senere kunde være en nyttig reserve ved en eventuell overføring enten til handelsstedet i Kvalsund (16 km.), hvor der bor adskillige mennesker som praktisk talt ikke har elektrisk lys, eller ved overføring til Hammerfest (36 km.), hvor der også er mangel på elektrisk energi til husbruk og teknisk bruk.

Imidlertid forutsetter en sådan nedleggelse av driften så vidt Fondsstyret kan forstå et samtykke fra departementet — dels i form av samtykke til utsettelse med driften og dels i form av frafallelse av leien for Øvre Porsa Vannfall.

På vegne av Fondsstyret tillater jeg mig herved å andra om sådant samtykke. Det kan i den anledning videre opplyses at Chr. Michelsens Fond hvis midler i sin helhet går til offentlige formål må antas å være den eneste som med fordel kan anvende maskineriet ved å nyttiggjøre dette på Vigsnes, samt at det offentlige formentlig må ha en viss interesse i at der i Porsa uten utgifter for det offentlige vedlikeholdes et kraftanlegg der kan tjene som reserve forsåvidt der i fremtiden skulde bli bruk for ytterligere elektrisk energi i distriktet. Skulde på den annen side staten selv overta anlegget og kraftstasjonen, vilde der straks melde sig vanskeligheter ved å finne kjøper til maskineriet likesom det offentlige til kraftstasjonens vedlikehold vilde påbyrdes utgifter som ved den her foreslåtte ordning kan undgås.

Alt i alt skulde Fondsstyret derfor formode at det måtte være mulig her å finne frem til en ordning som alle parter kunde være tjent med, og Fondsstyret står gjerne til tjeneste med alle opplysninger som departementet måtte ønske. For øvrig går man ut fra at der under alle omstendigheter vil bli anledning til, før departementet treffer sin bestemmelse, å diskutere underhånden de nærmere enkeltheter ved en eventuell ordning.»

Da bergverkskonsesjonen måtte ansees som hovedsaken og hovedstyret gjerne vilde høre Handelsdepartementets stilling til den, gjorde man advokat Wilhelm Bugge underhånden oppmerksom herpå og blev derfor enig med ham om å innstille behandlingen så lenge.

Under 15 mars d. å. har så Arbeidsdepartementet oversendt en skrivelse fra Handelsdepartementet av 9 s. m. hvorefter dette departement er villig til å anbefale at selskapet får tillatelse til å innstille bergverksdriften i 5 år.

Forsåvidt angår de bygninger og det maskineri som ikke berører selskapets vannfallskonsesjoner, samtykker Handelsdepartementet i at selskapet kan overføre bygninger og maskineri til Vigsnes Kobberværk i den utstrekning selskapet ønsker og at den øvrige del av sådanne bygninger og sådant maskineri kan selges av selskapet, idet det forutsettes at bygningene bare skal selges til den lokale befolkning.

Hovedstyret skal bemerke følgende:

Konsesjonæren har etter de opstilte betingelser plikt til å bygge ut og regulere vassdraget innen en viss tid og til å holde dem i drift i en viss utstrekning. Når det foretagende som skal forsynes med kraft stopper op og selskapet som det fremgår av foranstående har fått tilsagn fra Handelsdepartementet om at det er villig til å anbefale at bergverksdriften innstilles i en tid av 5 år fremover, er det formentlig gitt at man må innta et tilsvarende standpunkt når det gjelder vannkraften og reguleringen. Hovedstyret innstiller derfor på at det i medhold av konsesjonsbetingelsene av 10 november 1916 post 2 meddeles samtykke til at driften kan stanses i det samme tidsrum som det måtte bli bestemt for bergverkskonsesjonen og at fristen for fullførelse av reguleringen og utbygningen av Øvre Porsa Vannfall forlenges tilsvarende, jfr. ovennevnte post og konsesjonen av 16 november 1917 post 3.

Fondsstyret har ifølge søknaden under overveielse å selge selskapets hus til nedrivning. I den anledning gjør hovedstyret oppmerksom på at post 9 i konsesjonen av 1916 hindrer dette forsåvidt angår de av hensyn til reguleringen og kraftstasjonens drift opførte bygninger og innretninger, da disse ved konsesjonstidens utløp tilfaller staten med full eiendomsrett og uten vederlag.

Med hensyn til spørsmålet om å frafalle leieavgiften for Øvre Porsa Vannfall bemerkes at selskapet ennå ikke har erlagt nogen sådan avgift, idet tidspunktet for dens erleggelse gjentagende har vært utskutt,

senest ved kgl. resolusjon av 5 februar 1932. I forbindelse med denne gjorde Arbeidsdepartementet oppmerksom på at ytterligere utsettelse ikke kunde påregnes. Som forholdene nu ligger an er det vel vanskelig å undgå å frafalle leien og det må i tilfelle formentlig gjøres for samme tidsrum som for de omhandlede utsettelse.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte 16 mai 1933.»

Handelsdepartementet har i skrivelse av 5 august 1933 meddelt at det ved kgl. resolusjon av 13 juli 1933 er bestemt:

«At A/S Porsa tillates inntil 15 februar 1938 å la driften hvile ved sine gruber i Kvalsund herred, Finnmark fylke, på hvilke selskapet ved kgl. resolusjon av 5 mai 1922 fikk konsesjon til bergverksdrift.

Herved bortfaller dog ikke nødvendigheten av frist etter bergverksloven.»

Departementet finner etter det foreliggende i henhold til post 2 i de ved kgl. resolusjon av 10 november 1916 fastsatte konsesjonsbetingelser og post 3 i kontrakten om bortleie av øvre Porsa vannfall, jfr. kgl. resolusjon av 4 august 1922 å burde anbefale at der meddeles samtykke til at driften ved A/S Porsas kraftanlegg kan stanses inntil 15 februar 1938 og at fristen for fullførelse av reguleringen og utbygningen av Øvre Porsa vannfall forlenges til samme tidspunkt.

Som det fremgår av andragendet er utbygningen av nedre Porsa vannfall fullført.

Man finner etter omstendighetene med Hovedstyret å kunne anbefale at tidspunktet for erleggelse av leieavgift for øvre Porsa vannfall utskytes til ovennevnte tidspunkt.

Man vil gjøre ansøkeren oppmerksom på at der ikke er adgang til å selge de av hensyn til reguleringen og kraftstasjonens drift opførte bygninger og innretninger, således som antydnet i søknaden av 7 januar 1933, da disse bygninger og innretninger ved konsesjonstidens utløp i henhold til post 9 i konsesjonen av 1916 tilfaller staten.

Man tillater sig således å

innstille:

1. Det bestemmes i henhold til kgl. resolusjon av 10 november 1916 angående erhverv av nedre Porsa vannfall og kgl. resolusjon av 16 november 1917 angående bortleie av øvre Porsa vannfall, jfr. kgl. resolusjon av 4 august 1922:
- Driften ved A/S Porsas kraftstasjon tillates stanset inntil 15 februar 1938 og fristen for fullførelse av regulering og utbygning av øvre Porsa vannfall forlenges til samme tidspunkt.
2. Tidspunktet for erleggelse av den A/S Porsa i henhold til kontrakt med staten påhvilende avgift for leie av øvre Porsa vannfall utskytes til 15 februar 1938.

14. Saugbrugsforeningen.

(Tillatelse til å leie inntil 6 000 kW. fra Haldens Lysverker istedenfor de ved kgl. resolusjon av 29 oktober 1926 tillatte 6 000 el. HK.)

Kgl. resol. av 11 august 1933.

Ved kgl. resolusjon av 29 oktober 1926 blev der i medhold av kap. IV i lov av 14 desember 1917, nr. 16 tillatt A/S Saugbrugsforeningen å leie inntil 6 000 el. HK. fra Fredrikshalds Lysverker på nærmere angitte vilkår, hvoriblandt en årlig avgift til staten av kr. 1,00 pr. kW. av benyttet kraft.

Man henviser herom til «Meddelte Vassdragkonsesjoner» 1926, bind XIII, side 116—119.

Ved kgl. resolusjon av 21 oktober 1927 blev post 9 (om avgift) i ovennevnte konsesjonsbetingelser forandret, hvorefter et nærmere angitt kraftkvantum under visse forutsetninger skal være avgiftsfritt likesom den kraft som tilbakeleveres Haldens Lysverker skal fratrekkes ved avgiftsberegningen, jfr. «Meddelte Vassdragkonsesjoner» 1927, bind XIV, side 25—28.

Under 8 februar 1933 har Saugbrugsforeningen sendt søknad til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet om å få forannevnte konsesjon utvidet til å gjelde for 6 000 kW. (tilsv. ca. 8 200 el. HK.) samt om å få betingelsenes post 9 om avgift forandret.

I anledning herav har hovedstyret ved skrivelse av 20 juli 1933 til departementet uttalt følgende:

«I skrivelse av 8 februar 1933 søker Saugbrugsforeningen om å få bedriftens kraftleiekonsesjon av 29 oktober 1926 på leie av inntil 6 000 el. HK. fra Halden Lysverker utvidet til å gjelde for 6 000 kW.

Dette andragende er sålydende:

«Under 31 oktober 1927 blev vi av det ærede departement meddelt konsesjon på leie av inntil 6 000 el. HK. fra Fredrikshalds Lysverker på nærmere angitte vilkår.

Vi tillater oss å andra om å få kraftmengden i denne konsesjon utvidet til 6 000 kW.

Samtidig tillater vi oss å ansøke om at der til konsesjonens punkt 9, Avgift, gjøres gjeldende følgende tilføielse: For kraft der benyttes til elektriske dampkjeler som erstatning for kullfyrte kjeler, bortfaller enhver avgift.

Vårt andragende er foranlediget ved at vi har til hensikt å opsette elektriske kjeler i vår cellulose- og papirfabrikk, med kraft fra Halden Lysverker, respektive fra Hafslund.

Kraften til de elektriske kjeler skal betales i forhold til hvad dampfremstilling ved kull til enhver tid koster oss.»

Fylkesmannen i Østfold fylke har i skrivelse hertil av 23 juni 1933 meddelt følgende angående saken:

«Under henvisning til Hovedstyrets skrivelse av 22 februar d. å. tillater jeg mig å meddele, at det tilsendte konsesjonsandragende fra Saugbrugsforeningen på ytterligere kraftleie fra Halden Lysverker respektive A/S Hafslund har vært forelagt Halden bystyre, som i møte 30 f. m. enstemmig har anbefalt konsesjon gitt.

Jeg anbefaler denne kraftleie-konsesjon gitt på vanlige betingelser. Da det her dreier sig om utnyttelse av spillkraft for fremstilling av damp og for erstatning av utenlandske kull, anbefaler jeg at der i analogi med hvad der gjelder ved lignende spillkraftkontrakter ikke pålegges denne kraftlevering nogen avgift til det offentlige.»

Hovedstyret skal bemerke:

Ved kgl. resolusjon av 29 oktober 1926 blev Saugbrugsforeningen meddelt konsesjon på leie av inntil 6 000 el. HK. fra Fredrikshalds Lysverker. Denne konsesjon ønsker bedriften å få utvidet til å gjelde for 6 000 kW. motsvarende ca. 8 200 el. HK.

Nevnte kraftleietillatelse gjelder sålenge som Saugbrugsforeningens kraftleiekontrakt av 26 juni 1926 med Fredrikshalds Lysverker står ved makt — dog ikke utover 26 juni 1966.

I konsesjonsbetingelsenes post 9 er forutsatt en årlig avgift til staten av kr. 1,00 pr. kW. av benyttet kraft. Dog således at 490 kW. respektive 590 kW. m. v. under visse forutsetninger skal være avgiftsfri likesom også den kraft som Saugbrugsforeningen måtte tilbakelevere Halden Lysverker skal fratrekkes under beregningen av den årlige avgift (jfr. kgl. resolusjon av 21 oktober 1927) og Arbeidsdepartementets skrivelse av 31 oktober 1927 til Saugbrugsforeningen).

For øvrig er tillatelsen meddelt på vanlige betingelser.

Hovedstyret vil som i lignende tilfeller hvor den elektriske energi anvendes til erstatning for kull ved fremstilling av damp foreslå at der av den del av kraften som benyttes til dampfremstilling ikke erlegges avgift.

Under henvisning hertil vil Hovedstyret anbefale:

1. At Saugbrugsforeningens konsesjon av 29 oktober 1926 med tilknyttede betingelser (jfr. kgl. resolusjon av 21 oktober 1927) blir utvidet til å gjelde for inntil 6 000 kW. istedenfor 6 000 el. HK.

2. At den i konsesjonsbetingelsenes post 9 fastsatte avgift til staten bortfaller for kraft der benyttes til elektriske dampkjeler som erstatning for kullfyrte kjeler.
3. At Saugbrugsforeningen pålegges å innsende måleropgaver over den kraft som hvert år er medgått til fremstilling av damp.

Sakens dokumenter vedlegges.»

Departementet vil etter det foreliggende anbefale at søknaden om utvidelse av kraftleien til 6 000 kW. innvilges.

Man vil likeledes med Hovedstyret anbefale at den i konsesjonsbetingelsenes punkt 9 betingede avgift til staten bortfaller for den kraft som benyttes til elektriske dampkjeler som erstatning for kullfyrte kjeler. Nevnte punkt 9 foreslås i henhold hertil gitt følgende tilføielse:

«Avgift til staten bortfaller for kraft som benyttes til elektriske dampkjeler som erstatning for kullfyrte kjeler.

Måleropgaver over den kraft som hvert år er medgått til fremstilling av damp må innsendes til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.»

Efter forhandling med Justisdepartementet vil man anbefale at konsesjonsbetingelsenes post 5 (bestemmelsene om norske funksjonærer og arbeidere) får følgende ordlyd:

«Til anlegg og drift skal utelukkende anvendes funksjonærer og arbeidere som har norsk innfødsrett eller statsborgerrett. Vedkommende myndighet kan dog tillate undtagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig. Såfremt ikke offentlige hensyn taler derimot kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag nogen i strid med foranstående bestemmelser er i selskapets tjeneste erlegges til statskassen en løpende mulkt stor inntil 50 — femti — kroner for hver person.»

Konsesjonsbetingelsenes punkt 6 om

norsk arbeide og materiell antas å burde gis følgende nu benyttede form:

«Selskapet skal ved bygning og drift av anleggene anvende norske varer for såvidt disse kan fåes like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pct. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeide og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisdifferens — 10 pct. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pct. av den utenlandske vares pris (eksklusiv toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer, når særlige hensyn gjør det påkrevd.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegges konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pct. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.»

For øvrig forutsettes de tidligere fastsatte konsesjonsvilkår å bli gjeldende uforandret.

I henhold til det anførte tillater man sig således å

i n n s t i l l e :

Den Saugbrugsforeningen, Halden, ved kgl. resolusjon av 29 oktober 1926 (jfr. kgl. resolusjon av 21 oktober 1927) meddelte tillatelse til å leie inntil 6 000 el. HK. fra Haldens Lysverker forandres i medhold av lov nr. 16 av 14 desember 1917, kap. IV til å gjelde inntil 6 000 kW. på samme betingelser som tidligere fastsatt med de i Arbeidsdepartementets foredrag av 11 august 1933 foreslåtte forandringer.

15. A/S Tofte Cellulosefabrik.

(Tillatelse til å leie inntil 12 000 kW. spillkraft fra Buskerud fylkes Elektrisitetsforsyning.)

Kgl. resol. av 6 oktober 1933.

Fra A/S Tofte Cellulosefabrik ved advokat Oscar Smith har man mottatt et andragende, datert 8 mai 1933, om konsesjon på leie av inntil 12 000 kW. spillkraft fra Buskerud Elektrisitetsforsyning.

Andragendet har vært forelagt for Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet, som i skrivelse av 15 september 1933 har anført følgende:

«Med Arbeidsdepartementets, Vassdragsavdelingens, påtegning av 12 mai 1933 har man mottatt til uttalelse andragende av 8 mai 1933 fra A/S Tofte Cellulosefabrik om konsesjon på leie av inntil 12 000 kW. spillkraft fra Elektrisitetsforsyningen i Buskerud fylke.

Dette andragende er sålydende:

«Vi tillater oss herved i henhold til konsesjonslovens §§ 22 flg. å ansøke om konsesjon på leie av inntil 12 000 kW. spillkraft fra Elektrisitetsforsyningen i Buskerud fylke. Gjenpart av kraftleiekontrakten vedlegges.

Vårt selskap har helt norsk styre med sete i Oslo. Erklæring fra styret om at der ikke foreligger nogen avtale, siktede til å overdekket det virkelige forhold med hensyn til selskapets bestyrelse, vedlegges.

Da kraftleiekontrakten er opprettet for å erstatte anvendelsen av kull med elektrisk kraft, og da kraftprisen som § 5 viser er fastsatt i overensstemmelse med hvad kull vilde koste for bedriften, er det en forutsetning for kontrakten, at der ikke vil bli å betale nogen avgift til stat eller kommune. Det har likeledes vært forutsetningen ved kontraktens inngåelse, at der ikke vil bli truffet nogen bestemmelse om avgivelse av kraft til kommunen. Det i kontrakten fastsatte kvantum er stipulert under forutsetning av at vi selv får anledning til å utnytte det fullt ut, og forøvrig er det kommunen som står som utleieren av det

heromhandlede spillkraftkvantum, hvorfor der ikke er behov for nogen bestemmelse om kraftavståelse.

Vi går ut fra, at konsesjon vil bli meddelt oss på de samme betingelser, som fastsatt ved kgl. resolusjon av 16 mai 1924 angående det kvantum inntil 1 000 kW., som vi dengang leiet, og fremdeles leier, av Hurum kommunale Elektrisitetsverk. Skulde betingelsene foreslås endret på noget punkt, og endringen være av nogen betydning, går vi ut fra at vi får anledning til på forhånd å uttale oss om forslaget.»

Hurum herredsstyre har i møte den 30 juni 1933 tiltrådt følgende uttalelse fra Hurum formannskap angående saken:

- «1. Tofte Cellulosefabriks søknad om konsesjon på leie av inntil 12 000 kW. spillkraft v/ Elektrisitetsforsyningen i Buskerud fylke anbefales innvilget.
2. Herredsstyret henstiller til det ærede Arbeidsdepartement at der i konsesjonsbetingelsene ikke blir inntatt bestemmelse om avgift til fylkes- eller herredskommunen.»

Elektrisitetsforsyningen i Buskerud fylke har i påtegning av 6 juli 1933 til fylkesmannen i Buskerud anbefalt konsesjonen innvilget under henvisning til Hurum herredsstyres forannevnte vedtak i møte den 30 juni 1933.

Fylkesmannen i Buskerud har i påtegning hertil av 7 juli 1933 anbefalt søknaden innvilget under henvisning til herredsstyrets og elektrisitetsforsyningens uttalelse.

Hovedstyret skal bemerke følgende:

I henhold til kontrakt (udatert) mellom A/S Tofte Cellulosefabrik og Hurum komm. Elektrisitetsverk samt Buskerud fylkes elektrisitetsforsyning påtar Buskerud elektrisitetsforsyning sig å levere inntil 12 000 kW. spillkraft til Tofte Cellulosefabrik til fremstilling av damp i et elektrisk kjeleanlegg ved Tofte.

Buskerud leverer spillkraften ved Storsand. Overføringen av spillkraften fra Storsand til Tofte besørgeres av Hurum. Samtlige anleggsutgifter som er nødvendig i anledning av spillkraftleveringen bæres av Tofte (kraftleiekontraktens §§ 1 og 2).

Prisen på spillkraften er fastsatt overensstemmende med hvad anvendelsen av kull vilde koste for fremstilling av damp (jfr. kraftleiekontraktens § 5). For overføringen av spillkraften fra Storsand til Tofte erholder Hurum av Buskerud 3 pct. av kraftleien. Buskerud har derhos innrømmet Tofte 5 pct. rabatt på kraftleien.

De for spillkraftens benyttelse nødvendige anleggsutgifter — der ikke skal overstige kr. 250 000,00 — skal amortiseres med 10 pct. pr. år og de ikke amorterte anleggsutgifter blir å forrente med 5 pct. pr. år. Disse utgifter kommer til fradrag i kraftleien. Kjeleanlegget forblir Toftes eiendom. Ledningsanlegget blir Hurums respektive Buskeruds eiendom.

Tilsvarende kontrakt (udatert) er sluttet mellom Elektrisitetsforsyningen i Buskerud og Oslo Lysverker om leie av inntil 12 000 kW. spillkraft fra Oslo Lysverker. Oslo leverer den elektriske energi ved Asker koblingsstasjon på Rjukanledningen. Overføringen fra Asker koblingsstasjon til Tofte besørgeres av Buskerud.

Kraftleien beregnes på grunnlag av kullprisen og på samme måte som fastsatt i kraftleiekontrakten mellom Buskerud og Tofte. På de beregnede kraftleier innrømmer Oslo 13 pct. rabatt for overføringen av spillkraft fra Asker til Tofte.

Begge de nevnte spillkraftkontrakter gjelder i 10 år regnet fra det tidspunkt kraftleveringen påbegynnes.

Buskerud respektive Oslo skal derhos i ytterligere 10 år være fortrinsberettiget til å levere den spillkraft som etter kontrakttidens utløp måtte bli benyttet i heromhandlede spillkraftanlegg.

Gjenpart av de nevnte kraftleiekontrakter vedlegges.

A/S Tofte Cellulosefabrik har tidligere leiet 700 kW. primakraft og 300 kW. spillkraft fra Hurum komm. Elektrisitetsverk.

Konsesjon på nevnte kraftleie er meddelt A/S Tofte Cellulosefabrik ved kgl. resolusjon av 16 mai 1924. Tillatelsen gjelder inntil 1 januar 1949.

Omhandlede kontrakter om leie av inntil 12 000 kW. spillkraft fra Buskerud elektrisitetsforsyning respektive Oslo Lysverker gjelder som nevnt for et tidsrum av 10 år regnet fra det tidspunkt kraftleveringen påbegynnes.

Hovedstyret vil foreslå den søkte konsesjon meddelt for et tilsvarende tidsrum, dog ikke utover 1 januar 1944.

Da den leiede spillkraft skal erstatte kull ved fremstilling av damp, vil Hovedstyret som i lignende tilfeller foreslå betingelse om avgift frafalt.

For øvrig vil Hovedstyret foreslå den søkte tillatelse meddelt på i det vesentlige samme betingelser som fastsatt i selskapets ovennevnte kraftleiekonsesjon av 16 mai 1924.

Under henvisning hertil vil Hovedstyret anbefale at der meddeles A/S Tofte Cellulosefabrik tillatelse til å leie inntil 12 000 kW. spillkraft fra Elektrisitetsforsyningen i Buskerud fylke på følgende betingelser:

1. *Leietid.*

Tillatelsen gjelder sålenge kraftleiekontrakten mellom Elektrisitetsforsyningen i Buskerud fylke og Hurum komm. Elektrisitetsverk samt A/S Tofte Cellulosefabrik om leie av inntil 12 000 kW. spillkraft står ved makt, dog ikke utover 1 januar 1944.

2. *Styre og kapital.*

Selskapets styre skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid utelukkende bestå av norske statsborgere.

Av selskapets aktier skal to tredjedeler av aktiene til enhver tid befinne sig på norske hender.

3. *Overdragelse av energi.*

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke fra vedkommende regjeringsdepartement eller for nogen del avgis til utlandet uten tillatelse av Kongen.

Handler selskapet herimot, skal det for hver gang erlegge en konvensjonalbot av inntil kr. 1,00 — en krone — pr. kW. pr. døgn etter vedkommende departements nærmere bestemmelse.

4. Kraftens anvendelse.

Forsåvidt selskapet anvender energien til bedrift som ved røk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal vedkommende departement, såfremt det av almene hensyn finner føie til å gripe inn, anerkjennes som rett sak-søker i anledning av mulige overtredelser av nabolovgivningen.

5. Norske funksjonærer og arbeidere.

Til anlegg og drift skal utelukkende anvendes funksjonærer og arbeidere som har norsk innfødsrett eller statsborgerrett. Vedkommende myndighet kan dog tillate undtagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig. Såfremt ikke offentlige hensyn taler derimot, kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag nogen i strid med foranstående bestemmelser er i selskapets tjeneste, erlegges til statskassen en løpende mulkt stor kr. 50,00 — femti kroner — for hver person.

6. Norsk arbeide og materiell.

Selskapet skal ved bygning og drift av det elektriske anlegg anvende norske varer forsåvidt disse kan fåes like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pct. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet.

Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeide og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pct.

i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pct. av den utenlandske vares pris (ekskl. toll).

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegges konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — procent av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

7. Forsikring.

Forsikring tegnes fortrinsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske.

8. Kraftavståelse.

Selskapet er forpliktet til å avstå inntil 10 pct. av den leiede kraft til de kommuner, derunder også fylkeskommuner som Kongen bestemmer.

Kraften leveres til samme pris og på samme vilkår som etter leiekontrakten gjelder for selskapet og kan forlanges uttatt etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnettet enten dette tilhører selskapet eller vannfallets eier.

Forårsaker kraftens uttagelse økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout må ikke skje uten departementets samtykke.

Selskapet har rett til å forlange et varsel av et år for hver gang kraft uttas. Opsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Opsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

9. Kontroll.

Selskapet har å underkaste sig de bestemmelser som til kontroll med overholdelsen av de foranstående betingelser måtte bli truffet av vedkommende departement.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av departementet.

10. Overtredelse av konsesjonsbetingelsene.

Overtredelse av postene 2 og 9 medfører tap av konsesjonen, hvis ikke forholdet blir bragt i orden etter reglene i lov om erhvervelse av vannfall, bergverk og annen fast eiendom av 14 desember 1917, nr. 16 §§ 31 og 32.

I post 8 i ovennevnte forslag til betingelser er fastsatt 10 pct. kraftavståelse til kommuner i henhold til erhvervslovens § 25 punkt 5. Man vil anbefale at konsesjonskraften i nærværende tilfelle tildeles Buskerud fylkeskommune.

Behandlet i hovedstyremøte 12 september 1933.»

Man vedlegger gjenpart av den omhandlede kraftleiekontrakt.

Departementet vil etter det foreliggende anbefale at den ansøkte tillatelse blir meddelt og at den blir tilknyttet de av hovedstyret foreslåtte betingelser.

I disse er leietiden foreslått begrenset til 1 januar 1944.

Overensstemmende med tidligere avgjørelser i tilfeller hvor den elektriske energi skal erstatte bruken av kull er der ikke foreslått betinget avgift til stat eller kommuner. For øvrig er betingelsene de vanlige.

Der foreligger erklæring overensstemmende med konsesjonslovens § 24 om at der ikke foreligger nogen avtale siktende til å overdekke det virkelige forhold med hensyn til selskapets bestyrelse.

Man tillater sig således å

i n n s t i l l e :

Det tillates i medhold av lov nr. 16 av 14 desember 1917 kap. IV A/S Tofte Cellulosefabrik å leie inntil 12 000 kW. spillkraft fra Buskerud fylkes elektrisitetsforsyning på de i Arbeidsdepartementets foredrag av 6 oktober 1933 inntatte betingelser.

16. A/S Sulitjelma Gruber.

(Tillatelse til å overta den ved kgl. resolusjon av 13 mars 1914 gitte tillatelse for Sulitelma Aktiebolag til å regulere Balmielven.)

Kgl. resol. av 20 oktober 1933.

Ved kgl. resolusjon av 13 mars 1914 blev der i henhold til lov om vassdragsreguleringer i industrielt øiemed av 4 august 1911 meddelt det svenske selskap Sulitelma Aktiebolag tillatelse til i det vesentlige overensstemmende med fremlagte planer å foreta en regulering av Balmielven ved opdemning av Balvatn og Dorovatnene.

Angående reguleringstillatelsen og de denne tilknyttede konsesjonsbetingelser henviser man til «Meddelte Vassdragkonsesjoner», bind II, side 161—178.

I reguleringsbetingelsenes post 19 var betinget at bolaget ikke skulde utbygge større fallhøide i vassdraget enn staten til enhver tid hadde samtykket i, hvilket dengang var 41 meter.

Ved kgl. resolusjon av 10 januar 1919 blev Arbeidsdepartementet bemyndiget til på statens vegne å bortleie til Sulitelma Aktiebolag 32 meters fallhøide i Balmielven til utbygning av kraftstasjon. Tillatelsen blev fornyet ved kgl. resolusjon av 4 juli 1929. Man henviser herom til «Meddelte Vassdragkonsesjoner», bind VI, side 1—14 og bind XVI, side 45—51.

Såvel det i reguleringskonsesjonen nevnte 41 meters fall som det i leietillatelsene av 10 januar 1919 og 4 juli 1929 omhandlede 32 meters fall er beliggende innen det grubeområde som selskapet i 1892 hadde ekspropriert i henhold til bergverkslovens § 18.

Ved kgl. resolusjon av 6 juli 1933 blev der etterat saken hadde vært forelagt Stortinget meddelt det norske aktieselskap A/S Sulitjelma Gruber tillatelse til å erverve de Sulitelma Aktiebolag tilhørende eiendommer og rettigheter m. v., til å drive bergverksdrift og til å leie av staten de vannfall Sulitelma Aktiebolag tidligere disponerte.

Man henviser herom til St. prp. nr. 82, 1933, innst. S. nr. 144, 1933 samt St. forh. for 1933 side 1925.

I en uttalelse til Handelsdepartementet av 26 april 1933, referert i ovennevnte St. prp. nr. 82, 1933, side 13—15, har nærværende departement — under forutsetning av at den påtenkte rekonstruksjon av grubeselskapet som et norsk selskap kom i stand — uttalt at man vilde anbefale at den ovennevnte tillatelse til å regulere Balvatn og Dorovatnene som er gitt Sulitelma Aktiebolag ved kgl. resolusjon av 13 mars 1914, tillates overtatt av det nye selskap på uforandrede vilkår.

Da det nye selskap, A/S Sulitjelma Gruber, nu pr. 1 oktober 1933 har overtatt det gamle selskaps aktiva og passiva, vil departementet anbefale at det nye selskap meddeles kgl. tillatelse til å overta den nevnte reguleringskonsesjon.

Man tillater sig således å

innstille:

Den Sulitelma Aktiebolag ved kgl. resolusjon av 13 mars 1914 meddelte tillatelse til å regulere Balvatn og Dorovatnene tillates benyttet av A/S Sulitjelma Gruber på uforandrede betingelser.

17. A/S Kjaardavasdraget.

(Fristforlengelse.)

Kgl. resol. av 10 november 1933.

Ved skrivelse av 26 oktober 1933 har Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet avgitt uttalelse angående en av A/S Kjaardavasdraget under 28 juli 1933 inngitt søknad om forlengelse av de fastsatte frister for påbegynnelse og fullføring av utbygning og regulering av Kjårdavassdraget.

Hovedstyrets skrivelse er sålydende:

«I anledning av det kgl. departements påtegningskrivelse av 15 august 1933 vedrørende ovenstående skal man tillate sig å anføre følgende:

Ved kgl. resolusjon av 12 august 1927 fikk A/S Kjaardavasdraget tillatelse til å erverve og regulere Kjårdavassdraget i Ankenes herred bl. a. på betingelse av at selskapet skulde påbegynne utbygningen av vannfallene og den projekterte regulering innen 2 år fra konsesjonens datum og ha fullendt utbygningen m. v. og påbegynt anleggets drift innen ytterligere 5 år.

Ved kgl. resolusjon av 17 januar 1930 blev fristen for arbeidets påbegynnelse forlenget med 2 år til 12 august 1931, jfr. «Meddelte Vassdragkonsesjoner» bind XVII side 6—7, og ved kgl. resolusjon av 16 oktober 1931 blev begge frister forlenget med 2 år til henholdsvis 12 august 1933 og 12 august 1936, jfr. «Meddelte Vassdragkonsesjoner» bind XVIII side 53—55.

A/S Kjaardavasdraget har under 28 juli 1933 søkt om ytterligere fristforlengelse. Av søknaden hitsettes:

«— — — — Vi tillater oss herved å søke om at disse frister ytterligere må bli forlenget i 2 år, altså til henholdsvis 12 august 1935 og 12 august 1938.

Som grunn for vårt andragende tillater vi oss å anføre at det på grunn av de usikre internasjonale forhold har vist sig umulig for oss å kunne få satt regulerings- og utbygningsarbeidet igang. Vi har i den forløpne tid nedlagt et meget energisk arbeide for å kunne utnytte vassdraget, men hver gang arbeidet har synes å skulle lykkes, er der inntrådt vanskeligheter av internasjonal art som har gjort det umulig for oss å gå igang med arbeidet. Ennu er forholdene for industrien så vanskelige, særlig på grunn av de usikre valutaforhold og den tilspissede økonomiske kamp som drives av de store nasjoner, at vi anser det praktisk talt håpløst for øieblikket å få arbeidet igang. Vi nærer imidlertid det håp at forholdene om et års tid vil være så vidt avklaret og så vidt stabile at man vet hvad man kan regne med når man går til en så svær utbygning som det her er tale om, og vi håper da at vi vil kunne påbegynne arbeidet.»

Søknaden har vært til behandling i distriktet med følgende resultat:

Ankenes herredsstyre har i møte 1 september 1933 enstemmig anbefalt søknaden på det beste og tilføier at det vil være av aller største betydning for herredet og distriktet i det hele om der kunne komme drift igang i Kjårdavassdraget. Det henstiller at der fra det offentlige side gis all den støtte hertil som det er mulig.

Fylkesmannen i Nordland anbefaler under 11 september 1933 fristene forlenget.

Hovedstyret finner under de foreliggende omstendigheter også denne gang å måtte anbefale den ansøkte fristforlengelse. Der antas heller ikke nu å være grunn til å gjøre tillatelsen avhengig av særlige betingelser. Bli tillatelsen innvilget anbefaler man at den i konsesjonsbetingelsene fastsatte mulktbestemmelse for oversittelse av fristene ikke bringes til anvendelse.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte den 23 oktober 1933.»

De av hovedstyret påberopte bilag tillater man sig å vedlegge.

Som det vil fremgå er de i konsesjonen av 12 august 1927 fastsatte byggefrister tidligere forlenget med i alt 4 år for påbegynnelse og 2 år for fullførelse av anleggene.

Departementet finner på grunnlag av de gitte opplysninger og erklæringer å burde anbefale at konsesjonærens søknad om ytterligere 2 års forlengelse av de fastsatte byggefrister innvilges.

Man anbefaler med hovedstyret at fristforlengelse ikke gjøres avhengig av særlige betingelser samt at den i konsesjonsbetingelsene fastsatte mulktbestemmelse for oversittelse av påbegynnelsesfristen ikke bringes til anvendelse.

Det bemerkes at søknadens innvilgelse vil ha til følge tilsvarende forlengelse av den i henhold til kgl. resolusjon av 10

desember 1932 til selskapet gitte håndgivelse på leie av statens vannrettigheter i vassdraget.

I henhold til det anførte tillater man sig å

innstille:

De ved kgl. resolusjoner av 12 august 1927, 17 januar 1930 og 16 oktober 1931 fastsatte frister for påbegynnelse og fullførelse av regulerings- og utbygningsarbeider i Kjårdavassdraget forlenges til henholdsvis 12 august 1935 og 12 august 1938.

18. Dr. Johan Yttri, Florø.

(Tillatelse til å erverve Norddalsvassdraget i Bru herred, Sogn og Fjordane, i henhold til ervervslovens § 3.)

Kgl. resol. av 24 november 1933.

Fra Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har departementet motatt en skrivelse av 28 oktober 1933 angående et fra dr. Johan Yttri, Florø, innkommet andragende om tillatelse til å erverve Norddalsvassdraget i Bru herred, Sogn og Fjordane fylke, i henhold til ervervslovens § 3.

Hovedstyrets skrivelse er sålydende:

«Dr. Johan Yttri rettet under 25 oktober 1932 en henvendelse til hovedstyret vedrørende ovenstående og hovedstyret uttalte sig om saken i brev til det ærede departement av 23 november s. å.

Med departementets svar av 3 februar 1933 fulgte gjenpart av en skrivelse fra Justisdepartementet av 21 januar s. å., hvori uttales at konsesjon på erhvervelse av vannfall antokes å kunne meddeles i henhold til den almindelige konsesjonslovs § 3 selv om den eiendom som erhverves og som vannfallet hører til bare er en elv med tilhørende vannfallsrettigheter. I tilslutning hertil uttalte departementet at det anok at der efter loven er adgang til i nærværende

tilfelle å meddele konsesjon i henhold til ervervslovens § 3.

Under henvisning hertil bad Hovedstyret under 6 februar 1933 dr. Yttri om å innsende søknad om konsesjon i henhold til nevnte § 3.

I henhold hertil har dr. Yttri i brev til fylkesmannen i Sogn og Fjordane av 2 april 1933 søkt om hvervstillatelse etter konsesjonslovens § 3 og anført følgende:

«Som jeg i min nevnte skrivelse av 25 oktober 1932 gav uttrykk for er det på ingen måte min mening å utnytte vassdraget til produksjon eller salg av elektrisk energi. Det er utelukkende med sportsfiske for øie at jeg har erhvervet vassdraget. Som et bevis herpå satte jeg vinteren 1931—32 igang ikke ubetydelige sprengnings- og oppbygningsarbeider for å få gjort elven farbar lengere opover for laks og sjørret. Dette arbeide er blitt fortsatt i inneværende vinter og jeg er nu av den mening at jeg har fått elven farbar op til første vann. Ytterligere kan anføres at der ifjor blev og iår vil der bli satt ut 10 000 laksyngel som er innkjøpt fra Voss.

Når jeg nu søker om hvervstillatelse av Norddalsvassdraget med utelukkende sportsfiske for øie vil jeg tillate mig å be om at der ikke må bli pålagt vassdraget hjemfallsrett så lenge det anvendes til dette øiemed. Likeledes vil jeg tillate mig å be om at der ikke må bli pålagt mig forpliktelse til å foreta opmålinger, beregninger, kartlegninger o. l. med henblikk på en utbygnings- eller reguleringsplan, da dette ingen interesse har for mig og efter hvad jeg har bragt i erfaring vil komme til å koste mere enn alt hvad jeg har betalt for vassdraget og som også vil overskride min økonomiske evne.»

Søknaden har vært til uttalelse i distriktet med følgende resultat:

Bru herredsstyre har i møte 2 juni 1933 enstemmig fattet sådan beslutning:

«Heradstyret tilrår at dr. Yttri får konsesjon på Norddalsvassdraget på dei

vilkor som han nemnar i søknaden: at elvi ikkje skal brukast til anna enn sportsfiske.»

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane uttaler under 16 s. m. at «det er grunn til i dette høve å gjeva konsesjon etter § 3 i lov av 14 desember 1917.»

Hovedstyret skal bemerke følgende:

Som nevnt i brev herfra av 23 november 1932 vil Norddalsvassdraget ved regulering kunne utbringes til mere enn 5 000 nat.HK. og altså under enhver omstendighet være konsesjonspliktig efter ervervslovens § 1. I en herfra i 1919 utgitt publikasjon betitlet «Vannkraften i det sydlige Norge» er vassdraget angitt å representere 25 000 turb.HK. fordelt på 2 utbygninger. Efter det som foreligger må man ha grunn til å anta at mulighetene for nyttiggjørelse av vassdraget som kraftkilde er små. Og efter søknaden er det ikke ansøkerens mening å utnytte eller selge vannkraften, vassdraget angis å være erhvervet utelukkende med sportsfiske for øie.

Både herredsstyret og fylkesmannen anbefaler som det vil sees søknaden innvilget. Hovedstyret slutter sig hertil.

Herredsstyrets anbefaling er som det vil sees betinget av at elven ikke brukes til annet enn sportsfiske. En konsesjon i medhold av § 3 gir imidlertid adgang til å utnytte vannfallet som kraftkilde til eget behov for lys, varme, gårdsdrift, håndverk og småindustri, likesom Kongen i særlige tilfelle kan gi vannfallseieren tillatelse til å forsyne sine naboer med kraft i lignende øiemed. En slik betingelse som den herredsstyret var inne på er det således formentlig ikke anledning til å stille.

Efter nevnte § 3 skal for utbygning av vannfallet i videre omfang enn foran omhandlet de nærmere betingelser fastsettes efter grunnreglene i den til enhver tid om erhvervelse av vannfall gjeldende lov. Påbegynnes sådan utbygning uten at betingelsene er fastsatt får bestemmelsene i §§ 31 og 32 tilsvarende anvendelse.

I henhold til ovenstående anbefaler hovedstyret at den omsøkte konsesjon meddeles og uten betingelser.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte den 23 oktober 1933.»

Departementet vil efter det foreliggende anbefale at der meddeles dr. Johan Yttri konsesjon i henhold til erhvervslovens § 3 på erhverv av Norddalsvassdraget, gr. nr. 75, br. nr. 12 i Bru herred, Sogn og Fjordane fylke.

Som det sees aktes vassdraget utelukkende benyttet til sportsfiske. For vass-

dragets utnyttelse for øvrig har erhvervslovens § 3 satt snevre grenser.

Man finner i henhold hertil med Hovedstyret å kunne anbefale at konsesjonen gis uten betingelser.

Man tillater sig således å

innstille:

Det tillates i henhold til lov nr. 16 av 14 desember 1917 § 3 dr. Johan Yttri, Florø, å erverve Norddalsvassdraget, gr. nr. 75, br. nr. 12 i Bru herred, Sogn og Fjordane fylke.